

flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Din cuprinsul
acestui număr:

- Afirmarea noului, mișcarea ideilor, gîndirea originală, ridicarea calității (pag. 4-5)
- Anchetă asupra unui cetățean care nu a făcut nimic (pag. 8)
- Supunem atenției: Situația Boici (pag. 10-11)
- Porțile de Fier II (pag. 12-13)

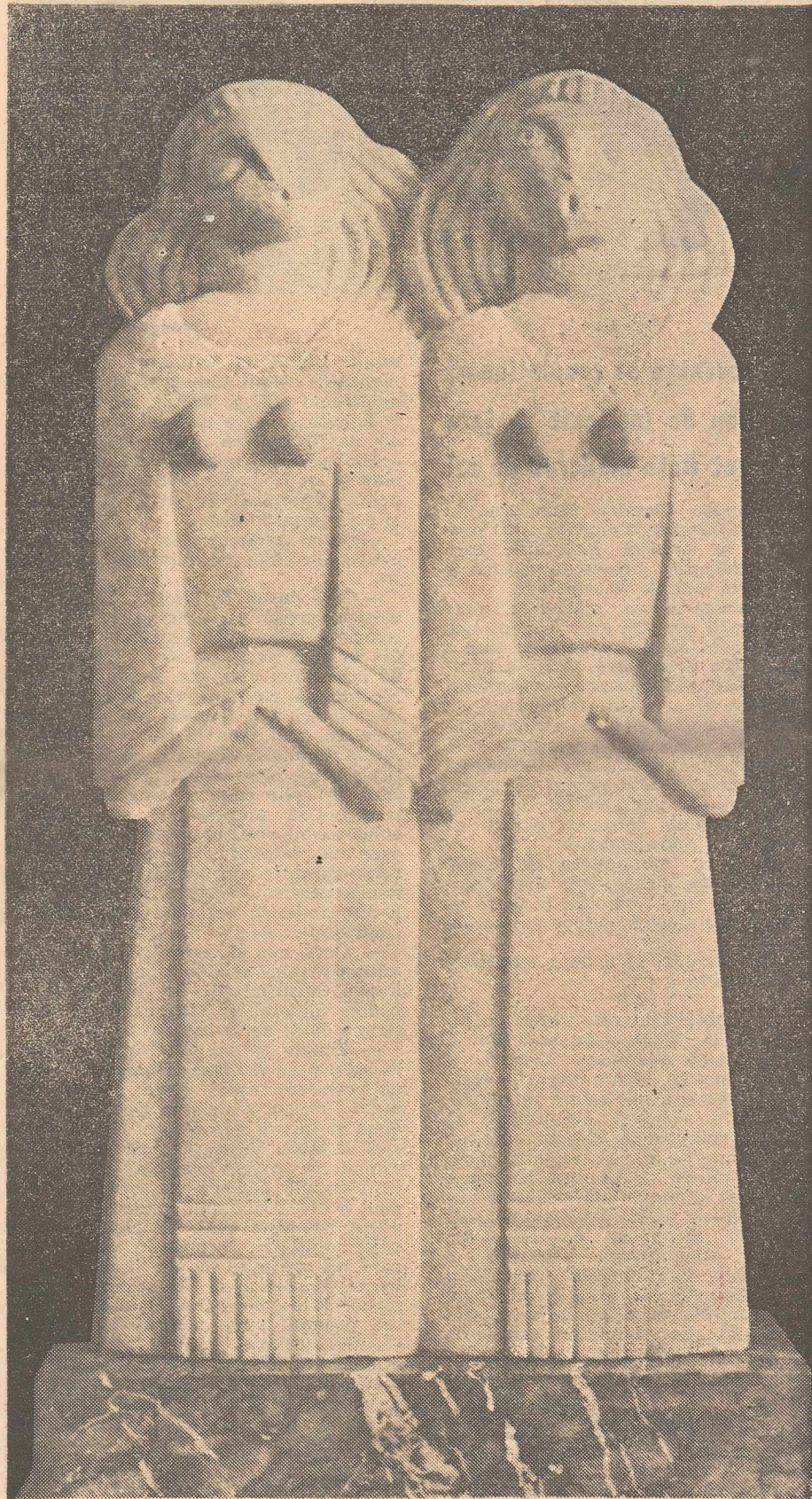
Chemarea la întrecere socialistă înseamnă a ne întrece în primul rînd pe noi înșine

Ne sînt proaspete în memorie lucrările Conferinței Naționale a partidului, unde a fost aprobat Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României pînă în 1980. Ne-am simțit mobilizați cu toții, încă din primul moment, la traducerea în viață a propriilor noastre angajamente și ne-am gîndit din vreme la modalitățile prin care indicii și parametrii stabiliți pot fi apropiați și chiar depășiți. Pretutindeni, în aceste zile, organele și organizațiile de partid, de sindicat, de tineret, consiliile oamenilor muncii, consiliile de conducere ale unităților cooperatiste se află în fața unor sarcini de mare răspundere privind folosirea integrală a tuturor resurselor de care dispun unitățile industriale și agricole, pentru realizarea programului propus la toți indicatorii și cu valențe calitative net superioare. S-a declanșat întrecerea socialistă la nivelul comitetelor județene de partid, pentru depășirea planului în acest an hotărîtor al cincinalului în industrie și agricultură, prin chemările la întrecere adresate de Comitetul municipal București al P.C.R. și Comitetul județean Argeș al P.C.R. Astfel, primele zile ale anului se anunță bogate în inițiative menite să mo-

bilizeze concentrat și cu obiective concrete, fundamentate pe realități precise, oamenii muncii la o nouă perioadă de efort creator în sensul viitorului și progresului țării, conștienți că rezultatele muncii se reflectă în nivelul lor de trai material și spiritual. Obiectiv imediat: depășirea prevederilor planului național unic de dezvoltare economică și socială pe anul 1978 în toate domeniile de activitate și la toți indicatorii, în condițiile obținerii unei înalte eficiențe economice. E absolut limpede pentru fiecare cetățean în parte că de felul în care se va simți mobilizat și va acționa ferm în acest scop, urările de an nou fericit și îmbelșugat rostite de curînd, în noaptea de Anul nou, își vor găsi acoperirea în realitatea concretă a vieții de zi cu zi. Oamenii muncii din industrie urmează a-și concentra eforturile în principal asupra realizării ritmice a producției, în structura fizică prevăzută de plan, și asupra ridicării nivelului tehnico-calitativ al produselor. În această amplă bătălie pentru apropierea țării noastre de țările cu dezvoltare economică medie, prin întrecerea socialistă se pune mare preț pe creșterea accentuată a productivității muncii, pe creșterea gradului de valorificare a materiilor prime și materialelor, pe economisirea combustibililor și energiei, pe reducerea substanțială a cheltuielilor de producție etc. Practic, pe fluxurile tehnologice ale industriei urmează să aibă loc o întrecere a competenței și inteligenței creatoare, o întrecere a calității și a îndeplinirii îndeplinite fără derogări, fără absențe, fără întârzieri, fără rebuturi, în spiritul competitivității la nivel mondial. În domeniul agriculturii, obiectivele întrecerii vizează în principal, desigur, depășirea producției medii planificate, sporirea efectivului de animale, îndeplinirea sarcinilor la livrările către stat, organizarea mai bună a forței de muncă și extinderea organizării muncii în acord global în toate formațiunile de lucru și la toate culturile. Anul 1978 trebuie să devină, prin prisma mobilizatoarelor chemări la întrecere, un an al exploatații maxime a pămînturilor cultivate și întreținute în mod științific.

Un program de acțiune vast, organizat în întrecere și desfășurat pe toate planurile vieții noastre economice și sociale. Un program de întrecere socialistă, la baza căruia se află în primul rînd omul, omul la locul său de muncă, omul și nevoia lui fundamentală de a se perfecționa, de a se întrece pe sine.

FABIAN DUMA ■

ACIOBĂNIȚAI : Melosul popular II

Odă libertății

Cum să te-mpodobesc și să te cînt?
Cu inimile care se jertfiră
prin timp ivind mari focuri din pămînt
și păsări-suflet înfrunzind pe liră ?

Sau cum să mor ? La margine de timp,
de veghe pururi timpului din mine,
ca eu cîzînd să crească al tău nimb,
țărînă, eu, să nu-mi fie rușine !

Că soarele purificînd înalt,
în esul frunții-mi altoiești o flamă
și-n sînge-mi crești asalt după asalt,
sclipindu-mi versul în tăiș de lămă,

O, Libertate ! arcuind superb,
tu, răsărit în grelele apusuri,
am fost și sînt ostașul tău acerb,
curat în gînd și fără compromisuri !

Scriindu-ți steagu-n fiecare vis
și sufletul în steag trecîndu-l iară,
eu am intrat - ce tîndr și decis ! -
în zorii care-atunci ne înundară

Și-am pus pecete - eu și toți ai mei -
un jurămint de timp, lumină gravă :
„unire-n luptă, pas peste mișei,
spre lumea de departe și de slavă !”.

Și-am izbîndit !... Sărută-mi ochiul clar
și părul care blind încărunțește,
lubito, drumul n-a fost în zadar,
iar vremea în zadar ne cucerește -

Eu voi rămîne miezului de timp,
de veghe pururi timpului ce vine,
poema mea-ți va fi perpetuu nimb,
o, Libertate ! zborul meu cu tine-i !...

RADU CĂRNECI ■

ACTUALITATEA

recent prin premiera echipajului „Florile Carpaților”, de la școala generală din comuna Nicolae Bălcescu, județul Bacău, cu marele trofeu „Busola de aur”. ● Printre unitățile comerciale care își vor deschide porțile în acest an se numără magazinele universale de la Oradea, Tîrgoviște, Baia Mare, Arad, Botoșani, Brăila, Drobeta-Turnu Severin și Sibiu. Locuitorii din Sulina, Carei și Birlad vor beneficia de noi magazine generale moderne, iar cei din Moreni și Curtea de Argeș de

unități comerciale de tip big. ● Orchestra „Camerata” a Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București și dirijorul ei Paul Popescu au plecat în turneu în Berlinul occidental. Vor cînta Corelli, Vivaldi, Bach, Mozart și piese de George Enescu, Constantin Silvestri, Doru Popovici. ● La exploatarea minieră Altin Tepe din județul Tulcea s-a finalizat un însemnat obiectiv: puțul central cu o adîncime de 750 m. Ceea ce înseamnă dublarea producției. ● La Predeal, Piriul Rece, Făgăraș, Sîmbăta de Sus, Rodbav și Homorod vor fi găzduiți anul acesta peste 100 000 turiști. Zăpadă să fie !

Om între oameni, în inima oamenilor

Mangalia, mai 1977

Fără cutezanța sa revoluționară este greu de închipuit că țara ar fi avut flota modernă de azi

— Tovarășe Dumitru Rădulescu, vă propun să începem dialogul nostru pornind de la această fotografie, care apare deasupra interviului nostru și care poartă data de 28 mai 1977.

— Este una dintre mărturiile unei mari bucurii pe care am avut-o noi, navalistii din Mangalia, în anul care a trecut: cea de-a patra vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu pe șantierul nostru. Era ziua în care încheiasem, cu trei luni mai devreme, construcția mineralierului „Callatis”. De fapt, aceea zi era o sărbătoare a tuturor constructorilor de nave române pentru că fusese lansată la apă nava-amiral a flotei noastre, primul petrolier gigant de 150 000 tdw, „Independența”.

— Cargouri, mineraliere de 55 000 tdw, petroliere gigant, iată câteva dintre succesele unei flote care în urmă cu ani construia șleperi, șalupe și executa reparații.

— Mă întrebați cum de a fost posibil, nu-i așa?

— Așa e.

— În primul rând este vorba de îndrăzneală. De îndrăzneala unui Om și l-am numit pe secretarul general al partidului nostru, care a crezut în forța noastră, care și-a dat seama că mintea românului nu poate și nu trebuie să gândească eminentamente agricol, care s-a luptat cu inerția și neîncrederea unora și a spus putem să facem și noi nave, putem avea și noi o flotă maritimă puternică. Uitați, platforma aceasta unde ne aflăm acum și pe care s-a construit mineralierul „Callatis” a fost ridicată la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu în urmă cu mai bine de patru ani. Patru ani în care secretarul general al partidului a venit de patru ori în mijlocul nostru, ne-a impulsionat, ne-a ajutat, a stat bărbătește de vorbă cu noi, ne-a întrebat care sint necazurile, greutățile, cum trăim, cum muncim. Pentru că să știți, un șantier nu se ridică așa peste noapte. Trebuia calificată forța de muncă, cei mai vechi trebuia să se îngrijească de noi veniți. De fiecare dată tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat să găsim soluțiile cele mai bune, cele mai economice.

— Însăși soluția tehnică aplicată la construcția mineralierului „Callatis” a fost una originală. În ce constă ea?

— Mineralierul s-a construit în același timp cu ridicarea șantierului și cu calificarea oamenilor.

— Să revenim la ceea ce spuneți despre succesele noastre în construcția de nave.

— Eu nu fac acum un bilanț. Nu sint specialist în așa ceva. Dar este greu să nu-ți dai seama că o industrie navală puternică este de neînchipuit fără o industrie, fără o economie la fel de puternică. O navă mare, cum este „Independența” sau cum este un mineralier de 55 000 tdw, este o adevărată uzină. Sute de kilometri de sudură, de cabluri și de țevi. Iși dau mina industria electronică și cea constructoare de mașini, se întinsec zeci și zeci de profesii. Când am vorbit de îndrăzneală,

m-am gândit la cutezanța de a gândi realizarea acestor industrii. Într-un moment cînd unii se arătau sceptici că vom putea ajunge unde sintem azi, un om a afirmat cu tărie că poporul acesta este în stare să trăiască mai bine și în libertate. Pentru că o economie puternică înseamnă și libertate și o viață mai bună.

— V-aș propune să exemplificați cele spuse chiar cu viața dumneavoastră.

— Este destul de simplu. Vedeți, eu sint prahovean la origine. Am fost strungar, acum sint tehnician, specialist în construcția de nave. Este vorba de împlinirea unui vis. Acești doisprezece ani, de cînd am venit la Mangalia, au fost cei mai frumoși ani din viața mea, cei mai buni și cei mai rodnici. M-am împlinit. Stau cu familia, soția și un băiat, într-un apartament confortabil, în plin centrul orașului, cîștig bine, pot să muncesc și să gîndesc, adică să-mi realizez acele idei tehnice care mă frămîntă, dispozitive și diverse agregate cum au fost și cele construite pentru „Callatis”. Firește că nu le-am gîndit eu pe toate. Mă refer la contribuția mea.

— Ceva mai devreme pomeneați de soluția tehnică originală pe care au folosit-o constructorii de la Mangalia pentru mineralier. Lucrurile au mers strună chiar de la început?

— Firește că nu. Am avut greutăți în special cu calificarea oamenilor. Nu poți construi nave peste noapte. Și mulți veneau, cum s-ar zice, azi și a doua zi lucrau pe șantier. Unii s-au speriat și au fugit. Cei mai mulți au rămas. Au învățat meserie, au devenit responsabili, adică i-am ajutat să capete o conștiință muncitorească. Și au ajuns navalisti buni. În ceea ce privește soluția cu docurile în tandem, de care ați amintit, ea s-a dovedit a fi foarte economică. Am construit mai repede și mai bine. Cuvintele secretarului general s-au adevărat din plin. Dealtfel, imensul șantier naval care este azi Constanța, avîntul navalistic românesc confirmă încrederea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut-o în noi, forța cu care dînsul a crezut în acest fapt.

— Șantierul naval din Mangalia, mai exact spus, această platformă unde s-a construit mineralierul, numită de dumneavoastră sectorul doi, este un obiectiv nou, în plină dezvoltare. Ce mai înseamnă această dezvoltare în afara datelor ei, hai să le spunem, tehnice?

— N-aș vrea să renunț încă la ele, adică să trecem prea ușor peste datele tehnice.

— Atunci, vă ascult!

— Așa cum am promis conducerii de partid, secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la vizita făcută în primăvara anului trecut, am ajuns astăzi cu mineralierul „Callatis” în stadiul probelor la principalele instalații și agregate și sint convins că îl vom preda beneficiarului chiar înainte de termen. Lucru posibil dacă ne gîndim că toate energiile de care dispunem sint îndreptate în această direcție. Este o sarcină de comunist. În plus, v-aș spune că autoutilarea noastră a făcut adevărate minuni într-un timp relativ scurt. O parte din ele au fost prezentate și la expoziția organizată la „poalele” mineralierului și care se vede oarecum și în această fotografie. Sint fapte care

dovedesc că avem muncitori buni. Care gîndesc tehnic. Și asta este o sarcină. Pentru că din rutină și lene în acest domeniu, ca și în celelalte dealtfel, nu poți obține progrese. Trebuie să facem nave mai mari, mai frumoase și mai moderne și nu poți realiza așa ceva fără ca tu însuși să nu te transformi.

— Și acum revin la întrebarea la care nu mi-ați răspuns.

— Dezvoltarea noastră înseamnă și împlinirea oamenilor. Ca peste tot în această țară, tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu muncitorii, cu tehnicienii, cu inginerii, așa cum

v-am spus, nu doar despre detaliile tehnice, ci și despre viața lor, a oamenilor. Este o grijă căreia noi, navalistii din Mangalia, înțelegem să-i răspundem prin fapte. Și, acum cînd gîndul fiercării dîntre noi îi urează, legat de apropiata aniversare, viață îndelungată și sănătate spre binele poporului, îl asigurăm că, urmîndu-i pilda neobositei sale activități, faptele noastre vor însemna efort susținut pentru crearea unei flote tot mai moderne, pentru dezvoltarea și înflorirea patriei.

MIRCEA RAICIU ■

În viața noastră, a fabricii noastre, vizita aceea e un moment crucial

Aici, în secția de montaj a fabricii de excavatoare hidraulice, a întreprinderii de utilaj greu din Brăila, tînărul inginer Costică Coarcă, scoborîtor din Popeștii Vrancei, a învățat, cum îi place să spună, să cunoască lumea: excavatoarele pe care oamenii lui le montează — e șeful secției — sint livrate pe mai toate continentele. Și de pe mapamond sosesc înapoi, la uzină, vorbe sau scrisori din a căror talmăcire rezultă că utilajele se comportă bine și foarte bine. Este unul din izvoarele lor de mîndrie. „Dar sentimentele mele de mîndrie, de responsabilitate, mai ales, au sporit din octombrie 1973. Atunci, la punerea în funcțiune a noii fabrici de excavatoare, am primit cu toții, cu mare entuziasm, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului. A venit la noi să cunoască acest important colectiv care începuse să fabrice primele excavatoare hidraulice din țară, să cunoască noua fabrică și dotările ei. Eu am avut fericitul prilej, poate unic în viață, să-i fiu prezentat secretarului general al partidului, ca unul dintre oamenii tineri care se ocupă și răspunde de destinele noii fabrici. Eram trei ingineri, „la fel de tineri, remarca tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca și fabrica pe care o conduc”.

— Vă mai amintiți ce indicații ați

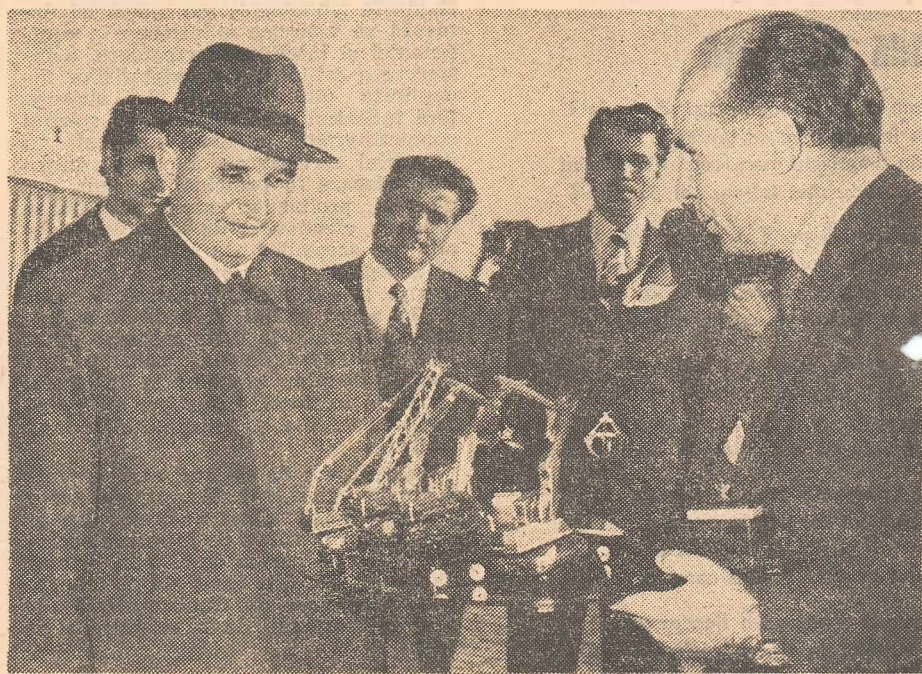
existente au fost reamplasate în alte spații de producție care reclamau folosirea la capacitate a acestor mijloace de ridicat. Îmi amintesc că, atunci, i-am prezentat tovarășului Nicolae Ceaușescu, încărcătorul frontal de tipul DD45 (adică cu direcție prin derapare) care a fost bine apreciat. La indicațiile dînsului, utilajul, conceput și fabricat de specialiștii uzinei, a fost fabricat în număr mare pentru nevoile întreprinderii noastre, ale altor întreprinderi din țară.

— Ce a însemnat, pentru uzină, pentru viața oamenilor, a dv., prezenta aici a secretarului general al partidului?

— Tovarășul Nicolae Ceaușescu a sosit la noi, în Uzina „Progresul” Brăila, într-un moment crucial, așa spune, în care noi treceam de la fabricarea excavatoarelor unicate, la fabricarea excavatoarelor hidraulice în serie. În viața uzinei era deci un moment revoluționar; în viața oamenilor era un moment de schimbare a unor concepții vechi despre muncă, de asumare a unor noi și mari responsabilități. Se cereau înlăturate fazele executate la împlinire și ordonarea unui flux tehnologic modern, iar odată cu acesta, disciplina noastră în acest nou flux tehnologic. După vizita secretarului general al partidului, accentul deosebit l-am pus pe fabricarea excavatoarelor de capacitate: la indicațiile dînsului, specialiștii uzinei au conceput, proiectat și au dat în producția de serie excavatorul de 1,2 mc, iar acum fructificîndu-se aceleași îndrumări, pe planșetele proiectanților noștri se află în atenție excavatoare de capacitate și mai mari.

— Nu mi-ați răspuns ce a însemnat pentru dv. acel moment.

— Momentul acela a declanșat în

Brăila, octombrie 1973

primit atunci de la secretarul general al partidului?

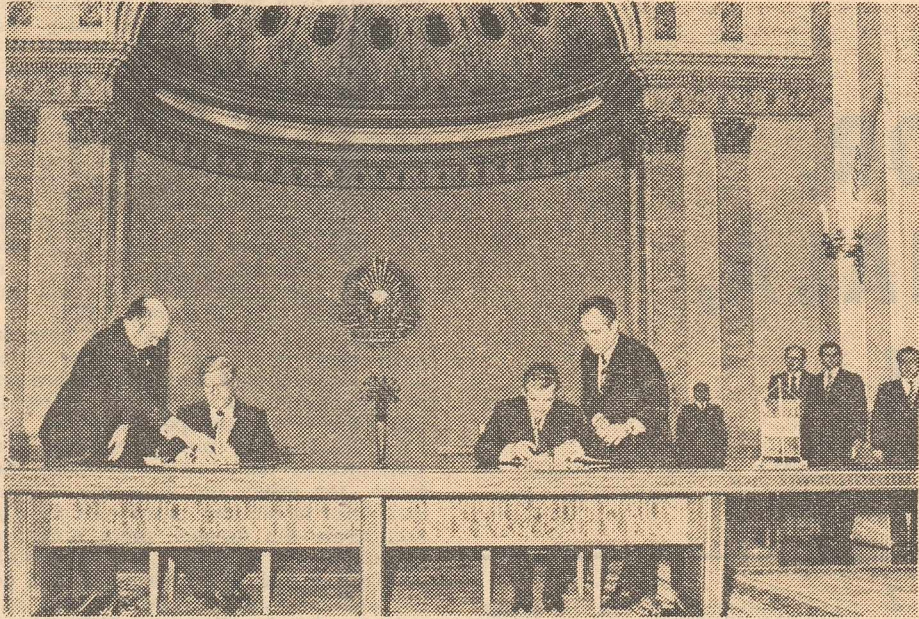
— Nu indicații, ci o amplă și profundă lecție de inginerie, de știință tehnică și economică. Între altele: să folosim mai rațional spațiile de producție, prin reamplasarea mașinilor-unelte, să studiem posibilitățile de folosire mai rațională a mijloacelor de ridicat, pentru a reduce numărul grinzilor rulante, să folosim și alte mijloace de ridicat mobile. Indicațiile au fost aplicate în practică în totalitate. La secția prelucrării mecanice, în locurile indicate de secretarul general, în altele depistate de noi, au fost reamplasate sau montate direct mașini de performanță: strunguri frontoare semi-automate, strunguri speciale de cilindri, alte mașini-unelte. După unele studii întreprinse, trei dintre grinzile rulante

mine o mare încredere. Este încrederea pe care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă tinerilor. Am descoperit atunci că în ranița mea de soldat al partidului se află bastonul de mareșal, iar aceasta a însemnat un îndemn mai mare pentru muncă, pregătire profesională, pentru afirmarea personalității mele umane. Sint tot atîtea motive care mă îndeamnă să mă gîndesc cu toată dragostea mea, a copiilor mei la secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și să-i urăm, împreună cu toți din familia mea, cu ocazia împlinirii vîrstei de 60 de ani, viață lungă, sănătate deplină, putere de muncă, înspre binele și fericirea patriei, și să ne trăiască întru Mulți Ani!

N. GRIGORE ■

Convorbiri fructuoase, perspective noi pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor româno — vest-germane

Președintele Nicolae Ceaușescu și cancelarul federal Helmut Schmidt în timpul semnării Declarației comune

Agenda diplomatică internă a primei săptămâni a noului an a consemnat ca pe un eveniment cu semnificații deosebite vizita oficială a cancelarului federal al Republicii Federale Germania la București. Dînd curs invitației făcute de președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și de primul ministru al guvernului român, Manea Mănescu, cancelarul federal Helmut Schmidt s-a aflat în țara noastră între 6—7 ianuarie. Noul dialog româno—vest-german, desfășurat într-o atmosferă de cordialitate, înțelegere și respect reciproc, continuă, pe noi trepte, convorbirile și înțelegerea prilejuite de vizita în România a președintelui federal Gustav Heinemann, în 1971, redimensionate în 1973 prin vizita întreprinsă de către președintele Nicolae Ceaușescu în Republica Federală Germania. Și de această dată, conform tradiției, convorbirile au fost consacrate atât schimbului amplu de vederi privind stadiul actual al relațiilor bilaterale, cît și unor probleme internaționale de actualitate. Aprecierea etapei în care se află, la ora actuală, relațiile româno—vest-germane, evaluarea perspectivelor de dezvoltare a raporturilor dintre țările noastre s-a dovedit a fi astfel un prilej de caracterizare complexă și cuprinzătoare, datorită coincidenței sub semnul căreia s-a situat noua întâlnire: se împlinesc, la sfîrșitul acestei luni, 11 ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Republica Federală Germania. Sublinierea de mai multe ori pe parcursul vizitei a acestei coincidențe este departe de a fi conjuncturală. Semnificațiile politice majore ale stabilirii relațiilor diplomatice între România și R.F.G. depășesc cadrul bilateral, constituind o remarcabilă contribuție la conturarea și, apoi, la amplificarea cursului nou spre destindere și înțelegere pe continentul nostru. Sintetizînd în datele sale esențiale importanța acestei acțiuni politi-

ce, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în toastul rostit cu prilejul dîneului oficial oferit în onoarea înalților oaspeți vest-germani: „Viața, evenimentele internaționale au confirmat pe deplin justetea, realismul și sensul profund constructiv al stabilirii relațiilor diplomatice dintre țările noastre, care a deschis calea dezvoltării pe multiple planuri a raporturilor bilaterale româno—vest-germane și, totodată, a constituit o contribuție de mare însemnătate la însănătoșirea climatului politic european, la normalizarea raporturilor interstatale pe continent, la lichidarea — sau, mai bine-zis, la atenuarea politicii de încordare și război rece, la instaurarea unor relații de încredere, destindere, colaborare în Europa, care influențează pozitiv climatul din întreaga lume”.

Definită de un asemenea cadru, vizita de săptămîna trecută a cancelarului federal Helmut Schmidt marchează un moment nou, important, în cursul ascendent al relațiilor româno—vest-germane. Continuitatea pozitivă a acestei evoluții o dă continuitatea principiilor ce stau la baza relațiilor dintre țările noastre, principii înscrise în Declarația solemnă comună semnată la Bonn în 1973 și redefinite în Declarația comună din 7 ianuarie 1978, de la București. Este vorba de principii binecunoscute și afirmate cu consecvență de țara noastră în dialogul ei cu lumea: dreptul fiecărui stat la existență, libertate, independență și suveranitate națională, dreptul inalienabil al popoarelor de a decide de ele însele, egalitatea în drepturi a tuturor statelor, cooperarea între țări, neamestecul în afacerile interne, abținerea de a recurge la amenințarea cu forța sau la folosirea forței în relațiile dintre state.

Convorbirile dintre președintele României și cancelarul federal al R.F.G. — desfășurate pe parcursul a mai mult de șase ore — s-au concentrat pe do-

meniile majore de interes reciproc: schimbul de vederi foarte larg asupra problemelor bilaterale și examinarea unor probleme ale vieții internaționale. Acest dialog, la detalierea căruia o importanță contribuție și-au adus-o și întîlnirile de lucru desfășurate în paralel, a favorizat finalizarea unor înțelegeri privind extinderea cooperării în multiple domenii de activitate. Au fost stabilite măsuri concrete care să ducă la creșterea considerabilă a schimburilor reciproce de mărfuri, la noi și importante acțiuni de cooperare — mai cu seamă în domeniile construcțiilor de mașini, electronicii, mecanicii fine, metalurgiei, petrochimiei, transporturilor — la constituirea de noi societăți mixte, la extinderea cooperării româno—vest-germane pe terțe piețe.

Aceste direcții, cu un conținut calitativ evident, vin să confirme cursul ascendent, premisele favorabile pe care se dezvoltă și amplifică colaborarea economică dintre țările noastre. Într-adevăr, în cei 11 ani care au trecut de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și R.F.G., colaborarea economică, tehnico—științifică, schimburile culturale și de delegații la cele mai diferite niveluri au progresat continuu. Semnificativ în acest sens este faptul că, în ultimii 10 ani, schimburile comerciale între țările noastre aproximativ s-au triplat. Posibilități noi de cooperare au fost relevate și în domeniul aeronauticii, unde urmează a fi finalizată producerea, în colaborare, a avionului VFW-614.

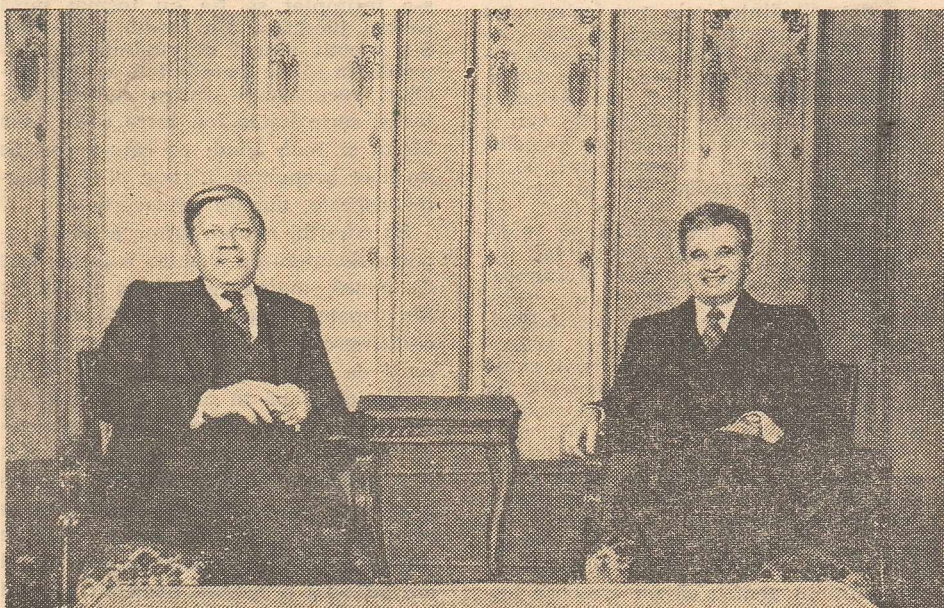
Calitatea înaltă a raporturilor dintre România și Republica Federală Germania a oferit temeiul definirii acestora de către șeful statului român ca „un model de relații între două țări cu orînduiri sociale diferite”. Este inclus aici, sintetic, ideea înțelegerii pe planuri multiple, inclusiv în domeniul umanitar, a importanței apropierei și cunoașterii dintre popoarele și statele noastre nu numai în laturile ce țin de activitatea economică, ci și de cea umană, culturală, spirituală în general.

Acelorași aprecieri de înțelegere și abordare dintr-o perspectivă, dacă nu comună, cel puțin apropiată în multe puncte de vedere, li s-a circumscris și schimbul de vederi asupra unor aspecte ale vieții internaționale. Mari și complexe probleme aflate în prim-planul vieții politice mondiale au fost abordate cu responsabilitate sporită, cu înțelegerea necesară a eforturilor pe care toate statele lumii trebuie să le facă pentru soluționarea acestora. Cu atît mai mult cu cît convorbirile la care ne referim s-au purtat între reprezentanții unor țări cu orînduiri sociale diferite, evidențierea convergențelor pledează pentru realismul și valabilitatea felului în care au fost abordate politic și s-au oferit o seamă de soluții acestor probleme. Este vorba, mai întîi, de hotărîrea celor două țări de a acționa în continuare pentru întărirea păcii și securității internaționale, pentru promovarea colaborării în Europa și în lume, pentru continuarea procesului multilateral inițiat de Conferința de la Helsinki. În acest domeniu, țările noastre doresc și acționează pentru ca

reuniunea de la Belgrad să dinamizeze procesul de înfăptuire a securității și păcii în Europa. Legînd, firesc, procesul destinderii de creșterea îngrijorătoare a cursei înarmărilor, concluziile comune, apreciate cu satisfacție, privesc necesitatea intensificării eforturilor care să ducă la măsuri efective de dezarmare, inclusiv de dezarmare nucleară, sub control internațional eficient. De problemele păcii și dezarmării se leagă întim alte aspecte stringente ale actualității internaționale, asupra cărora aprecierile au fost în armonie. Ne referim la stările conflictuale din lume, în special la situația existentă în Orientul Mijlociu — în cazul căreia a fost subliniată necesitatea intensificării pentru o soluționare globală a conflictului din zonă, ținîndu-se seamă de interesele și drepturile legitime ale tuturor țărilor și popoarelor din această regiune, inclusiv ale poporului palestinian — la cea din Cipru, unde negocierile constituie singurul mijloc de reglementare justă, sau la evenimentele din Cornul Africii sau din alte puncte ale acestui continent. În același context, problema instaurării unei noi ordini economice în lume, întemeiată pe justiție și echitate, care să ducă la crearea unui echilibru mai bun în dezvoltarea economică a planetei, prin contribuția la eliminarea decalajelor dintre țările lumii și favorizarea progresului mai rapid al tuturor popoarelor — în special a celor rămase în urmă — s-a bucurat de o abordare responsabilă, angajantă, în consens cu necesitatea democratizării vieții internaționale, afirmată ca un imperativ de prim ordin al zilelor noastre.

Înfățișarea acestor cîteva aspecte legate de vizita în țara noastră a cancelarului federal al Republicii Federale Germania, Helmut Schmidt, sublinierea unor accente desprinse din declarațiile oficiale făcute atît de oaspetele vest-german, cît și de președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, felul deschis în care a fost abordat dialogul cu reprezentanții presei grăiesc din plin despre caracterul fructuos al noii întîlniri româno—vest-germane între factorii responsabili ai țărilor noastre. Mai grăitoare decît orice comentarii ni se par a fi declarațiile înseși. „Îmi exprim speranța că spiritul care s-a manifestat în convorbirile din aceste zile va continua și în viitor”, remarca președintele Nicolae Ceaușescu; la rîndul său, cancelarul federal Helmut Schmidt evidenția: „Aș dori ca și în fața presei să repet mulțumirile pe care le-am exprimat președintelui Nicolae Ceaușescu, și anume mulțumiri pentru aceste convorbiri atît de intense, pentru modul cum au fost purtate în general discuțiile și pentru ospitalitatea generoasă ce ni s-a acordat”. Expresii dintre cele mai elocvente pentru definirea satisfacției reciproce ce a însoțit caracterul fructuos al unui dialog ce și-a dovedit pe deplin eficiența, pe plan bilateral ca și în cel al interesului general al promovării păcii, securității și cooperării pe continent și în întreaga lume.

DOINA IOVĂNEL

La încheierea convorbirilor oficiale

Imagine din timpul dîneului oficial oferit de președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu

AFLAȚI, IN PRIMELE ZILE ALE ANULUI, IN JUDEȚUL SIBIU, ȚINUT CU VECHI ȘI RECUNOSCUTE TRADIȚII INDUSTRIALE, AM PARCURS MAI MULTE ÎNTREPRINDERI, ALESE DINTRE CELE MAI IMPORTANTE, CU PONDERE DEOSEBITĂ ÎN ECONOMIA NAȚIONALĂ, INTERESÎNDU-NE DE CEEA CE S-A REALIZAT ÎN 1977 ȘI DE CEEA CE URMEAZĂ SĂ SE REALIZEZE ÎN 1978 PE TEME CONSIDERATE ÎNTIM LEGATE DE CINCINALUL REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE, TEME PE CARE LE-AM NUMIT

AFIRMAREA NOULUI, MIȘCAREA IDEILOR, GÎNDIREA ORIGINALĂ, RIDICAREA CALITĂȚII

1 Am început raidul nostru într-o veche vatră muncitorească, acolo unde în 1896 a apărut fabrica de cântare „Hess” și unde funcționează astăzi Întreprinderea „Balanța”, ale cărei produse de mare precizie sînt apreciate deopotrivă în țară și peste hotare.

— Tovarășe inginer Aurel Ocoș, cîți ani aveți? Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău, dar păreți foarte tînăr, chiar prea tînăr pentru a fi directorul unei asemenea întreprinderi!

— Am 41 de ani și vă mulțumesc pentru compliment. Fiind însă convins că nu pentru amabilități ați trecut pragul unității noastre, v-aș rămîne dator dac-ați intra direct în subiect.

— De acord. Ce a însemnat anul care a trecut pentru „Balanța” din punct de vedere al mișcării ideilor? Al afirmării noului?

— Îndrăznesc să spun că a fost cea mai fertilă perioadă din istoria întreprinderii. Pe data de 2 decembrie am putut raporta îndeplinirea planului pe primii doi ani ai cincinalului. Pe parcursul lui 1977, optica și electronica au devenit predominante în concepția de proiectare și execuție a produselor noastre, ajunse astfel competitive pe piața mondială. Mă refer la cîteva din cîntarele omologate recent și în special la balanța optică cu afișaj de preț.

— Ce reprezintă ea?

— O balanță comercială care-i arată cumpărătorului nu doar cantitatea, o jumătate de kilogram de salam, să zicem, ci și prețul, firește mai greu de calculat atunci cînd nu este vorba despre un număr cît mai rotund de grame. Această balanță, una din realizările noastre fundamentale în anul care a trecut, a fost proiectată de inginerii Petru Gastonea și Emil Hofner, prototipul fiind executat de muncitorul Vasile Neamțu. Ea constituie un punct de virf în tendința noastră de a obține o valoare materială cît mai ridicată dintr-o cantitate de metal cît mai mică. În acest caz concret, o producție de un milion de lei se realizează pe seama a numai cinci sute șazeci de kilograme de metal.

— Asta e mult, e puțin?

— E foarte puțin. Pentru a vă lămuri, am să spun că, pe ansamblul întreprinderii, am făcut milionul din mai bine de zece tone de metal.

— Asta cu siguranță e mult!

— Tovarășe director, a fost grea trecerea de la principiul mecanic, folosit în uzină de generații, la principiul electronic, care spuneți mai devreme că a devenit preponderent? A fost, ca să zic așa, o luptă de idei?

— Firește, ba încă a fost o luptă dintre cele mai înverșunate. Pînă și actualul șef al serviciului de plan dezvoltare, inginerul Mihai Giurgiu, altfel un meseriaș desăvîrșit, s-a arătat sceptic, susținînd că e prea scurt răgazul rămas la dispoziția unității pentru a trece de la un principiu la celălalt. Cei mai mulți au înțeles rostul și urgența introducerii noului principiu. Cîțiva însă au clătinat din cap. Unul chiar m-a avertizat într-o ședință că toată treaba asta seamănă cu o săritură de la trambulină într-un ștrand fără apă! Iată că n-a fost așa și pînă și cei mai reticenți s-au convins că adevărul a fost de partea celor curajoși. Astăzi, cînd fabricăm fel de fel de balanțe pretențioase, cînd am extins, chiar în 1977, tehnologia modernă a turnării sub presiune la peste șaptezeci de produse, la unele dintre ele mărind indicele de productivitate a muncii de zece ori, toți zic că orientarea, dată de documentele de partid, plecată din indicațiile personale ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, a fost bună. N-a fost prea simplu să-i convingem, dar i-am convins. Și cînd zic i-am convins, mă refer la acțiunea mării mase a muncitorilor. La colectiv, la spiritul său revoluționar, totdeauna disponibil la nou. Mai puțin prin vorbe și mai mult prin fapte s-a realizat schimbarea, poate chiar răsturnarea, unei mentalități.

— Cum au reacționat muncitorii la această schimbare, la propriu și la figurat, de optică?

— Uneori ei s-au zbatut pentru nou mai serios și mai perseverent decît specialiștii cu cine știe ce diplome. Am să vă dau un exemplu, poate nu cel mai elocvent, dar primul care-mi vine în minte. Între tehnologiile moderne, pe care le-am propus și aplicat anul trecut, s-a numărat și turnarea în coji. Aveam pentru ea o mașină cumpărată din import. Într-o zi, doi maștrii de la hidraulică, Ion Ardeleanu și Gheorghe Mintilie, mă anunță că ei au de gînd, firește nu singuri, ci cu ajutorul membrilor secției, să asimileze mașina aceea și să facă una mai bună. Trebuie să recunosc că, în prima clipă,

ză în uzină o pereche de mașini de format coji, iar productivitatea, firește, s-a dublat.

2 La o aruncătură de băț, pe strada Pulberăriei, la numărul 4, o firmă modestă ne avertizează că am ajuns la Întreprinderea de piele și marochinărie „13 Decembrie”. După cum ne vom convinge noi și după cum s-au convins partenerii din peste douăzeci de țări ale lumii, modestia firmei n-are nici o legătură cu prestigiul unității, în incinta căreia, după spusele Rodicăi Stoian, șefa

„Anul 1978 — cel de-al treilea an al cincinalului — este hotărîtor pentru îndeplinirea cu succes a istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea al partidului, a planului de dezvoltare economico-socială pînă în 1980. Iată de ce este necesar — așa cum am subliniat și la Conferința Națională — să asigurăm un salt revoluționar de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, superioară în întreaga activitate de construcție socialistă”.

NICOLAE CEAUȘESCU

atelierului de creație, „noul se impune permanent, ca o consecință firească a afirmării gîndirii originale”.

Cîteva cifre stau ca dreptă mărturie pentru vorbele de mai sus, între ele reducerea cu un sfert a importurilor și realizarea unei valori de cîteva sute de mii de lei prin autoutilare pîrîndu-ni-se cele mai semnificative. Multă vreme, ni s-a explicat, întreprinderea n-a stat pe roze la capitolul autoutilării, drept pentru care o ședință a consiliului oamenilor muncii, ținută în primăvara lui 1977, a hotărît înființarea unei grupe cu sarcini precise în acest domeniu. Au existat unele propuneri ca inginerii și tehnicienii să predomine, numeric vorbind, în alcătuirea colectivului respectiv, dar în cele din urmă, după discuții care n-au fost nici blînde și care nu s-au terminat nici cît ai bate din palme, s-a apelat la experiența unor maștrii și muncitori cu vechi state de serviciu, ca Petru Șeulean, Helmuth Klein sau Nicolae Oșel, a căror cooptare în grupă s-a dovedit dintre cele mai fericite, nu după convingerea noastră, ci după aceea a inginerii Alice Busuic, șefa colectivului. Nu o dată, ne-a spus dînsa, ne-am ciondănit, luînd în dezbatere una sau alta dintre propunerile venite din secție. Fiecare și-a expus punctul de vedere, ceilalți avînd dreptul, de la caz la caz, să aprobe sau să contrazică. Hotărîrile însă le-am luat de comun acord și, judecînd după realizările din ultima vreme, ele au fost merite, venind în sprijinul producției. Astfel, am construit prin autoutilare patru tipuri de mașini, de tras colțuri, de îndoit cordoane, de perforat articole de marochinărie și de găurit rama la trusele pentru montat accesorii. La prima dintre ele, de pildă, s-a stabilit, desigur, un plan de producție. Nici prea mare, nici prea mic, numai că fetelor din secție li s-a părut ca fiind peste puterile lor. La sfîrșitul anului, cînd mașina de tras colțuri a realizat o depășire a planului cu vreo patruzeci de mii de lei, lucrătoarele și-au exprimat mulțumirea pentru că nu crescuse numai productivitatea muncii, ci patru la sută peste plan la nivelul întreprinderii, ci crescuseră și retribuțiile lor.

3 Nu departe de bătrînul Avrig al marelui om de cultură care a fost Gheorghe Lazăr se află, peste niște pămînturi aflate la jumătatea drumului dintre deal și munte, Întreprinderea Mecanică Mirșa, înființată în urmă cu aproape o jumătate de secol, dar reprofilită abia în 1961 pe producția de autobasculante, remorci și piese de schimb pentru acestea. În biroul directorului Ilarie Munteanu, care ajunge acasă, adică la Sibiu, „rar și numai cît să încălzească patul”, calendarul din perete pare s-o fi luat-o razna, arătînd o dată din luna martie! Surprinzîndu-ne privirea, inginerul Munteanu ne informează că ziua din perete este cea a producției, ci nu cea calendaristică, lucru simplu de înțeles dacă punem la socoteală faptul că I.M.M. a încheiat planul pe primii doi ani ai cincinalului la 1 octombrie 1977.

Firește, întreprinderea stă bine la toate capitolele, dar oamenii ei le place să vorbească mai ales despre cel al economiilor de metal și combustibili. Cifrele vorbesc pe limba lor, opt sute de tone de metal economii din introducerea tehnologiilor la axele din țevă, tot altele din tipizarea subsamblelor la remorci, patru sute de tone recuperate din deșeuri, peste jumătate de milion de kilowați oră și o sută cincizeci și trei de mii de metri cubi de gaz metan economisiți, iar oamenii uzinei pe-a lor, în ultima șeful de echipă Nicolae Cimpoieru fiind, pentru început, foarte concis: „sînt realizări bune, dar eu nu mă declar de acord cu ele, pentru că se putea mai mult!”

Am înțeles că la Mirșa s-a dat și se mai dă o adevărată bătălie pentru economisirea fiecărui gram de metal, după o logică simplă, explicată de comunis-

tul Cimpoieru la fel de clar: „o tonă este formată din kilograme, iar un kilogram este format din grame, drept pentru care noi ne-am propus să acționăm la unitatea cea mai simplă și mai ușor de ținut minte”. Bătălia de care aminteam n-a început cu economisirea propriu-zisă, ci cu lupta împotriva unei mentalități falimentare, în virtutea căreia pierderile tehnologice sînt tratate cu ușurință, ca și cum ar fi inevitabile. După ce s-a cîștigat un oarecare teren, întreprinderea ce se pregătește să lanseze, poate chiar în această lună, prototipul primei autobasculante de o sută de tone de fabricație românească, ale cărei experimentări au fost trecute cu bine în pretențioșii munți ai Călimanului, și-a propus să facă un pas înainte, luînd în discuție problema folosirii superioare a deșeurilor. S-a ținut, firește, o ședință și a fost stabilit un colectiv. După cîteva săptămîni, consiliul oamenilor muncii i-a chemat în plen pe membrii aceluia colectiv și i-a întrebat de bună ziua. Numai că ziua aceea s-a întîmplat să fie nu tocmai bună pentru jumătate din membrii grupei. S-a socotit atunci de cuviință ca răspunderea să fie încredințată unor muncitori recunoscuți pentru combativitatea și seriozitatea lor, între care Ioan Manu și Ioan Vlad, pe care-i apropie nu doar prenumele identic, ci și o anumită calitate, numită perseverență.

La sfîrșitul anului, grupa a putut raporta recuperarea a patru sute de tone de metal, marea majoritate provenite din capete de țevă, transformate în containere și felurite piese, bucsi, suporturi de fixare și altele. Pentru că, la Mirșa, continuă să fie la modă proverbul care susține că vorba multă e sărăcia omului, aici avînd drept la cuvînt mai degrabă fapta, inginerul Ilarie Munteanu comentează chestiunea chiar așa: „după ce am ajuns să facem piese din deșeuri, la graficele de pe pereți am adăugat o rubrică nouă, în dreptul căreia am scris, firește, piese din deșeuri. Curba cantităților produse e, se poate vedea cu ochiul liber, în urcare”.

— Comparația cu anul 1960 va vorbi mai concludent decît mine. Atunci realizam o producție de un milion de lei din aproape două sute de tone, deci dintr-o cantitate de aproximativ douăzeci de ori mai mare!

nu i-am crezut. Păi ce, tovarășe director, mi-a zis unul din ei, ăia care au construit-o aveau două capete și trei mîini?! N-aveau, tovarășe director, tot oameni erau și ei, așa că noi ne apucăm de treabă. În prezent, funcționea-

4 — Tovarășe director Ioan Simion, întreprinderea de piese auto de schimb pe care o conduceți este, desigur, o unitate mare, cu multe probleme și multe realizări. Despre ce credeți că ar merita să discutăm pentru început ?

— Despre noua tehnologie pe care o folosim, de tragere a cilindrilor adânci pentru frâna pneumatică a autocamionelor și autobuzelor diesel.

— Nu-mi rămâne decât să vă ascult.

— E vorba despre o tehnologie de vîrf, pe care am asimilat-o, prin ceea ce se numește tehnic subțierea pereților. Aplicată experimental la începutul anului trecut, ea s-a impus și extins, aducînd întreprinderii importante beneficii materiale.

— Anume ?

— Peste douăzeci și cinci de milioane lei economii, la care trebuie adăugată o reducere a importului cu opt milioane lei valută. Producem astăzi cinci tipuri de cilindri, ajungînd ca unul dintre ei să ne coste numai douăzeci și opt de lei, față de o sută paisprezece, cît plăteam furnizorului străin.

— De regulă, asemenea tehnologii noi sînt foarte pretențioase, solicitînd anumite echipamente ajutoare. N-a fost cazul ?

— Ba a fost. Am avut nevoie de o mașină specializată, pe care am procurat-o tot din import, pe un plan valutar suplimentar.

— Și-atunci ?! Ce-am luat pe mere, am dat pe pere ?!

— Nicidecum. După puțină tevdură, desfășurată la nivelul unor birocrați mărunți, am găsit deplină înțelegere la minister și am primit fondurile necesare achiziționării mașinii, al cărei cost l-am amortizat în jumătate de an. În plus, mașina va funcționa în bune condițiuni cel puțin zece ani. Avem în intenție relevarea mașinii respective, în vederea îmbunătățirii și folosirii ei în cadrul unor capacități de producție viitoare.

— Spuneți mai devreme că I.P.A.S.-ul urmărește creșterea productivității și ridicarea indicelui calitativ al produselor prin trecerea de la utilaje universale la utilaje specializate și la agregate. Ce vrea să însemne asta în lupta pentru afirmarea noului ?

— Nu mai devreme decît în decembrie '77, am pus în funcțiune o linie automată pentru execuția unor elemente componente ale articulațiilor cardanice pentru transmisie, la autocamioane și autobuze. E vorba despre o tehnologie nouă, competitivă pe plan mondial, care mărește de patru ori productivitatea muncii, factorul decisiv de care depinde creșterea venitului național, cu alte cuvinte, îmbunătățirea ni-

velului de viață al fiecăruia dintre noi.

— Mai sînt, tovarășe director, și probleme încă nerezolvate ?

— Bineînțeles. Noi între noi, în uzină, ne-am făcut un obicei din a zice că I.P.A.S.-ul merge ca pe roate, producția suplimentară de o sută șaizeci de milioane dată pe primii doi ani ai cincinalului vine să confirme acest lucru, dar nu merge ca pe arcuri ! Asta fiindcă arcurile continuă să ne dea bătăi de cap. Am îmbunătățit tehnologia de rectificare a arcurilor de ambreiaje, dar mai avem destul drum în fața noastră la acest capitol. Mai sînt încă vreo trei sute de poziții de arcuri greu vandabile din cele cinci mii existente în fabricație, de aceea intenționăm, chiar în acest an, să introducem lansarea pe calculator a produsului respectiv.

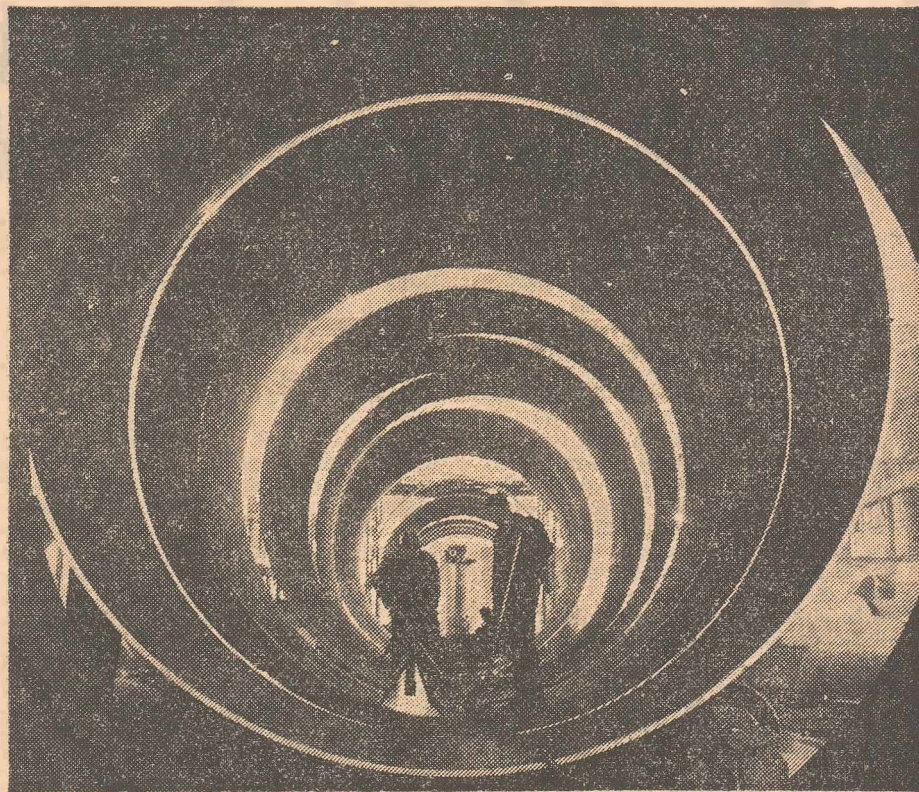
— Vă rog, pentru încheiere, să ne furnizați un exemplu din perimetrul luptei pentru afirmarea noului.

— S-au realizat mari economii de metal, depășind un milion de lei fără a lua în calcul economiile de manoperă, prin reducerea materialelor la supapa frînei de mină. Altfel zis, s-a trecut de la turnarea în cochilă la turnarea sub presiune, treaba asta făcînd-o, în principal, doi oameni. Doi comuniști. Unul inginer, Aurel Streza, altul muncitor la turnătorie, Ioan Țincu, veteran al întreprinderii. N-a contat că unul are diplomă și celălalt n-are. N-a contat nici că inginerul ar putea fi, cu oarecare îngăduință, fiul turnătorului. I-a legat scopul comun, iar eșecurile, căci n-au lipsit la un moment dat, mai ales la început, nu i-au dezbinat, ci i-au apropiat. În uzină, cineva i-a și strigat într-o zi „măi, emisferele din Magdeburg”, dar ei au luat totul ca pe-o glumă și și-au văzut de treabă. Trebuie să recunosc că și eu m-am temut cu luni în urmă pentru ei, văzîndu-i însă cît suflet depun, am fost convins că nu se poate să nu reușească.

— Și ?

— Cum spuneam, au reușit.

5 La întreprinderea „Independența”, specializată în realizarea unor produse unice, multe dintre ele (distribuitorul hidraulic de mare capacitate, mașina de îndreptat profilele grele, carcasa furnalului de zinc cu cuvă răcită în pat fluidizant etc.), premiere 1977 ale industriei românești, funcționează din anul care a trecut, în cadrul unui oficiu propriu de informatică, un calculator „Felix 256”, înzestrat cu trei unități de memorie. Despre el și despre avantajele pe care le va aduce, în 1978, în optimizarea circulației interioare de mărfuri și idei ne-a vorbit, preț de un ceas, inginerul Dorin Fulea, directorul adjunct tehnic și de producție al uzinei. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în mesajul rostit cu prilejul Anului nou, ne-a

spus inginerul Fulea, este necesar să realizăm un salt revoluționar de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, ceea ce presupune o perfecționare continuă a planificării, organizării și conducerii procesului de producție. În acest scop, noi vom folosi, mai mult decît am făcut-o pînă acum, serviciile calculatorului, în ideea rezolvării problemelor de bază ale întreprinderii, adică în angajarea ei pentru utilizarea eficientă a capacităților de producție și pentru executarea la termen a comenzilor beneficiarilor.

Întelegînd că noul coleg de muncă, pe numele său de familie „Felix” 256, face parte dintr-o etapă necesară, în decursul căreia tehnica românească trebuie să se alinieze tehnicii celei mai avansate din lume, colectivul de la „Independența” l-a asimilat cu repeziune pe noul venit. Iar acesta și-a făcut datoria, limpezind procesul de pregătire tehnologică, eliminînd munca de rutină, scurtînd timpul de execuție și garantînd o unitate de vederi în realizarea fabricației.

Trecînd la o altă idee, e de datoria noastră să amintim că, în decursul anului trecut, tehnicienii de la „Independența” au depus la O.S.I.M. numeroase dosare de invenție, numai că n-au așteptat, după cum se mai întimplă prin alte părți, oficializarea

acestora și încununarea lor cu brevetele meritate. Au întocmit actele pentru brevetare și, în paralel, au aplicat noutățile tehnice nemijlocit în producție, la acest capitol unitatea înregistrînd, la bilanțul lui 1977, un efect economic aflat în preajma cifrei de cinci milioane de lei. Înfrățind aici cîteva din aceste depuneri, „Carbonitrurare în atmosferă controlată a oțelului aliat cu molibden și crom cu conținut de carbon”, datorată inginerului Ioan Știr (de numele căruia se leagă, în paranteză fie spus, și pregătirea tehnologică a distribuitorului hidraulic pentru hidrocentrala de la Cerna-Motru-Tismana), „Presă hidraulică universală pentru presat și extras piese cilindrice și conice”, realizată de inginerul Radu Mihai și de tehnicianul Maxim Nagy, precum și „Dispozitiv universal de crestă știfturi cilindrice” a tehnicianului Petru Veștemăno, prezentăm, credem, o imagine grăitoare a atenției deosebite de care se bucură noul în această veche cetate a industriei sibiene, care s-a angajat să dea peste plan, pînă la sfîrșitul actualei cincinale, o producție depășind jumătate de miliard de lei.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

ASA I-AM VĂZUT PE AI MEI: MUNCIND

Ajuns dimineața la întreprinderea „Textila” din Buzău, am avut parte de unul din acele ghinioane pe care, de obicei, un reporter le dorește amical colegilor săi : omul pe care-l caută să fie plecat sau prins cu alte treburi. Dar iată că neșansa a avut de data aceasta și o parte bună. Colegele Viorică Florea s-au arătat foarte dispuse să-mi vorbească despre ea, despre viața lor împreună în fabrică, despre grijile și dorințele lor, astfel încît pînă spre prînz știam destule lucruri despre cea pentru care venisem la Buzău.

„Și eu am tot nouăsprezece ani ca și Viorica și ne cunoaștem cam de vreo zece ani, mi se destăinuie vioi Elena Grădinaru. Am fost împreună la „generală”, iar la „profesională” ne-am înscris în aceeași zi. Am dormit în același dormitor și am învățat în aceeași clasă, dar nu la fel de bine. Adică n-am învățat amîndouă la fel de bine. Ea era cea mai bună la învățătură și reușea întotdeauna să-și facă timp și pentru colegele ei. Pe mine de pildă m-a ajutat la tehnologie. Unele fete mai chiu-leau, altele se lăsaseră oarecum pe tînjală. Ea le lua pe fiecare în parte, se împrietenea cu ele, le cîștiga cum s-ar zice și multe îi datoresc faptul că au terminat cu bine școala. Era într-adevăr și datoria ei, fiind secretară de U.T.C., dar uitați că ea a știut cum s-o facă, cum să le convingă, cum zicem noi în ședințe, să aibă rezultate. Același lucru se întimplă și acum în fabrică. Sînt multe fete care se apucă de țesătorie și învață meseria de la Viorica. Are și răbdare și își găsește și timp pentru ele. Și n-o să-mi spuneți că la vîrsta asta e puțin lucru să crești alte țesătoare”.

Elisabeta Ghioca : „Eu lucrez la C.T.C. și doar întimplarea a făcut s-o

cunosc pe Viorica mai bine și apoi să mi-o și apropii. Am controlat într-o zi țesătura și am observat că avea marginile incomplete. Mi-am dat seama că un singur om, adică o singură țesătoare, nu poate practic să refacă aceste margini. Mi-era groază cînd mă gîndeam la discuțiile pe care le puteam avea cu Viorica, dar ce să fac, calitatea este primul lucru ce ne interesează cînd e vorba de producție. Ei bine, mi-a răspuns simplu că va reface toate marginile. Și s-a ținut de cuvînt. Cînd a fost aleasă în C.O.M. mulți priveau istoria asta cu un zîmbet de neîncredere, vezi, adică o puștoaică să stea între tehnicieni și ingineri, mai mult chiar, să vină și cu soluții ca să meargă treaba mai bine. Și uite că are și soluții, și încă foarte bune. De pildă propunerea cu canetele goale, dar asta v-o poate povesti mai bine chiar Viorica”.

Valeria Bugeac : „Știți, și eu am vrut să mă fac ziaristă, dar pînă la urmă am renunțat și lucrez la calculator. V-am spus aceasta ca să vedeți că putem discuta ca între colegi și să vă dau un sfat : vorbiți neapărat cu Viorica. Desigur, eu vă spun cîte ceva, dar nu mai are același farmec, ar semăna poate cu referințele pe care le dai pentru cineva, e bun, merită, este așa și pe dincolo, însă portretul parcă e lipsit de viață. Și eu am făcut la fel acum două luni cînd am fost aleasă secretara comitetului U.T.C. pe întreprindere. N-o puteam cunoaște numai de la alții și am vorbit și cu ea. Despre întreprindere, despre noi tinerete de aici, despre cele care vin și vor să învețe meseria de țesătoare, despre condițiile pe care le au la cîmin, despre viața lor, a noastră. Vreau să spun că Viorica Florea gîndește foarte cinstit și vorbește și se poartă așa cum îi este gîndul”.

Cîteva ore mai tîrziu aveam s-o înfilnesc pe Viorica Florea, țesătorea care chiar dacă nu uimise lumea cu vreo performanță ieșită din comun, tot făcuse faima Buzăului, ceea ce nu-i puțin. Frumoasă, calmă, cumpănește aproape bătrînește asupra cuvintelor, răspunzînd firesc și simplu.

— De ce ai vrut să te faci țesătoare ?

— Cînd eram la școala generală, plecam în fiecare vacanță la bunica la țară, în comuna Suharău, la Dorohoi. Sora tatii avea un război de țesut și mă amestecam eu și printre femeile cînd lucra. Făceau tot felul de lucruri cu model : scoarțe, lăicere, trîiște în care culegeam bureți. Îmi plăcea să încerc și eu, însă incurcam firele și mă luau la goană. După ce am terminat „generală” le-am spus alor mei că vreau să învăț meseria asta și să ies și eu pe banii mei.

— Ce ambiție aveai cînd ai venit la „Textila” ?

— În primul rînd să nu dau bir cu fugiții, cum se mai întimplă. Apoi să lucrez cît mai bine. Firește nu mă gîndeam să cîștig concursul mîinii măiestre, dar uite că am făcut-o și pe asta.

— Una dintre colegele tale, cu care am vorbit dimineață, îmi spunea că faci parte din consiliul oamenilor muncii și că deși ești cea mai tînără nu stai niciodată deoparte, nu faci simplă figurație. Ce este cu propunerea ta, cu canetele, făcută în C.O.M. ?

— Spuneți ceva de figurație. Ce rost ar avea să incurc treburile să stau doar așa pe gînduri, fără să scot o vorbă, fără să discut și eu ceea ce ne interesează pe toți ? Am intrat în cel de al treilea an al unui cincinal în care trebuie să muncim mult mai bine. Calitatea n-o obții doar vorbind despre ea, ci muncind efectiv mai bine, cu mai multă răspundere. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea la Conferința Națio-

nală că a venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. De aici eu nu înțeleg că trebuie să producem mai puțin, ci să muncim cu mai multă responsabilitate. Și responsabilitate pentru mine înseamnă să fac mai mult decît presupune datoria mea de fiecare zi. Nu poți gîndi meschin, la mica ta datorie, cînd însuși secretarul general al partidului îți dă pilda unei munci asidue, a unei puteri de muncă extraordinare. În felul acesta încerc să răspund aceluia care mă întrebau de ce nu sînt mulțumită cînd sînt apreciată că îmi fac datoria. Întreprinderea noastră a trecut prin momente mai dificile, avem în continuare greutăți. Cine să ni le înlăture ? Nu vă întreb pe dumneavoastră, ci așa, pe mine. Ultima mea propunere făcută în C.O.M., pentru că de aici plecasem, se referea într-adevăr la canetele goale dintre războaie. Se luau, se aruncau pe culoar, se stricau și apoi încercam să le reparăm manual. Asta în vreme ce mașinile de curățat canete stăteau degeaba. Propunerea mea nu era o invenție formidabilă ci una necesară. Se pierdea și timp și, firește, se pierdeau și bani. S-au supărat unii, dar a doua zi mașinile au mers. Cum să vă spun, îmi place să învăț cît mai mult din meseria mea, nu este numai o dorință, de fapt, este o datorie, o sarcină, calitatea n-o obții decît cu oameni mai bine pregătiți dar nu fac acest lucru ca să cîștig concursuri. Înalta calificare trebuie s-o aibă toate țesătorele, pentru că, de pildă, numai sectorul nostru are în acest an sarcini mari. Planul de pregătire la țesături crude va crește cu 11,3 la sută. Asta presupune și o mai bună organizare a locului de muncă și ridicarea calificării țesătoarelor, a reglorilor și întreținerea în bune condiții a urzelelor și mai multe alte lucruri care ne privesc pe toți.

RĂZVAN BĂRBULESCU

La Tecuci, faptele deputaților nu le afli din scripte, ci umblînd pe străzi

Orașul, spunea cineva, este universul pe care omul și-l construiește singur. Înțeleg bine aceasta, acum, cînd însoțit de primarul municipiului Tecuci, tovarășul Dumitru Vasile, colind străzile largi și curate, peste care mai stăruie parcă ecoul legănat al tufelor de trandafiri. Tecuciul este, într-adevăr, un oraș grădina. Are multe parcuri. La întâia numărătoare, primarului i-au ieșit șapte. „Parcă nu-mi place cifra asta”, zice, și mai numără o dată. „Da, opt sînt !”, și sîtuate în toate punctele cardinale ale municipiului. Unul, foarte mare, se construiește acum, iarna.

— În care circumscripție sînteți deputat ? îl întreb pe primar.

— În circumscripția electorală nr. 11.

— De ce fapte se leagă activitatea dumneavoastră ca deputat acolo ?

— Am asfaltat toate străzile, vreo 11. Am construit mai multe stații de autobuze, am amenajat și modernizat mai multe străzi, în tot orașul, am extins rețeaua de alimentare cu apă și de canalizare, am amenajat locuri de joacă pentru copii etc.

După alegeri, aflui, deputații consiliului popular au fost repartizați pe diferite obiective economice și edilitar-gospodărești, în special pe șantierul de construcții de locuințe. Zilnic grupuri de oameni ai muncii din toate întreprinderile și instituțiile municipiului vin însoții de deputați și prestează ore de muncă patriotică, pe șantier. De la întreprinderea mecanică pentru agricultură și industrie alimentară, întreprinderea de reparații auto, de ambalaje metalice, de la Spitalul unificat Tecuci și altele. Alegătorii altor cir-

cumscripții au luat în gospodărire și îngrijire parcurile, străzile, zonele verzi. Între asociațiile de locatari se desfășoară o pasionantă întrecere, pentru cea mai bună asociație, cea mai frumoasă stradă, cea mai curată casă, cel mai frumos balcon. Frunții primesc diplome, sînt popularizați, stimați. Eforturile, cît mai ales realizările cunoscute de noi aici, la Tecuci, dovedesc masiva *participare* a cetățenilor la crearea și dezvoltarea propriului lor univers, orașul. La Tecuci, rezultatele acestea nu le afli din cine știe ce scripte, ci umblînd pe străzi : pe strada „13 Decembrie”, o plăcuță prinsă de un stîlp mă atenționează că mă aflui pe o stradă frunțoasă. Pe o altă stradă, „Matei Basarab”, tot pe o plăcuță, citesc : „Circumscripția electorală nr. 11, frunțoasă în întrecerea patriotică pentru înfrumusețarea municipiului”.

— Dumitru Onea, sînteți deputatul acestei circumscripții frunțoase ; ce-ați realizat în patru ani de deputăție ?

— Marea realizare este, cred eu, permanentizarea, la cetățeni, a spiritului de inițiativă. Am făcut, împreună cu alegătorii, multe lucruri bune. Aș dori însă să vă vorbesc despre ce am pus la cale : să taluzăm malurile riului Tecucelul, să atragem toți cetățenii la acțiunile întreprinse de noi, să participe cu toții la viața orașului.

— Cum ajungeți dv. să cunoașteți nevoile cetățenilor ?

— Din întîlnirile cu ei, prin viața pe care o duc alături de ei, prin folosirea oricărei împrejurări. Duminică dimineața, de pildă, nu prea aveam ce face. Am luat-o așa, pe jos, prin circumscrip-

ție. Am descoperit două terenuri virane, nefolosite, pe care am hotărît să plantăm pomi sau plante medicinale. Pe cîteva străzi vom aduce autogredul și le vom nivela, pe altele vom turna pietriș.

Pe bulevardul „13 Decembrie”, la nr. 4, locuiește Tița Rusu cu fratele său. Gospodăria lor este frunțoasă. Am vizitat-o : în casă este curat, gardul este îngrijit, în curte, pe un petec de pămînt, am plantat pomi, viță-de-vie, primăvara răsădesc lalele, crini, narcise, bujori, căpșuni și chiar zmeură. Folosește pămîntul la maximum, așa cum a indicat secretarul general al partidului.

— De cînd ați devenit gospodină frunțoasă ? o întreb.

— În vara care a trecut mi s-a spus, dar eu cred că sînt gospodină mai de mult.

— Și ride și mie îmi place replica ei și o notez în carnet.

Din discuțiile purtate cu deputata Maria Botezatu, din circumscripția electorală nr. 13, desprind o altă experiență la fel de valoroasă. „Înainte de apariția Legii 25 din 1976, ne spunea deputata Maria Botezatu, am înființat, la nivelul municipiului, „Sfatul omeniei”. Este o formă, am considerat noi, de educație cetățenească, de influențare obștească, în direcția respectării regulilor de conviețuire socială, a integrării în muncă a unor persoane ce tind spre parazitism, îndrumării și sprijinirii tinerilor, a stingerii unor conflicte între cetățeni. Am discutat cu peste 40 de familii, în timp bineînțeles, care ajunseseră în prag de despărțire, le-am împăcat și trăiesc și azi”. Este o altă for-

mă a acelei masive participări a oamenilor, a deputaților în special, la crearea propriului lor univers. A unui univers, de data aceasta, spiritual, de modelare a oamenilor, de formare a omului nou. Și tot pe această linie de adîncire a democrației se înscrie și inițiativa de constituire a cercului de creație urbanistică, unde se primesc și se dezbate toate propunerile valoroase ale cetățenilor privind înfrumusețarea, dezvoltarea municipiului lor. La o rubrică, din actul de constituire al acestui cerc, am citit : „talentul în care se afirmă” membrii săi. Și mai departe mi-am notat : sculptură, pictură, pirotgravură, grafică, desen, metaloplastie etc. Oameni talentați, precum sînt de harnici, sînt destui și la Tecuci.

— Abia aștept să văd Tecuciul în 1985 ! îmi spunea cu oarecare emoție primarul Dumitru Vasile.

— De ce neapărat în 1985 ? l-am întrebat.

— În 1985, Tecuciul va avea 9 000 de apartamente. La anul vom începe construcția unui spital cu 430 de paturi, a unei săli polivalente cu 1 000 de locuri, a unei vopsitorii și țesătorii de covoare orientale, a unui magazin „BIG”, apoi a unui cinematograful, hotel, spălătorie chimică, baie comunală, unele întreprinderi, destule obiective la care, cu începerea noului an, cetățenii și deputații își vor putea aduce o substanțială contribuție, vor putea să se afirme. Vom avea destule frumuseți de care oamenii vor putea să se bucure. Și cu siguranță că atunci vom avea o populație mai numeroasă.

Vor construi blocuri, întreprinderi, alte obiective social-culturale, dar niciodată tecuceni nu vor uita de pasiunea lor pentru parcuri. Într-unul dintre ele și-au plantat un far. De ce ? m-am întrebat. Poate ca să călăuzească, spre acest mic miracol, corăbiile lor imaginare, poate pentru a exprima subtil dorul lor de Dunăre și de mare !

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Dacă vrei să cunoști într-adevăr viața unui om trebuie să-i treci și pragul casei!

Spre sfîrșitul anului trecut, într-o scrisoare adresată redacției, Viorica Dura, din Iași, cerea o mină de ajutor pentru rezolvarea situației sale locative deosebit de grave. Imobilul — foarte vechi — din strada Jurători nr. 4, gospodărit de administrația financiară a municipiului, a fost puternic avariat de seismul din 4 martie trecut. În urma numeroaselor cereri, audiențe și insistențe, începînd cu consiliul popular municipal, V.D. a primit, la Iași, mereu același răspuns : să-și repare singură casa. Or, ceea ce reclama cititoarea în scrisoarea trimisă redacției era tocmai netemeinicia acestui răspuns, bazat pe necunoașterea sau pe sfidarea situației reale a imobilului.

Zilele trecute am fost la Iași. Datorită sesizărilor Vioricăi Dura, la comitetul județean de partid situația ei este destul de binecunoscută. Tovarășul Ilie Țugui de la biroul de audiențe și sesizări ne-a arătat și o *notă* semnată de doi tovarășii de la București care au cercetat o scrisoare semnată de V.D. În această notă se precizează că petenta lucrează la Centrul de librării în funcția de colector, avînd vechime de peste 25 de ani în muncă. Ocupă, se arată de asemenea în notă, împreună cu fiul ei, strungar la întreprinderea metalurgică din localitate, două camere și bucătărie, fapt, am zice noi, destul de normal. Se precizează că petenta este trecută pe tabelul de primit locuință la prioritate (poziția 2), pentru un apartament cu două camere, și că va beneficia de casă în raport de ordinea stabilită. Tovarășul Ilie Țugui ne-a spus însă că nu crede că unitatea respectivă are șanse să primească vreo locuință în 1978. Ceea ce este cu totul ciudat este că nota respectivă — deși spune cîte camere ocupă petenta — nu pomenește nimic despre starea imobilului, despre gradul său de uzură sau deteriorare și deci despre condițiile de viață pe care le au cei care locuiesc acolo.

Împreună cu tovarășul Gheorghe Lupu, tot de la biroul de audiențe și sesizări, am fost în strada Jurători numărul 4. Casa, de proporțiile amintite mai sus, este acoperită cu carton asfaltat și este puternic avariata. Una din ușile interioare nu mai e folosită și pentru că, alături, o bună parte din perete nemaexistînd, lasă loc de trecere berechet, și pentru că, desigur, manevrarea acestei uși ar periclita mai

mult ce-a mai rămas din perete. Un intrerupător de lumină sînzură pur și simplu împreună cu o parte a instalației electrice care a rămas în aer la propriu. Numeroase crăpături în tavan și pereți arată oricui starea pronunțată de degradare a imobilului. Peretele exterior, din spatele casei, care se pare că ține cu deosebire toată construcția în picioare, atît cît o va mai ține, s-a deplasat binișor, în unele porțiuni distanța dintre el și marginea dușumelei fiind de cel puțin cinci centimetri. În exterior, acest perete e susținut oarecum de un fel de magazie a unui vecin, pe nume Ion Bîrsan. Văzut din gospodăria acestuia, peretele — aici sub nivelul locuinței Vioricăi Dura — cam la un metru de podea este puternic bombat în afară. Fisurat în întregime pe verticală, o parte din el a și pornit amenințător spre vecin. Cu un optimism incurabil, bătrînul Ion Bîrsan ne spunea zîmbind : „Apăi, curînd peretele ăsta o să se mute de tot la mine”. Dincolo de cele arătate mai sus, ar mai fi de menționat că starea sănătății reclamantei este de mult precară. Suferă, printre altele, așa cum ne-a spus „de inimă și de hernie de disc. Am lucrat numai în depozite cu frig. Abia de vreo doi ani ne-am mutat într-un bloc cu încălzire centrală”. Fiul ei, Viorel Dura, care va împlinea 21 de ani la 20 ianuarie, a fost amînat la armată pentru că e serios bolnav de plămîni. În aceste condiții, faptul că ne aflăm în plină iarnă și acela că imobilul descris are ca sursă de încălzire doar o sobă de rumeguș constituie, în mod firesc, pentru locatarii de aici amănunte mult mai importante decît pentru funcționarii care au văzut casa, uneori doar pe dinafară, și și-au spus părerea uînd că este vorba, în ultimă instanță, de viața unor oameni. La comitetul județean de partid, după această vizită, tovarășul Gheorghe Lupu, într-o discuție cu cineva care, în mod normal, nu cunoștea imobilul, spunea : „Nu-mi închipuam că, la noi în oraș, niște oameni locuiesc în asemenea condiții”. Am reproducesc aceste cuvinte pentru că ele exprimă părerea sinceră a unui om cînstit care a văzut casa din Jurători 4 și pe dinăuntru, nu numai pe dinafară. Dar, cum rezolvarea unei asemenea situații este de competența și datoria consiliului popular municipal, am dis-

cutat, se înțelege, cu vicepreședintele care se ocupă cu probleme de spațiu locativ, tovarășa Emilia Cîrcel. Consultîndu-și documentele de rigoare, aceasta ne-a spus : „Nu figurează pe tabelul de prioritate pentru dezafectare după seism. Nu figurează nici la imobilele grav avariate propuse pentru demolare”. Cum cineva însă trebuia să fi făcut verificarea structurii de rezistență și să fi consemnat situația exactă într-un referat, interlocutorul dă cîteva telefoane ca să se intereseze de aceste lucruri. Aflu astfel că verificarea a făcut-o tehnicianul Neculai Ghioc de la serviciul de gospodărie comunală și locativă al consiliului popular municipal ; că după el a fost la fața locului însuși prim vicepreședintele Viorel Tiron — de la același consiliu popular — care a stabilit că nu trebuie dat jos imobilul, întrucît sînt altele mai grav avariate ; în sfîrșit că, în aceste condiții, referatul tehnicianului nici n-a mai fost întocmit, nemaifiind cazul. Și un ultim amănunt pentru mine : tovarășul Viorel Tiron este în concediu. La rîndul său, Neculai Ghioc își amintește că a fost o dată, singur, la adresa respectivă, cînd a intrat în casă și a văzut-o. A mai fost și cu tovarășul Viorel Tiron, dar nu era nimeni acasă și au văzut doar exteriorul. „La noi, spunea N.G., toate imobilele au fost avariate ca și acela. (Oare chiar așa să fie ?? n.n.). Avem multe mai grav avariate (sic !). Dacă o să terminăm cu ele, o să-l luăm și pe acela”. Iată deci verificările și iată cum au fost ele făcute, așa încît afirmația Vioricăi Dura, că nici o comisie n-a cercetat structura de rezistență a imobilului, nu ne mai miră. Cînd — după repetatele ei sesizări — în toamna anului trecut, Constantin Chifor, inspector la oficiul de spațiu locativ al consiliului popular municipal, a făcut o nouă constatare la fața locului, a plecat spunîndu-i reclamantei că rezultatul îl va afla ulterior. Ce i s-a spus ulterior ? Să repare singură. Dar iată ce ne-a spus Constantin Chifor : „Am făcut o constatare amănunțită. Casa este veche, abia se mai ține. În referatul întocmit în aceeași zi, am arătat situația respectivă”. Plin de solitudine, omul a găsit chiar copia aceluia referat, din care cităm : „...plafonul și în special pereții au fost fisurați. Comisiile de verificare care s-au

deplasat în urma seismului au stabilit că poate fi locuită (casa n.n.) în continuare dar cu condiția ca locatara să efectueze lucrări de reparații. (...) În concluzie, imobilul necesită lucrări de reparații, lucrări care nu pot fi executate de G.I.G.C.L. întrucît imobilul nu este proprietatea statului. Petiționara poate efectua aceste lucrări iar pentru contravaloarea reparațiilor nu va plăti chirie pînă la acoperirea sumei respective”. Față de un astfel de referat am cerut cîteva lămuriri autorului său. Așa am aflat că inspectorul Constantin Chifor n-a văzut în realitate niciodată vreun document al comisiilor de verificare la care se referă, iar cît despre ce ar fi stabilit acestea știe doar din auzite. Întîmplător, Constantin Chifor nu știe ce chirie plătește Viorica Dura, după cum nu poate evalua, de fapt, nici cheltuielile pentru repararea imobilului. Este convins doar de un lucru : dacă locuința ar fi fost gospodărită de întreprinderea municipală de gospodărie, ar fi fost reparată, dacă mai era posibil, de către aceasta. Interlocutorul a ținut să mai adauge încă o precizare pe care ne facem datoria de a o consemna. „Vedeți dumneavoastră — ne-a spus el — la întocmirea acestui document a trebuit să țin seamă și de părerile altor tovarășii... Știam că a fost acolo și tovarășul Tiron, auzisem ce a hotărît dumnealui...”

— Dar dacă v-ați fi îngăduit să vă spuneți părerea fără să țineți seamă de alții, ce ați fi scris ?

— Aș fi cerut, fără discuție, demolarea imobilului.

Iată deci adevărata față a lucrurilor. Constatări superficiale pe de o parte ; adevărul deformat de frica cea de toate zilele a unor funcționari, pe de altă parte ; în sfîrșit, inerții birocratice legate doar de hîrtii — în a cui administrare este casa ; dacă era vorba de G.I.G.C.L. lucrurile stăteau altfel — toate acestea i-au împiedicat pe cei datori — prin însăși meseria lor, sau funcția pe care o ocupă — să rezolve în spiritul omeniei situația locatarilor din Jurători 4. Cel puțin pînă acum. Fiindcă, în orice caz, situația va trebui să fie rezolvată. Casa, care amenință să se dărîme, surdă la improvizatiile scrise sau verbale ale funcționarilor care au văzut-o de aproape sau de departe, casa, repet, face ea însăși ceea ce n-a făcut omnia absentă din unele birouri prin care s-au plimbat plîngerile Vioricăi Dura : obligă la o soluție omenească. Pereții aceia hîrbuiți nu știu de frica nici unui șef. Și dacă oamenii mai ezită, vor face ei, pereții, întîrziatul act de dreptate.

DORIN GHERGHINESCU

Trei fenomene decisive: încredere colectivă, entuziasm și ambiție

Inginerul Nicolae Ionescu conduce, de cinci ani de zile, una dintre întreprinderile cele mai noi și — sintem convingși — dintre cele mai interesante din cele multe pe care le-a creat industria noastră în ultima vreme: **Întreprinderea de osii și boghiuri din Balș.**

L-am abordat pe directorul Nicolae Ionescu (după ce-l „vinasem” o zi întreagă, zadarnic), la orele tîrzii ale serii, pentru a nu spune ale nopții, urmînd sfatul unui cunosător al obiceiurilor acestui om vrednic pe care ceasurile de dincolo de cumpăna dintre o zi și alta îl găsesc în uzină.

— **Ce vîrstă aveți, tovarășe inginer?**

— Din 3 ianuarie, 43.

— **Iar la Balș de cînd sînteți?**

— Am venit din Banat, mai precis din Timișoara, pe data de 13 septembrie 1972, dar sînt oltean get-beget, născut în inima acestui ținut, adică la Gorj. Am, prin urmare, cam cinci ani.

— **Rezultă că ați devenit director la 37 de ani, ceea ce mi se pare și mult și puțin... mult ca răspundere, puțin ca vîrstă și, poate, ca experiență.**

— Mai avusesem munci de răspundere și pînă a veni aici, dar, desigur, cea actuală, cît o ține, este de departe cea mai, cum să-i spun, că n-aș vrea să-i zic grea, cu toate că n-ar fi prea departe de adevăr... interesantă.

— **Ce gîndește un tînar de 37 de ani, cînd este pus în fața unei astfel de sarcini?**

— Vorbesc pentru mine doar. Cînd urma să primesc conducerea întreprinderii, am fost chemat la tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu conducerea ministerului nostru, prilej cu care am și luat primul contact cu realitățile uzinei, dar, mai ales, am aflat ce se preconiza să devină ea.

O singură comparație: avea circa 1 000 de oameni și o producție de 200 milioane lei, iar acum numărul celor ce muncesc aici a trecut de 7 500, iar producția globală se apropie de 3 miliarde. Facem, în plus, oțel și piese turnate și continuăm să ne dezvoltăm.

— **Ce v-a impresionat la întîlnirea despre care ați amintit și care au fost factorii decisivi care v-au determinat sau, mai exact, v-au ajutat să înțelegeți ceea ce anume vi se cerea în noua dv. calitate?**

— Trei elemente mi s-au întipărit în memoria sufletului și m-au animat neconștient de-atunci și pînă azi și, cred, că și de aici înainte. PRIMUL: atmosfera caldă în care s-au purtat discuțiile, forța mobilizatoare pe care o degajau cuvintele și viziunea secretarului general al partidului nostru, atunci cînd ne înfățișa viitorul întreprinderii. Au fost invocate și analizate toate aspectele legate de zona Balșului, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le cunoștea în amănunt: zonă fără tradiții industriale, cu oameni veniți, în marea lor majoritate, de la coarnele plugului, fără disciplina muncii într-o uzină. Ascultîndu-l pe conducătorul statului nostru mi-am dat seama că mă angajam la o luptă dură, fără cruțare, în primul rînd cu mine și apoi cu colectivul pe care urma să-l îndrum. AL DOILEA: Tovarășul secretar general,

mai înainte de a aborda problemele întreprinderii, m-a întrebat de unde sînt și, aflînd că sînt din Gorj, mi-a spus că voi fi primul oltean care se întoarce acasă. S-a interesat despre greutățile personale, ale familiei mele. Dar elementul esențial — cel de-al TREILEA — a fost acela că TREBUIA să demonstrăm capacitatea oamenilor din zonă de a face industrie. De cîte ori îmi reamintesc întîlnirea de atunci, îmi dau seama că toate indicațiile tehnice au fost încărcate de o mare valoare practică și că ele s-au verificat, a fi, în timp, tocmai cele cerute de viața însăși.

— **Care au fost etapele acomodării cu noua situație, din momentul sosirii dv. în acest loc de muncă?**

— Cel puțin o săptămînă de neșomn, de frămîntări psihice și intelectuale, pentru a pune de acord sarcinile producției cu posibilitățile momentului respectiv, pentru a eșalona, cît mai judicios, fiecare acțiune în funcție de priorități. Vezi dumneata, din păcate, nu a apărut, încă, un manual care să ne învețe absolut totul despre cum trebuie conduși oamenii... Sentimentul de responsabilitate, izvorît și din sumele colosale pentru un singur individ, de care răspundeam, conștiința că oamenii uzinei așteaptă de la mine îndrumările de rigoare, gîndul că poate cred sau nu cred în posibilitățile unui necunoscut și — pe deasupra — destul de tînar, nu-mi dădea pace.

Dar, după o săptămînă, am intrat pe făgașul firesc al muncii, poate nu atît ca urmare a calităților personale cît, zic eu, mai mult grație faptului că sarcinile mă împingeau din urmă.

— **Ce înțelegeți prin asta?**

— Păi, producția care se realiza, în paralel cu construcțiile, aducerea la parametrii proiectați, depășirea acestora, calificarea oamenilor, pentru un nomenclator de circa 52 de meserii noi în zona Balșului. În ceea ce mă privește, m-am calificat în cîteva profesii, odată cu oamenii, la locurile de producție respective. Să nu o luați ca o glumă, pentru că dotarea întreprinderii include utilaje de vîrf, la nive-

lul celei mai avansate tehnici mondiale și nu ne puteam juca cu ele. Știți cum sînt oltenii? Oameni foarte vrednici, dar care vor să se fălească față de ai casei, neveste, socrii cumnați etc. cu munca și specialitatea lor. Or, pentru asta, unii mai erau în stare să ducă cu ei un becuț sau altceva „neînsemnat” pentru a-i convinge, oprind o întreagă instalație din funcționare. Deci, disciplina industrială, muncitorească, trebuia să-i contamineze urgent și definitiv. Asta am realizat-o printr-o instruire exemplară a corpului tehnic.

— **Nu sînteți prea exigent?**

— Nu, din moment ce ea a fost egală pentru toți. Inclusiv pentru mine. Cerînd sacrificii de timp, de comodități și așa mai departe, mi le impun și mie, în ideea realizării programelor stabilite. Cine nu a înțeles acest comandament ori nu i-a putut rezista s-a autoeliminat, fără a perturba procesul productiv, deoarece s-au găsit, totdeauna, tovarășii dispuși să-și subordoneze interesele personale celor colective. Nici nu vă dați, poate, seama ce înseamnă să vezi cum, după un început timid, aceiași oameni înregistrează un salt spectaculos la numai trei luni de zile, atunci cînd își dau seama că au reușit. Acest fenomen se cheamă „încredere colectivă” și el depinde și de cei care conduc. A ști ce să le ceri, a le arăta ce vrei și a-i face să-și savureze succesul, care nu este doar unul personal, însă nu poate fi desprins de acesta, iată o mare și curată bucurie.

— **Un singur exemplu, vă rog.**

— Fluxurile tehnologice puse de proiectanți pe hîrtie la primele boghiuri nu erau tocmai adecvate. Oamenii obșeryaseră și se plîngeau, explicau cum credeau ei că ar fi mai bine. Așa am ajuns la reamplasarea tuturor utilajelor, în multe secții, cum sînt cele de prelucrări mecanice, montaj boghiuri și altele. Cam 80% din ceea ce-mi spusese oamenii, și-mi propuseseră, s-a aplicat. Asta explică de ce reamplasarea s-a făcut în 5 zile, în loc de o lună, cît calculasem inițial. Fenomenul se cheamă entuziasm și ambiție. Mai sînt multe, dar ați vrut doar unul... așa că nu mai spun de pompele hidraulice, de la liniile de forjat roți și osii monobloc, pompe care nu se mai importă, în fine, să rămînem doar la un exemplu...

— **Aveți motive să vă plîngeți în legătură cu relațiile cu alte întreprinderi care vă furnizează unele materiale ori piese?**

— N-am nici un motiv. De ce? Ai mei se mai plîngeau și se mai plîng și acum. Eu nu! Cînd se ivesc probleme, mă urc în tren, mașină ori avion și cobor la destinație, discut direct cu cei de care am nevoie. Acum, cînd industria noastră, grație dotării pe care o are, poate produce orice, nu vîd de ce ne-am încurca în tînguieli.

— **Mi s-a relatat că sînteți și un comerciant redutabil pentru produsele I.O.B.-ului. Face parte din atribuțiile dv.?**

— Eu zic că da, deși alții cred că de așa ceva trebuie să se ocupe doar întreprinderile de comerț exterior. Ar-

gumentele mele? Îmi dau seama că viitorul I.O.B.-ului este exportul, includerea sa în circuitul mondial respectiv. În prezent, multe trenuri din S.U.A., Brazilia, Egipt, Mexic, U.R.S.S., R.D. Germană circulă pe osii și boghiuri făcute în Cîmpia Olteniei. În total, sînt 14 țări care le importă. Deocamdată, doar 14, dar avem relații de informare și cercetare cu 40 de țări și trebuie să iasă și de aici ceva. „Amestecul” meu constă în aceea că întreprinderea nu este refractară la cerințele partenerilor externi. Facem marfa după pretențiile lor, cît de grele ar părea ele. Legile țării nu ne îngădesc, în această privință. Dimpotrivă! Ne-am dotat cu toate standardele internaționale, am scăzut greutatea boghiurilor cu sute de kilograme, dar am sporit capacitatea lor de a prelua garnituri care să se deplaseze cu viteze de 30—40 km pe oră în plus.

— **Ce credeți că determină prosperitatea unei întreprinderi?**

— În planul tehnic, calitatea producției și exportul, la care conduc disciplina muncitorească și cea tehnologică. În plan uman, ridicarea nivelului cultural și profesional al oamenilor. „Moromeții” aștia ai mei circulă azi în toată lumea. Acum mi s-au întors cîțiva de la Copacabana, unde au dat asistență tehnică la montarea produselor noastre. Între 60—100 de muncitori se deplasează, anual, peste hotare pentru astfel de treburi. S-au pus pe învățat limbi străine. Ce zici dumneata, așa ceva nu-i schimbă pe oameni? Nu le modifică în bine conștiința profesională, nu-i stimulează? Cînd le-am zis să facem noi singuri cuploarele de 17 și 34 de tone pentru încălzirea lingourilor și blumurilor, din dotarea celei de-a 2-a fabrici, unii au sărit ca mingile de fotbal, dar le-am mai zis că e păcat să dăm valută pe ele, cînd le putem face singuri. Acum funcționează ambele, iar pe 1977 am realizat o economie de 30 milioane lei valută.

— **Vă considerați un om împlinit?**

— Și da, și nu. Pentru că mai am multe de învățat și în tehnică și în viață. Sînt înscris la doctorat, ca inginer, dar psihologia conducerii oamenilor nu se află printre temele nici unui doctorat. Multe din erorile comise la I.O.B., dintre care unele mi se datorează, au provenit tocmai de la asemenea inexactități. Cînd mă gîndesc că numai de aici, din întreprindere, oamenii acestei cîmpii, pe care o iubesc, primesc lunar retribuții în valoare de 12 milioane lei, cînd știu că acești bani iau calea unor localități umile altădată, chemîndu-le la o altă viață, și că alte sute de milioane de lei, intră în investiții și se transformă într-o uriașă forță de influențare a mediului social, al fiecărui om în parte, îmi zic că sînt un om împlinit, chiar dacă, în realitate, nu reprezint altceva decît o roțiță a uriașului și nobilului angrenaj pe care-l servesc. Atunci uit și de privațiunile vieții personale, iar sarcina politică pe care o îndeplinesc devine una de conștiință. Or, cu conștiința mea nu mă tirguiesc niciodată.

EMANUEL VALERIU ■

„Medicul casei” în mii și mii de case

Medicul pediatru Ion Manolescu a ieșit la pensie de cîteva luni. Cu toate acestea bate zilnic o seamă de drumuri lungi și nu tocmai ușoare, telefonul sună și azi în casa lui ca mai-nainte, în multe familii e așteptat cu încredere și speranță, ca și cum în viața medicului nu s-ar fi petrecut nici o schimbare. Și, de fapt, schimbarea nici nu s-a petrecut, fiindcă atunci cînd medicul se pensionează, copiii aflați în supravegherea lui rămîn aceiași, pe ei nu-i interesează întîmplările vieții lui Ion Manolescu, pe ei îi interesează doar glasul lui de om bun și simțitor la necazul copiilor. Bună parte din părinții acestor copii au fost cu ani în urmă prunci în îngrijirea medicului pediatru Ion Manolescu, unul din acei mulți și conștiincioși și minunați oameni care muncesc o viață, cu un devotament desăvîrșit, pentru cauza binelui, celebri într-un cartier sau, cel mult, într-un oraș. Ion Manolescu a absolvit facultatea la Cluj în anul 1942, a fost medic de front, a învățat în trei luni de spital militar cît nu învăța alții într-o facultate și și-a făcut meseria cu îndemnul unor principii absolute. Dealtfel, convorbirea

cu el merge curat și drept în albia acestor principii ale omeniei, între care vestitul „nil nocere deinde salutare” e tradus în așa fel încît să se potrivească la tot și la toate: înții să nu strici și apoi, de-ți stă-n puteri, vezi ce poți drege. Ion Manolescu știe numele tuturor copiilor problema de a căror sănătate a îngrijit. „Ca ciobanul acela, zice, care neștiind să-și numere oile trebuia să le socotească după fire și înfățișare. Cei mai mulți dintre copiii pe care-i vedeam prin anii '50, cînd am ajuns să lucrez la Spitalul Caraiman și unde am rămas să lucrez aproape douăzeci de ani, proveneau din cartiere periferice și muncitorești (Străulești, Chitila, Mogoșoaia). În Chitila, mortalitatea infantilă era atunci de 17,5%. Norma de medic pediatru era de șapte ore, dar am muncit de două și de trei ori cîte șapte ore, atunci cînd a fost nevoie. În 1955 am raportat în sectorul meu mortalitate zero. Țin minte că pe viscolul din '54, ca să salvez un copil cu bronhopneumonie am răzbit spre spital umblînd cu mărfarul și transportînd copilul într-o geantă. Sînt medici care din orgoliu stăruie într-un diag-

nostic, greșit, primejduind cu bună știință sănătatea unui om. Problema mea de conștiință a fost întotdeauna aceasta: să caut să cunosc adevăratele probleme ale familiei unde aveam un copil bolnav și cu știința adevărată a unor probleme sociale să ajut copilul. De aceea eu nu țin minte atît cazul pe care-l reprezenta un copil, cît cazul familiei lui întregi. Dacă aș fi întrebat care a fost profesia mea de bază aș spune că privatul. Ochiul meu a fost treaz totdeauna. Nu boala contează, ci echilibrul organismului. Pe unii copii i-am însoțit pînă ce și-au făcut un rost. O fetiță fără tată și cu o mamă rău bolnavă, o fetiță care s-a încadrat pe un șantier la 14 ani și care nu părea să aibă nici o șansă de a trăi mai bine vreodată a ajuns să facă o facultate și să știe a lupta cu toți cei care o împilau. Aceasta e cuvîntul! Există bărbați care nici nu se gîndesc cît pot face un rău de moarte schimbînd brutal cursul vieții unei adolescente. Cu fata asta eu am făcut nu lucru de medic, ci operă socială. Dacă un om mă insultă, e la latitudinea mea să apreciez replica pe care să i-o dau, dar cînd e insultat un copil devin cuplit. Viața copilului este, după opinia mea, cea mai îngrată perioadă a vieții unui adult. Adesea am

fost și medic și mamă și tată. Am înțeles copii traumatizați de niște părinți care deschideau ușa casei numai cu piciorul avînd tot timpul brațele pline cu daruri. Și dacă puil lor nu lua numai 10 la școală, era nenorocire. Ei bine, în multe, în foarte multe case am fost medic de părinți. Și nu există aproape situație profesională în care să nu pot apela la pilda bună a unei situații asemănătoare. Viața mea este o lungă culegere de istorii, nu atît medicale cît sociale. Faptul că ieșind la pensie muncesc la fel ca înainte, fără ca să mi-o ceară cineva, cerîndu-mi-o doar conștiința și cu ea prunci de care m-am ocupat și de care o să mă ocup pînă nu va mai fi nevoie de medicul pediatru dovedește că, mai mult decît celelalte specialități medicale, pediatria are un profund rost social. Orice alt medic poate să zică stop profesiei în ziua pensionării. Pediatru însă e prea implicat în biografia copiilor lui ca să se poată retrage așa, deodată. Am fost și rămîn încă „medicul casei” în numeroase familii, deoarece mai important decît medicamentul pe care-l prescrii e încrederea pe care prezența ta o inspiră unui copil și părinților lui.”

O. TUDOR ■

Anchetă asupra unui cetățean care nu a făcut nimic

Primum la redacție următoarea scrisoare: „Stimați tovarăși, sintem membrii comitetului de bloc OD 174 din Drumul Taberei și dorim să vă supunem atenției un caz: în blocul nostru locuiește familia Grigorescu Ion și Elisabeta, care au trei copii. Doi dintre copii sint mari, stabiliți la casele lor, au familia la rindul lor și copii și vin uneori în vizită pe la bătrâni. Cel mai mic din familia Grigorescu, pe nume Patriciu, este marea problemă a părinților, un vagabond fără căpătii, un pierde-vară, un om care nu se ocupă de nimic, trăiește pe spinarea bătrînilor, bea cafele, bea băuturi scumpe, joacă pocher, stă ceasuri întregi pe terasa cofetăriei Racheta, doar-mă pină la prinz și citește tot felul de cărți. Pe bună dreptate, vecinii întrebă de ce nu se incadrează undeva, de ce nu muncește, pentru că astfel Patriciu Grigorescu poate fi un exemplu prost și pentru copiii noștri. Vin tot felul de prieteni, îl strigă, îl fluieră și dispar pe străzi îmbrăcați elegant, sfidînd lumea care merge la serviciu sau se întoarce de la serviciu și mai ales mîncînd sufletul părinților care nu-și mai găsească liniștea. Veniți și faceți o anchetă, stimați tovarăși de la redacție...”

Marti, 3 ianuarie, în jurul orelor 16 am descins în blocul OD 174 din Drumul Taberei și am sunat la ușa apartamentului numărul 36. Ne-a deschis o femeie cu părul complet alb. Era Grigorescu Elisabeta. Femeia s-a întors spre bărbatul ei, aflat în cameră, cu un ziar desfăcut pe masă. Acesta era Ion Grigorescu, operator chimist, cu părul aproape alb, de statură mijlocie, în haine de casă și cu ochelarii în mîna dreaptă. Ne-a întîmpinat emoționat și surprins. Am explicat de ce venim. S-a așezat. Femeia a rămas în picioare, lingă ușa. După cîteva dialoguri protocolare intrăm în subiect.

„DACĂ AR FI DUPĂ MINE, AȘ TĂIA TOATE DEGETELE ARĂTĂTOARE DE PE PĂMÎNT!”

— E adevărat că fiul dumneavoastră nu lucrează nicăieri?
— E adevărat.

— E cumva acasă acum?
— Da. Doarme. Să-l scol?

— Nu. Aș vrea să discutăm puțin despre fiul dumneavoastră...
— A făcut ceva? S-a întimplat ceva? întrebă Elisabeta Grigorescu inspăimîntată.

— Nu. Nu vă faceți probleme. N-a făcut nimic... Tocmai de asta am venit.

— Patriciu nu e un băiat rău... continuă Ion Grigorescu. Aș prefera să nu vorbim despre el. Aș prefera să vorbim despre cei mai mari care s-au realizat, care muncesc cinstit, sint apreciați. Patriciu nu e băiat rău. În fond, singurul lui defect este că nu reușește să se mobilizeze și să lucreze undeva.

— N-a lucrat nicăieri, nici măcar o zi?
— O, ba da. A lucrat. A lucrat. A fost pe rînd pedagog de școală, vînzător de ziare, telefonist, laborant foto, miner. Prima oară a fugit de acasă la 15 ani și s-a angajat miner la Leșul Ursului. Dar n-a rămas nicăieri mai mult de o lună-două de zile. Starea lui obișnuită e de fapt starea asta de letargie, de inerie.

— Cu ce se ocupă totuși în timpul asta? Cine-l hrănește? Cine-i cumpără țigări? Cine-i dă bani de cafele? Cine-l îmbracă?

— Elisabeta și Ion Grigorescu se privesc repede în ochi și tac citva timp.

— Nu-l putem lăsa pe drumuri. Sintem datori să avem grijă de el.

— Dar deocamdată trăiește, cum se spune, pe spinarea dumneavoastră.

— Și ce-ați vrea să facem? Să-l aruncăm în stradă? Să-i închidem ușa? Putem oare să îngroșăm rîndurile vagabonzilor cu încă unul? Avem grijă de el în speranța că într-o zi se va trezi.

— Cîți ani are?
— Douăzeci și trei...!

— Dumneavoastră sinteți mulțumiți de felul lui de viață?

— Nu. Nici vorbă. Îmi crapă obrazul de rușine față de vecini, față de oameni. Toți mă întrebă: ce-a făcut Patriciu? A intrat la facultate? A intrat în serviciu? Ce să le răspund? Tac. Cred că aniiăștia de cînd ne zbatem cu el să-l convințem să se orienteze cumva, să-și aleagă o meserie serioasă și să-și ciștige singur existența, m-au adus aproape de mormînt. Mi-a mîncat sufletul. I-am spus: mă băiatule, inima asta a mea nu rezistă mult, lucrez de 40 de ani în trei schimburi și nimeni nu-mi dă nopțile pierdute înapoi. Trebuie să înveți să trăiești pe picioarele tale. Și știi ce-mi răspunde? Tată, eu nu vreau să repet experiența ta de viață! Experiența ta de viață e prea grea pentru mine!

— Numai cerul știe cite nopți n-am dormit, spune Elisabeta Grigorescu, de cite ori n-am fost gata-gata să dăm telefon la miliție, să-l dăm dispărut. Pentru că de cite ori pleca de acasă nu spunea nici un cuvînt. Numai cerul știe cite scrumiere pline de țigări s-au adunat pe nopțieră în nopțile cînd încercam să vedem ce-i de făcut cu el. Sotul îmi reproșa că sint vinovată că nu i-am atras atenția lui, ca tată, asupra „nebuniilor” pe care le făcea Patriciu și asupra obrăznicilor și prietenilor de ici, de colo. Dar în noaptea sau în dimineața cînd se întorcea de la serviciu obosit, nu îndrăzneau să-l mai supăr. Și mă gîndeam că așa cum am reușit cu ceilalți doi, mai mari, nu se poate să nu reușim cu el.

— De dîncolo, din camerele alăturate se aude zgomot. Semn că s-a trezit Patriciu.

Elisabeta Grigorescu deschide ușa: „Patriciule, scoală-te că te caută cineva de la ziar”. Nici un cuvînt de răspuns. Peste cîteva minute bat la ușa camerei lui. Intru. Miros puternic de fum de țigară și întuneric din pricina jaluzelelor trase. Elisabeta Grigorescu aprinde vezoza. Patriciu, răvășit, tresare. După frazele de etichetă, încep dialogul cu un tinăr osos, cu ochi albaștri, care aprinde o țigară Mărășești și mă privește cu seninătate. Sintem lăsați singuri și-mi imaginez că nu ascultă nimeni la ușa.

— Spune-mi, dumneata citești ziarele, nu-i așa? Și, fiindcă le citești, ai auzit că astăzi nimeni nu mai poate trăi fără să muncească.

— Cine v-a spus că eu nu muncesc? Vedeți sertarele de colo? Sint pline cu fișele unor viitoare romane pe care le pregătesc.

— Și cînd urmează să le scrii?
— Un scriitor adevărat se formează între 30 și 40 de ani. Mai am timp.

— Și ai de gînd să trăiești pe spezele părinților tăi pină atunci?

— Cum ați aflat de mine? Cine v-a spus? Nu sint singurul care nu face nimic. Eu chiar sint disperat, zău așa, toată lumea se ține de capul meu, părinții, vecinii, foștii colegi de liceu, să mă apuc de o meserie. Pentru mine, vă rog să mă credeți, cea mai frumoasă meserie e meseria de vagabond. Nu vreau să deranjez și nu deranjez pe nimeni și cu toate acestea toți sint nevoia să mă oprească, să mă dojenească cu degetul arătător. Dacă ar fi după mine, aș tăia toate degetele arătătoare de pe pămînt!

Patriciu Grigorescu fumează și zîmbește la expresia pe care mi-a trîntit-o ca o ușă în nas.

— Totuși — încerc — nu e normal, nu e firesc să te închizi aici, între patru pereți, nici vagabond cum zici, nici om al muncii, și mai degrabă un fel de fluture de noapte care scoate capul din birlog cînd oamenii, ceilalți oameni, dorm.

— Nu înțeleg de ce trebuie să vă dau socoteală? Sint unul dintre oamenii care nu fac nimic rău și nu calcă pe nimeni în picioare. Ce-i interesează pe oameni, pe ceilalți oameni, ce fac eu?

— Eu cred că mai degrabă oamenii sint îngrijorați de dumneata pentru că văd că ești plin de calitate și îți le irosești. Apoi cred că sint revoltăți pe dumneata pentru că trăiești ca un... ca un... pe seama părinților. Și în al treilea rînd cred că un dreptul să te tragă la răspundere pentru că unii în societatea noastră nu e normal ca unii să tragă din greu iar alții să tragă chiulul.

Se lasă o liniște grea. Patriciu Grigorescu tușește. Apoi aprinde din nou o țigară. E momentul să-l provoc la un dialog mai terestru, mai sincer, mai direct.

— Ne putem găsi cu toții explicații dintre cele mai savante la greșelile pe care le facem. Dar e mult mai bine să recunoaștem că am pierdut, cinstiți, și că e timpul să ne apucăm de treabă. Eu cred că altele sint motivele pentru care nu faci nimic ca să ieși din ineria asta...

— Nu mai pot. Nu mi-a reușit nimic. De cite ori am încercat să iau o hotărîre și să fac efectiv ceva mi-am dat seama că toți colegii mei de liceu intraseră la facultate sau munceau în fabrici și m-am trezit că au diplome și meserii, în timp ce eu nu făcusem nimic. Și am intrat în panică. Nu mai știu de ce să mă apuc. De unde să iau lucrurile? Unde am greșit? Unde e profesorul de matematici care nu m-a învățat nici măcar formula greșelilor? Ce să fac? Ce să fac? Spuneți-mi dumneavoastră de unde să încep.

— Din toate meseriile pe care le-ai practicat, care îți-a plăcut totuși mai mult?

— Nici una.

— Totuși, te-ai mai gîndit ce-ai vrea să te faci?

— Regizor de film.

— Ei, asta-i o meserie mai complicată. Ești sigur că nu e decît o ambiție, așa cum au fost toate celelalte?

— Da. Da. Aveți dreptate. E o ambiție. Nu știu. Nu știu ce să fac.

„LA 15 ANI A FUGIT DE ACASĂ CA SĂ REPETE EXPERIENȚA LUI HEMINGWAY”

În aceeași după-amiază am sunat la ușa apartamentului numărul 24 dintr-un bloc din cartierul Pajura. Ne-a deschis chiar Radu Grigorescu, fratele mai mare al lui Patriciu, cercetător, membru al cîtorva academiilor și participant la nenumărate congrese în străinătate.

— Tovarășe Grigorescu, vin la dumneavoastră în legătură cu fratele mai mic, Patriciu...

— A făcut ceva? !...
— Nu. Nu a făcut nimic. De ce vă alarmați cu toții cînd e vorba de Patriciu și vă imaginați înainte de orice că ar fi putut face ceva rău?

— În primul rînd pentru că sinteți ziarist, în al doilea rînd pentru că fratele meu e un om ciudat, de la care te poți aștepta la orice.

Intră în camera în care discutăm soția inginerului Radu Grigorescu, pe nume Ioana, profesoară de matematică. Își cere scuze că a întîrziat cu fetița care are febră. Cînd aude subiectul conversației noastre, dă din mină cu un aer de plictiseală.

— Oh, Patriciu, știam, bănuiam că n-o să ajungă bine. Odată eram chiar acasă la socri, cînd a venit acolo un ofițer de miliție care le-a atras atenția că se întilnește prea des cu Patriciu în compania

unor indivizi dubioși, jucători de cărți, bătauși, hoji de mașini...

Radu Grigorescu pare impacientat și încearcă de cîteva ori să-și intrerupă soția.

— Draga mea, nu e cazul să discutăm despre lucruri dintr-astea acum. Patriciu nu e omul care să comită infracțiuni. Știe unde să se oprească.

— Dă-mi voie să mă indoiesc, exclamă profesoara de matematică. De fapt, nouă nu ne-a furat aparatul de fotografiat? Era un aparat japonez extraordinar.

— Ei bine, asta a fost un accident. Patriciu era obsedat în vremea aia de fotografie. Și, soția mea poate confirma, făcea fotografii extraordinare. A luat și un premiu, odată, la un salon de artă fotografică, cu un peisaj de iarnă.

— Era, într-adevăr, foarte talentat, intervine soția inginerului, dar ca de obicei superficial și nehotărît și, iată, chiar hoț. Nu ne-a mai înapoiat niciodată aparatul...

— Noi, oricum, mai aveam un aparat de fotografiat și nu ne gîndeam să facem artă din fotografie!

— Ba mai mult, sint chiar revoltată pe comportamentul sotului meu față de Patriciu. Cînd are nevoie de bani îl tapează de sume considerabile.

Conversația risca să eșueze și trebuia recentrată.

— Din ce cauză credeți că fratele dumneavoastră a devenit un fel de pierde-vară?

— Nu știu. Nu-mi pot da seama. Evoluția asta a lui spre... spre nimic... s-a petrecut sub ochii noștri și ne-am trezit dintr-o dată cu un tip recalcitrant, cu un rebel fără cauză, exmatriculat pentru absențe din școală, fugit de acasă ca să repete experiența lui Hemingway.

— Hemingway?
— Da. Așa ne-a spus. Nu uitați că băiatul asta, moștenind biblioteca de la noi, frații mai mari, l-a citit pe Shakespeare la 12 ani și pe Hemingway la 13—14 ani!

— Bine, dar și alți copii au făcut la fel și n-au luat-o razna.

— El a crescut în umbra noastră și, probabil, nu ne-am dat seama ce se întimplă cu el. Există o epocă în adolescență cînd trecem cu toții printr-o criză. Noi nu ne-am dat seama că trebuie să-l ajutăm iar părinții noștri îmbrătiniseră prea repede sub povara grijilor și economiilor la singe.

— Și n-ați încercat să aflați ce se întimplă cu el, n-ați încercat să-l convințeti că viața nu se poate trăi așa, vagabondînd, pierzînd vremea...?

— Cum să nu. Am ajuns chiar să ne și batem.

— Nu e o metodă.

— Dar încăpățînarea lui era de-a dreptul revoltătoare. Ne-a despărțit mama în ultimul moment, altfel ne dădeam cu scaunele în cap.

Radu Grigorescu zîmbește.

— Bun, și ce e de făcut în cazul lui? Ce s-ar putea face?

— Păi, cu vorba bună văd că n-a țînut, cu bătaia nici atîta. Cred că singura soluție ar fi să...

Și conversația s-a împotmolit aici. Radu Grigorescu nu avea nici o soluție. Poate pentru că prins de propriile sale probleme de serviciu și de familie n-a mai avut timp să se gîndească la fratele său, Patriciu.

O zi mai tîrziu, în cursul unei noi întrevederi cu Patriciu, l-am întreat ce s-a întimplat cu aparatul acela de fotografiat. A răscolit debaraua o jumătate de oră și s-a întors cu el, prăfuit. Așa sfîrșesc întotdeauna pasiunile lui Patriciu?

„SINT UN OM LIBER ȘI DECI POT SĂ FAC CE VREAU !”

— Sint că sint chemat să fac ceva ieșit din comun. Nu vreau să devin un om comun, un om oarecare.

— Atunci ieși din comun fugînd de muncă numai ca să nu intri în rînd cu oamenii?

— Sint un om liber și deci pot să fac ce vreau.

— Da, dar pentru tine a fi liber înseamnă să faci totul invers, totul pe dos. Sora mai mare a lui Patriciu Grigorescu locuiește în strada doctor Lister și e de profesiune biolog. Ne-a rugat insistent să nu-i divulgăm numele pentru că nu concepe ca numele sotului ei să fie pătat în presă din cauza unui fater rătăcitor. E o femeie frumoasă și cu aer savant, grav.

— Fratele meu e un suflet nobil dar din păcate complet lipsit de voință și defetist.

— Oare de ce?
— Cred că structural e așa.

— Nu s-ar putea spune că nu are voință să-și mențină stilul de viață și să sfideze orice încercare de salvare.

— Eu i-am vorbit în nenumărate rînduri. În toate felurile. N-a țînut cont de sfaturile mele. Drept pentru care refuz să mă mai amestec în treburile lui. N-are decît să facă ce vrea.

— Da, dar nu vă pune pe gînduri faptul că vă torturează părinții?

— Asta e adevărat. De cînd au rămas singuri cu el, au îmbrătințit îngrozitor.

— Și ce-i de făcut?

— Mai mult decît am făcut nu pot face pentru el. I-am arătat foarte clar ce are de făcut, n-a vrut să înțeleagă, treaba lui, eu nu am timp de pierdut și nici nu mai am chef să-mi fac nervi. Am destule probleme cu copiii mei. Și apoi, tovară-

șe, pină unde credeți că avem dreptul să intrăm în viața unui om dacă el nu vrea să ne deschidă ușa nici ca să strigăm că a luat casa foc!?

— Prin urmare dumneavoastră ați pă-răsit lupta.

— O fi cam dură replica mea dar n-o să vă menajez: Patriciu face parte într-un fel din pierderile scontabile. Orice societate are oameni pe care nu-i poate recupera. Și oameniiăștia rîmin un fel de termen de referință. Părinții le spun copiilor: Îl vezi pe Patriciu? Să nu faci ca el pentru că ajungi rău. Și așa mai departe. Într-un fel și Patriciu e necesar așa cum e!

— Da. Părerăa dumneavoastră e de-a dreptul cinică.

Stau de vorbă cu tovarășul Avram Petracea, pensionar, membru în comitetul de bloc, care ne-a adresat scrisoarea citată mai sus.

— De ce ne-ați scris?

— Pentru că în blocul ăsta locuiesc numai oameni care muncesc, care-și văd de treabă. Și într-o zi a dispărut o bicicletă, în cîteva rînduri s-au spart niște mașini și am anunțat miliția. Ei ne-au întreat dacă bănuim pe cineva. Ce mai mulți l-au bănuit pe Patriciu, fiul tovarășului Grigorescu. Sigur, miliția a făcut cercetări și nu l-a găsit vinovat pe Patriciu. Dar oamenilor nu le place să știe că aici, aproape de ei, locuiește un tinăr care pierde vremea, care-și supără părinții, care vorbește urît vecinilor și, care stă la fereastră în timp ce noi coborim și să-păm cu toții la rondurile de flori. Ome-nește, nu putem rămîne indiferenți la ce se petrece în jurul nostru. Nu uitați că în blocul ăsta cresc copii și un individ ca Patriciu Grigorescu e un exemplu care poate face prozeliti.

Unul din foștii colegi de liceu ai lui Patriciu Grigorescu locuiește în același bloc, la scara 2. Se numește Radu Vlase și e student în ultimul an la Facultatea de transporturi.

— Cum îți explici dumneata degingolada lui Patriciu? Din cite știu, pină aproape de absolvire a fost un elev foarte bun.

— Da. Era nemaipomenit. Era extraordinar la toate materiile. Mi-aduc aminte că au fost situații cînd îi puneai în dificultate pe profesori cu informațiile lui. Știa tot.

— Și cum s-a petrecut schimbarea lui în rău?

— De fapt, unele antecedente existau. Prin nu știu ce clasă fugise de acasă. Apoi s-a transferat la fără frecvență. Cineva i-a făcut rost de o adeverință falsă că lucrea undeva și de fapt bătea bulevardele. Totuși examenul și le-a luat și, mai mult, i-a convins și pe alți tineri din cartier să-și dea examenul odată cu el. I-a strîns, i-a pregătit, i-a meditat și i-a făcut pe niște pierde-vară să-și ia bacalaureatul. Era, cum vă spun, cam cel mai inzeștrănt dintre noi. Pină în anul în care s-a prezentat la examenul de admitere la facultate și a căzut. El spune că a făcut lucrarea perfect și nu-și putea explica respingerea. După întimplarea asta nu l-a mai putut nimeni convinge să mai dea examen de admitere.

— Prin urmare, crezi că un examen de admitere nereușit l-a schimbat?

— Asta e doar un eveniment. Dar ceea ce l-a schimbat de fapt au fost strada, cafeneaua, prietenii care nu fac nimic și trăiesc din expediente. Patriciu a devenit pe nesimțite tartorul lor. Juca pocher cu ei, îi golea de bani, îi dezbrăca și dimineața după partidele de cărți, ca să-și bată joc de ei, le dădea totul înapoi. Nu lua niciodată bani la cărți. Dar în cîteva luni a devenit cel mai mare trișor de cărți. Pe de altă parte, stilul ăsta de viață boem i-a impresionat pe unii...

— Și ce crezi că s-ar putea face pent-el?

— Nu îndrăznește nimeni să-i spună adevărul în față. Dealtfel, îl știe. Nu se poate să nu-l știe. El știe că într-o zi trebuie să se scoale dimineața devreme și să spună: astăzi mă apuc de electronică, sau de literatură, sau de strung.

— De ce nu-l ajutați să se trezească mai devreme, voi, colegii de liceu?

— Nu se poate discuta cu el. Ne dă pe ușa afară.

— Ați încercat?

— Nu.

NU-L LĂSAȚI PE PATRICIU GRIGORESCU SĂ EȘUEZE

Acesta este portretul lui Patriciu Grigorescu, unul dintre oamenii care nu fac nimic, unul dintre oamenii inzeștrați care ar putea să facă foarte multe lucruri dar nu fac nimic din inerie, din nehotărîre, din lipsă de voință. Cînd și unde s-a comis o eroare în educația lui? Cine sint principalii vinovați de degingolada acestui tinăr? Iată cîteva probleme pe care și le pun mai mult sau mai puțin acut cei ce trăiesc în preajma lui. Putem accepta aminarea pe care o solicită Patriciu Grigorescu privind luarea unei hotărîri decisive asupra propriului destin? Putem avea încredere într-un tinăr care a promis în atîtea rînduri că se apucă de muncă și care se lasă păgubaș după primele încercări grele? Care ar fi soluția optimă pentru ca Patriciu Grigorescu să lasă din impas? Supunem deci dezbaterii colective, plenului eticii și echității, cazul lui Patriciu Grigorescu despre care unii spun că a devenit „rușinea familiei” Grigorescu, dar căruia încă i se poate acorda încrederea noastră.

A. DOHOTARU

Din nou despre manuale

ABECEDARUL NU ESTE O CARTE OARECARE!

Discuția deschisă de revista „Flacăra” în legătură cu manualele școlare a trezit un deosebit interes în rândul celor ce lucrează în învățământul primar. Am avut prilejul de a lua cunoștință, între altele, și de părerea unui autor de manuale (Ion Șerdean) care, din păcate, încearcă să ne facă și pe noi — cei care folosim manualul școlar — să nu ne amestecăm. Dacă dumnealui, Ion Șerdean, crede că nu este important a se semnaliza greșelile din manuale, îl privește. Consider însă că nu tăcând și lăudând un manual îl vom face mai bun, ci arătându-i lipsurile.

Mă voi opri asupra citorva din lipsurile abecedarului folosit în prezent (autori: Maria Giurgea și Maria Georgescu-Boștină). Și nu de dragul nodului în papură, ci pentru că persistența unor greșeli îngreunează enorm munca copiilor și a învățătorilor, pentru că observațiile celor de la catedră asupra manualelor au temeiul unor ani buni de experiență didactică. Abecedarul nu e o carte oarecare, ci una de căpății, cartea de început a tuturor celor ce pășesc în lumea cunoașterii prin intermediul scrisului și cititului. Această carte nu poate fi decît într-un singur fel: foarte bună. Or, pentru a îndeplini această calitate, vor trebui înlăturate cîteva neajunsuri. Semnalez, mai jos, cîteva din ele.

Pag. 13. Autorii prezintă imaginile unor mijloace de transport ale căror nume sînt alcătuite, cu o excepție, din trei silabe: căruța, sanie, trăsura, **autoturism**, camion, troleibuz, avion, rachetă. Trăsura s-a folosit cîndva, dar azi constituie o raritate. Troleibuz există doar în cîteva orașe ale țării. Întrebare: cum le vor numi elevii care nu le-au văzut niciodată? E adevărat, copiii de azi știu și cunosc mai mult decît cei de acum 40 de ani, dar a-i crede capabili să numească corect un obiect pe care nu l-au văzut, ni se pare cam mult. Imaginea unui autoturism trebuie să fie numită de copii „mașină”. Dar camionul, troleibuzul, avionul, racheta nu sînt tot „mașini”? Sînt, însă autorii aveau nevoie de un cuvînt trisilabic și, probabil, și-au zis: nu se întîmplă nici o catastrofă dacă punem generalul în locul particularului, deoarece copiii tot nu ar sesiza.

Pag. 14. Sînt prezentate două flori (imaginile lor): una de mac și una de

crin. Un singur copil dintr-o clasă a numit corect prima floare și nici unul n-a putut „ghici” numele celei de-a doua. Mulți părinți mi-au mărturisit că au stat și ei pe gînduri pînă au putut da un nume fiecăreia din cele două flori.

Pag. 17. Ilustrație: un cetățean și-a dus teacul în vie ca să stoarcă strugurii. E fără îndoială că numai un om dintr-o mie face așa ceva. Iată însă și răspunsul unui copil: „Și bunicul meu are vie, dar storce strugurii acasă”. Comentariile sînt de prisos.

Pag. 25. Ilustrație: un șantier. O macara pe șine ridică un panou la etajul 6, în timp ce pe schelele exterioare ale blocului în construcție cițiva muncitori tencuiesc pereții. Jos, tocmai sub panoul care este ridicat, lucrează alți muncitori. E greu de crezut că poate fi văzut undeva un asemenea tablou ca acela din manual. Adică: se ridică pereții unui bloc din panouri prefabricate și, în același timp, se tencuiesc pereții exteriori și se lucrează sub brațul macaralei. Totul, dar absolut totul contravine regulilor de protecția muncii și nu-i deloc nimerit să dăm asemenea exemple copiilor.

Pag. 28. Prima imagine pe care copiii trebuie s-o numească dintr-un șir de cinci este a unui ilic. Am adresat unor colegi, care au predat în ultimii doi ani la clasa I, următoarea întrebare: cîți elevi au dat imaginii în cauză numele de ilic? Răspunsul a fost același: nici unul.

Pag. 43. Se prezintă un șir de trei imagini, al căror nume este trisilabic și, pentru a ușura numirea lor, se dă și o silabă de sprijin. Prima imagine ar fi, după părerea autorilor, a unui felinar. Numai că felinarul în cauză seamănă mai degrabă cu o lampă utilizată cîndva în minele de cărbuni. Jumătate din numărul elevilor — cel puțin — trăiesc în mediul urban, iar lumina electrică a devenit cam de multă vreme o realitate a satului românesc. Întrebarea e firească: în cîte gospodării fără-nești se mai folosește felinarul cu petrol? În foarte puține. Apoi, pe de altă parte, cuvinte ca felinar, trăsura, ilic trec în vocabularul pasiv al limbii și nu de ele trebuie să ne folosim pentru a-i învăța pe pruncii noștri cititul și scrisul.

Pag. 52. „Ce pene colorate are păunul!” E greu de spus în cîte orașe din

țară există grădini zoologice, dar sînt sigur că cel puțin jumătate din elevii clasei I n-au văzut încă un păun. Nu există oare și altă pasăre care să stîrnească admirația Ceciliei? Și cînd am subliniat prenumele Ceciliei, m-am gîndit că nu-i cazul să încurajăm cosmopolitismul onomastic, deoarece onomastica românească este și frumoasă, și bogată pentru a fi utilizată în abecedar.

Pag. 61. „Tată, ne dăm cu bobul?... Ei se urcă în bob. Ce repede alunecă la vale!” Locuiesc într-o zonă deluroasă și am văzut mulți copii dîndu-se cu sîniuța. Dar bob, în afară de cel utilizat pentru practicarea sportului cu același nume, n-am întîlnit, și nici niște amatori, ba încă tată și fiu, avîntîndu-se pe „pîrtia nouă de bob” n-am văzut. Iar bobul din ilustrație este numit de toți, dar absolut de toți copiii cu numele atît de familiar lor: sîniuță.

Pag. 67. „Haiduc este cîinele lui”. (al lui Horia — n.n.). Mi se pare o impietate ca atributul de haiduc dat unor oameni ca Pîntea Viteazul, Iancu Jianu ș.a. (oameni care s-au jertfit pentru dreptate și libertate națională și socială) să fie dat ca nume propriu unui cîine.

Pag. 70. „Vulpea dădu ocol gardului, dar poartă nu găsi. Cum să sară gardul? Și așa, vulpea rămase păcălită”. Sînt naivi copiii de 6—7 ani, dar nu atît pe cum îi cred autorii abecedarului. Adică vulpea, ea care l-a păcălit pe urs, stă lingă un gard cit ea de înalt și nu-l sare pentru a prinde găina?

Pag. 76. În încheierea unei vizite la fabrica de pine se conchide: „Munca e grea, dar folositoare. Pinea nu poate lipsi din hrana omului”. Cînd copiii n-au aflat din text decît că la fabrica de pine lucrează muncitori harnici și că au văzut „cum se fabrică pînea neagră, franzela și cornurile”, e greu să-i convingi că „munca e grea, dar folositoare”. Micii școlari au nevoie de fapte, nu de maxime. A spune maxime la clasa I și apoi a le explica este similar cu a pune căruța înaintea cailor.

Pag. 85. „Revista trebuie să intre repede la rotativă. Numai așa va putea să apară la timp”. Dacă revista ar intra la rotativă la timp, firește, ar apărea la timp. Dar autorii vor „să intre repede” pentru ca elevii să înțeleagă că nenea George a muncit zilele trecute **mai încet ori mai puțin** și acum trebuie să se grăbească? Cum altfel i-am explica graba? Or, un asemenea mod de a munci nu este cel mai fericit nici ca exemplu, nici ca atribut al tipografilor.

Pag. 105. „Haiduți, copii, să cinșăm, / Cu toți copiii din țară; / A noastră e ziua, copii, / E ziua întîia de vară!” Versurile citate sînt învățate de copii fără dragoste, în silă și, după o zi, sînt

uite. De ce? Pentru că sînt foarte slabe.

Mi se va reproșa, poate, că m-am oprit asupra unor ilustrații, cuvinte sau propoziții care nu ar avea importanța ce le-o acord. Voi răspunde unui asemenea reproș.

Viteza medie de citire realizată la o clasă I la sfîrșitul anului școlar a fost de 54 cuvinte pe minut în cazul unui text cunoscut și de 22 de cuvinte pe minut în cazul unui text nou. Se știe că timpul afectat muncii directe într-o oră de curs la clasa I nu poate fi mai mare de 25—30 de minute și că restul de timp se folosește pentru activități în completare, adică recreative. Textul „La tipografie” conține (pag. 85 din abecedar) 75 de cuvinte, ceea ce înseamnă că poate fi citit integral numai de 3 elevi. Viteza medie cu care se citește, în cazul de față, este de 38 de cuvinte pe minut — (54 + 22) : 2. Efectivul mediu al unei clase este de 32 de elevi. Pe baza unui calcul elementar vom observa că numai citirea propriu-zisă necesită peste 21 de minute (32 × 25 : 38). Dacă adăugăm citirea model a învățătorului, pauzele firești și intervențiile corective ale învățătorului, observăm că timpul afectat citirii va fi de peste 33 de minute. Dar cînd se mai fac verificarea temelor, a cunoștințelor, conversația introductivă, întuirea ilustrațiilor, explicarea cuvintelor necunoscute (rotativă, a tipări, tipograf, tipografie, mașină de cules litere) etc.? Iată o problemă pe care învățătorul o are de rezolvat aproape în fiecare oră. Ce soluții poate aplica? Trei îi stau la îndemînă: 1. să lucreze 45—50 de minute, 2. să renunțe la unele etape ale lecției și 3. să citească doar o pătrime din elevii clasei. Dar nici una din soluții nu este bună deoarece: 1. a lucra cu elevii 45—50 minute — fără activități recreative — înseamnă a-i supra-solicita, 2. a renunța la o etapă din lecție este similar cu a servi musafirilor carne fiartă sau friptă pe jumătate; 3. a pune să citească doar o pătrime din efectivul clasei este echivalent cu a nu realiza cu elevii din clasa I tocmai esențialul: CITIREA sub supravegherea și îndrumarea învățătorului.

Iată unde pot duce „micile greșeli” din manuale și pe care autorii lor nu prea le-ar vrea semnalate.

Socotesc inițiativa luată de „Flacăra” ca un act de mare interes pentru învățământul românesc și, ca un slujitor al școlii și al copiilor, nu pot decît să-mi exprim stima și prețuirea față de publicație și lucrătorii ei.

Prof. MARTIN AVRAM
Institut gr. I la Școala generală
de artă Baia Mare

O PROBLEMĂ: COPIII FOARTE DOTAȚI, COPIII CU SĂMÎNȚĂ DE GENIU

Iată o problemă foarte delicată, pe care trebuie s-o discutăm: pregătirea școlară a copiilor foarte dotați, problema descoperirii la timp și a utilizării optime a auruului cenușiu românesc. Spun că problema este delicată fiindcă, după opinia mea, nu sîntem prea bine pregătiți — și mă refer aici la specialitatea mea, matematicile — să facem față întîlnirii cu un element deosebit. Cauzele sînt mai multe. Pentru admiterea la facultate, de pildă, „îndopăm” elevii cu toate problemele date la examenele de admitere din ultimii ani (din toate revistele și culegerile de probleme), rezolvabile printr-un număr relativ mic de metode. La ce se ajunge? Mulți promovează la examenul de admitere, dar în mîntea elevului nu se realizează o formare matematică, ci un șir de priceperi și deprinderi (sigur, la nivel superior, matematic, dar rămîind, în fapt, tot numai priceperi și deprinderi) care blochează căile cerebrale către creativitate. Bineînțeles, universitarii se plîng — și pe bună dreptate — că studenții anului I știu să calculeze dar nu știu matematică! La rîndul nostru, de pe poziția liceului, sesizăm și noi fenomenul remarcat de universitari: copii care rezolvă probleme de calcul, știu algebră, dar nu și-au format un sistem de gîndire, de atacare a problemelor — dovadă că teoremele și problemele de demonstrație, mai ales cele din geometrie, au fost tratate neglijent de către profesorii lor în școlile generale. Există în licee obiceiul ca la anii I (clasa a IX-a) să se dea un test, de fapt o lucrare pentru

stabilirea culturii matematice a elevului. Se ajunge, uneori, mai ales pentru copii veniți din mediul sătesc, la rezultate surprinzător de slabe. Eu am obiceiul să-mi întreb elevii de unde vin, pe cine au avut profesor de matematică și să-l laud sau să-l critic public pe respectivul, după cum este cazul. Poate că metoda ar trebui preluată.

Păstrează pregătirea pasul cu amănunțimea variație în prospețimea informației? În multe cazuri, nu. Pentru ca un copil-minune să se realizeze, devenind un mare „creier” este însă strict necesară descoperirea perioadei cînd el „înflorește” spre geniu și înarmarea lui, după aceea, cu unele cunoștințe ieșind din sfera obișnuită. Matematica învățătorilor noștri se reduce, în ultima instanță, la calcul, antrenîndu-l pe micul elev să răspundă la întrebarea **cit?** în loc de întrebările **de ce?** și **cum?**

Încă o problemă: elevii noștri sînt deprinși să primească totul de la profesor — lecția în întregime, cu demonstrații, consecințe, exemple, exerciții. Ei nu-și deschid manualele, cel mai adesea, decît ca să rezolve temele pentru acasă. Aceasta este o gravă greșală în relația profesor-elev capabil, căci impulsul de creativitate și curiozitatea naturală a ultimului sînt anulate de prea marea grijă a primului.

Realizările Festivalului național „Cîntarea României” au fost uimitoare și cu spectru foarte larg: s-au descoperit talente, s-a ridicat nivelul mediului al priceperii artistice, a fost stimulat interesul față de literatură, artă, muzică. Mă întreb dacă nu cumva s-ar putea pune bazele unui FESTIVAL AL INVENTIVITĂȚII ȘI CREATIVITĂȚII TEHNICE, al gîndirii științifice româ-

nești. Personal cunosc cîteva autodidacți, oameni fără studii superioare, dar capabili de mari performanțe și, gîndindu-mă la ei, afirm că o manifestare de acest gen ar duce la rezultate surprinzătoare.

Consider că nu acordăm încă suficientă atenție orientării imaginației copilului, mai ales la nivelul claselor I—VIII. Vorbesc, îndeosebi, de literatura științifico-fantastică. Jules Verne, pe care îl sorbea generația mea la 12—14 ani, pare de mult depășit astăzi chiar pentru un puști de 9 ani (gîndiți-vă că ei știu, au acceptat și asimilat ideea că omul a pășit pe Lună!). Cărțile științifico-fantastice de bun nivel, mai ales cele care se adresează celor mici, sînt puține, nu sînt atrași într-ale scrisului decît arareori oameni cu pregătire științifică.

Relativ la cele cîteva propuneri pe care am să le fac, ele sînt roadele discutiilor — absolut pasionante — purtate la Craiova, sub conducerea excelențului pedagog I. Ciolac, la Constăntința profesorilor de matematică de la începutul acestui an ● Testarea elevilor mici (începînd cu clasele V—VI), selecționarea și formarea unor grupe speciale de studii la nivelul municipiilor și județelor, prin cointerarea mai ales a universităților și consiliilor județene ale pionierilor. Profesorii care se vor ocupa de aceste clase trebuie să fie din toate mediile de învățămînt: universitar, liceal, gimnazial, învățători ● Alcătuirea de clase permanente cu elevii bine clasați la fazele județene ale Olimpiadelor de matematică. Predarea în aceste clase s-ar face pornindu-se de la aspectul calitativ al matematicii (Structuri algebrice, Topologie) urmîrindu-se nu rezultatul imediat — transformarea elevilor în buni rezolvatori de probleme — ci **structurarea matematicii** a celor talentați ● Retopirea continuă a claselor, după fiecare an de studii, în funcție de aptitudinile matematice și tehnice ale elevilor (acolo unde acest lucru este posibil în cadrul aceleiași școli sau aceluiași grup de școli).

Cu mai mulți profesori, din mai multe sisteme de gîndire, copilul își poate găsi propria cale. Crește și șansa de a nu scăpa neobservat un eventual talent ● În același sens, poate că specializarea profesorilor pe clase (exemplu, în licee: anii I—II—III—IV) ar da bun randament. Un experiment chiar mai interesant vom desfășura la Liceul industrial de chimie din Craiova cu clasa specială de matematică-fizică ce va lua ființă în anul următor. Vom preda acolo materia, pe capitole, prin rotație toți profesorii de matematică ai școlii, unii dintre noi ocupîndu-se cu notarea și armonizarea cunoștințelor elevilor ● Aș îndrăzni să propun și un alt experiment: crearea atelierelor de descoperire — metodă utilizată în pedagogie. Un grup de elevi s-ar ocupa, de exemplu, de capitolul **continuitatea funcțiilor**, un altul ar studia **numerele complexe**, **Integrala lui Riemann** etc., comunicîndu-și între ei cunoștințele. Subiectele lucrărilor scrise trimestriale s-ar putea alcătui la nivelul județelor, ba chiar al întregii țări, ele constituind, astfel, și un bun prilej de remarcare și selecție a celor dotați ● Examenul de admitere în treapta a II-a și testele pentru treapta I de liceu s-ar putea desfășura sub însemnele unui concurs județean, chiar național, de matematică, locurile în licee ocupîndu-se în ordinea mediilor și a preferințelor ● Alcătuirea, pe județe, a unor comisii speciale de profesori avînd sarcina de a verifica elementele de valoare semnalate de profesori, de a descoperi ei înșiși cofere de talente, în vederea selecției ● O cooperare mai strînsă a factorilor implicați în instrucție și educația matematică. De pildă, una-două întîlniri lunare ale profesorilor dintr-un municipiu (comună) la casa corpului didactic sau în vreo școală — pentru ca profesorii să-și poată comunica atît dificultățile și succesele, cit și numele eventualilor elevi foarte talentați.

ALEXANDRU MIRONOV
Liceul industrial de chimie Craiova

Supunem atenției:

SITUAȚIA BOICI

Existența Boicilului nu mai poate fi pusă la îndoială. După ani de practicare a tratamentului, după răspunsuri implicite date multora din cei neincercători, Boicilul există. Ca medicament și tratament. Fioclele cu Boicil își au locul în farmacii. Nu numai în România, ci și în multe țări producătoare de medicamente, Boicilul e recunoscut ca atare.

De la 1 iulie 1973 la 31 octombrie 1977 pentru taxele de tratament, consultații și spitalizare s-a încasat de la cetățeni străini suma de 877 356 lei în valută.

Și totuși...

S-a conturat, oare, deplin un statut al Boicilului? S-au făcut, oare, toate cercetările științifice necesare? Dacă da, așteptăm comunicarea lor. Dacă nu, sintem dator să solicităm grabirea lor.

Centrul metodologic există el, oare?

A primit doctorul Vasile Boici vreă recompensă pentru ceea ce a dat medicinei și, în fond, țării lui? Dacă da, am dori să popularizăm faptul. Dacă nu, am dori să grabim rezolvarea (și a acestei situații) pentru ca să nu fie prea târziu.

Dintr-o călătorie la Timișoara (de unde și transmitem rîndurile de față), aflăm câteva noutăți și considerăm că supunându-le atenției celor în drept — pentru ca dumnealor să decidă ce-i de făcut (chiar dacă, firește, unele opinii exprimate nu sînt decît strict personale) — realizăm o necesară mărire a ritmului de aplicare în viață a unui important și de altfel ori eficient medicament românesc: Boicil forte.

Itată citate dintr-un memoriu al dr. V. Boici, în care el arată ce crede că împiedică valorificarea maximă a Boicilului.

Medicament analgetic, antispastic, vasoregulator și anabolizant, cu efecte superioare medicamentelor cunoscute pe piața mondială, Boicilul a fost brevetat și omologat de autoritățile competente cu multă greutate și numai la insistența miilor de cetățeni români și străini, la insistența presei. La insistența acestora, după 20 de ani de încercări, medicamentul a fost brevetat la 21 martie 1973 și omologat la 4 aprilie 1974. În februarie 1975, cu aproape un an întârziere, Boicilul a apărut în farmacii, dar cu o cerință limitată din cauză că Ministerul Sănătății continua recomandarea altor medicamente, în special din import. Cu toate acestea, la 1 noiembrie 1974 o fabrică de medicamente din Elveția, CIBA-GEIGY, a dorit să se convingă de erectele noului medicament. În acest scop, dr. V. Boici și colaboratorul său dr. T. Ghiuriță au fost chemați prin Centrul fabricii de medicamente din București, chiar pe cont propriu, pentru trei zile la Băile Felix pentru a demonstra eficiența clinică a Boicilului asupra afecțiunilor la care tratamentul bănear n-a avut efect. Pentru aceste testări, au fost afectate circa trei zile. Dar reprezentanții firmei străine s-au lămurit din prima zi și au decis să cumpere brevetul, cu toate că medicamentul nu era complet cercetat din punct de vedere științific. Reprezentanții noștri nu au fost de acord cu vânzarea brevetului, întrucît eficiența economică e mult mai mare dacă țara noastră îl produce și îl vinde ea însăși. De-atunci au trecut trei ani și totuși Boicilul nu este valorificat, din contră, unii prezintă medicamentul ca inefficient, îl denigrează și recomandă cadrelor medicale să utilizeze alte medicamente, din import, deși acestea sînt toxice și cu eficiență farmacodinamică inferioară! Unii medici din Timișoara nu au reușit, chiar prin amenințări, să pună mina pe secretul invenției, înainte ca dr. V. Boici să înregistreze descoperirea la Oficiul de Invenții din București. Pentru acest motiv, aceștia au interzis medicilor din subordine să colaboreze cu inventatorul, considerându-l escroc și șarlatan, amenințându-i cu anularea diplomelor de către Colegiul medicilor și farmaciștilor.

Cu toate amenințările și piedicile, organele de partid și de stat nemedicale, care s-au convins de efectele noului medicament românesc, au insistat pentru înființarea la Timișoara a unui centru experimental, a cărui inaugurare a avut loc la 26 februarie 1973, pen-

tru a se constata de-a lungul unui an de zile adevărul despre noul medicament. La 4 aprilie 1974, Comisia medicamentului, în frunte cu prof. dr. docent C. G. Dimitriu, a omologat noul medicament. Mai mult după efectele lui terapeutice, clinice, întrucît cercetarea științifică paraclinică nu a fost efectuată, fiind interzisă de către fosta conducere a ministerului, informată și influențată în mod eronat de fosta conducere a rectoratului din Timișoara. Ca urmare, s-a interzis organelor sanitare din Timișoara să admită tratarea cu Boicil forte a celor 80 de bolnavi spanioli, veniți la tratament prin contract cu Ministerul Turismului în ianuarie 1975; pentru 12 zile de tratament efectuat în hotelul Continental din Timișoara, fără aparate, laboratoare și alte condiții convenite unor asemenea tratamente, au fost încasați 50 000 dolari. Tratamentul a fost efectuat în fața a opt specialiști spanioli, care au constatat pe loc efectele terapeutice ale medicamentului și au declarat presei spaniole că ameliorarea a fost de 50 la sută în cele 12 zile și de 80 la sută după 30 de zile. După informațiile presei spaniole, agențiile de voiaj din această țară au inseris pentru tratament în România circa 3 000 bolnavi, cărora Ministerul Sănătății nu le-a aprobat să vină în acest scop în România. Se menționează că tratamentul spaniolilor a fost făcut de dr. V. Boici, inventator pensionar, și dr. D. Mateciuc, medic la Spitalul C.F.R., în timpul concediului său legal, în mod benevol; ca... răsplată, dr. Mateciuc a fost îndepărtat din Centrul experimental din Timișoara! De asemenea, organele sanitare locale au interzis personalului medico-sanitar să participe la tratamentul contractat de Ministerul Turismului.

Centrul experimental din Timișoara a fost înființat la insistența organelor de stat, a presei, într-un local necorespunzător și fără nici o posibilitate de cercetare științifică. Deși a fost amenajat pentru un an, cu gândul că se va compromite, el durează de cinci ani, în ciuda tuturor obstrucțiilor. Lipsit de dotarea necesară, Centrul experimental cu Boicil forte a încasat totuși numai pentru prestații medicale, fără valoarea medicamentului și a altor servicii, circa un milion lei valută. În acest context, el nu putea fi desființat, fiind singura unitate sanitară din țară care se întreține numai din jumătatea sumei încasate de la străini, restul devenind un beneficiu al statului nostru. De asemenea, centrul a tratat circa 30 000 de bolnavi români, fără prelungire de concediu sau pensionări exagerate.

Paralel cu aceste fapte concrete, se mai realizează și alți parametri, de ordin medical. Printre aceștia: vindecă sau ameliorează afecțiuni nevindecabile pe plan mondial; previne mutilările provocate de anumite boli ale aparatului locomotor; scurtează timpul de tratament și zilele de incapacitate de muncă; favorizează tratamentul ambulator, puțin costisitor, întrucît tratamentul nu este toxic și nu necesită supraveghere medicală strictă pentru orice fel de cazuri; evită unele invalidități de lungă durată; evită importul de medicamente pe valută și care nu au eficiență comparabilă cu Boicilul forte; ridică prestigiul științific al

medicinei românești; aduce mari venituri valutare țării.

Față de acești parametri realizați și dovediți de Centrul experimental din Timișoara (numit de răuvoitori o cenușareasă a științei medicale din zonă), Direcția sanitară județeană a insistat pe lângă autoritățile judiciare să-l anchezeze pe inventator, învinuit de „agitatie publică”, pornind de la faptul că presa a publicat declarații ale bolnavilor referitoare la valențele Boicilului forte. Din fericire, justiția a constatat adevărul și nu a dat crezare și satisfacție invidioșilor. Pentru a împiedica activitatea centrului experimental, el a fost frustrat de anumite condiții: local, personal pentru cercetări științifice, materiale sanitare, confort; dintr-un local cu 20 de paturi, a fost mutat în altul cu numai 17, promițându-se că după trei săptămîni se va crea un centru cu 50 de paturi. Și totuși provizoriul acesta durează de luni și luni, în condiții grele, urmarea fiind că mulți pacienți străini au refuzat să se mai trateze cu Boicil forte pe valută în asemenea situație. În altă ordine de idei, bolnavi români și străini sînt uneori jigniți, reproșându-li-se că solicită tratament „la Petreche Lupu”!?

Sute de scrisori din străinătate solicită date științifice din partea autorităților medicale românești, care să demonstreze adevărul despre medicament și efectele sale terapeutice. Medicii străini care au constatat eficiența Boicilului vor să dețină și date suplimentare; deși se adresează diferitelor autorități, ei nu primesc nici o lămurire, inventatorul neavînd nici o posibilitate de cercetare științifică sau clinică. Autoritățile științifice competente cu posibilități de cercetare au refuzat categoric studierea produsului medicamentos Boicil forte (a se vedea procesul-verbal al conducerii Institutului de medicină din Timișoara din 7 martie 1973, prin care s-a hotărît ca Boicilul să nu fie cercetat). Singura unitate medicală care și-a asumat răspunderea aplicării sistematice a acestui medicament a fost Policlinica pentru sportivi din Timișoara. În această instituție au fost efectuate cercetări aplicative asupra noului produs, obținîndu-se rezultate excepționale, comunicate dealtfel Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și contribuind la fundamentarea științifică a Boicilului.

Boicilul forte a fost brevetat în 16 țări mari producătoare de medicamente, prima fiind S.U.A., eliberînd brevetul de invenție nr. 4012505. Cele mai multe țări cer produsul la export, dar solicitarea nu poate fi onorată din cauză că Boicilul nu are decît datele științifice furnizate de Centrul experimental din Timișoara, care nu e considerat for științific! Încă un aspect: facultățile de medicină au refuzat și încă refuză să-l experimenteze științific, fiind de dorit o analiză a cauzelor acestor împotriviri.

Un mic exemplu edificator

Boicil forte se poate folosi cu eficiență superioară altor preparate străine și în ischemii periferice, tromboarterite, nevralgii și nevrite etc. De asemenea, Boicilul se poate folosi cu mare succes în arterite diabetice, înlocuind alte medicamente din import. S-a constatat că o bună parte din amputațiile arteritelor diabetice s-ar putea evita dacă Boicilul ar fi cercetat și aplicat în aceste scopuri, deși el a fost brevetat numai ca analgetic. Totodată, Boicilul forte poate înlocui aproape toate infiltrațiile cu novocaină și xilină, în cazuri de dureri, care dau reacții adverse, intoxicații. Boicil forte, după constatările centrului experimental, este singurul medicament din lume care rezolvă aproape instantaneu migrenele și paresteziile, considerate nevindecabile în multe țări de pe glob. Și totuși, Institutul de medicină din Timișoara preferă să testeze medicamente străine și refuză studierea noului medicament, „respectînd” dispozițiile sus-amintitului proces-verbal, excepție făcînd clinica medicală condusă de prof. dr. docent Ștefan Gavrilescu, rectorul Institutului de medicină, care aplică în prezent produsul Boicil forte.

Un alt exemplu:

Bolnavii cu arterită diabetică internați în clinica prof. Băcanu, care testează pe pielea lor medicamentul german, fără efect și cu mari suferințe, apelează în mod clandestin la tratamentul cu Boicil, salvator pentru durerile lor, rezultatele fiind atribuite celui alt medicament! În clinica prof. dr. Luca Stanciu, decanul Facultății de medicină generală de la Timișoara, se experimentează o serie de produse străine și deloc Boicilul! Iar în clinica de urologie a prof. dr. Branco Stefano-

vici se experimentează opt produse realizate în Köln, R.F.G., și nu produsul nostru! Desigur că și studenții, viitorii medici, vor avea aceleași concepții.

Alt caz: clinica C.F.R. Timișoara tratează spondilozele, migrenele și cefaleele cu xilină, recunoscută pe plan mondial ca toxică, periculoasă și fără efecte specifice contra migrenelor, în loc să aplice medicamentul Boicil forte care are o acțiune specifică fără nici un risc. (Aceste rezultate au fost publicate și în revista „Produse farmaceutice”).

Privitor la invidia medicorum și la lipsa de informare științifică, un alt exemplu: la serviciul de urgență al spitalului din Timișoara a murit un om de 32 de ani, pe nume Crișan, ceferist din Deva, care pentru cefalee a fost infiltrat cu xilină în loc de Boicil la clinica C.F.R. din localitate.

Pentru elucidarea adevărului științific, economic, social și uman, ar trebui ca fiecare catedră de specialitate din țară să testeze eficacitatea medicamentului Boicil forte, comparativ cu alte produse similare, autohtone sau străine. Controlul ar fi bine să se facă prin testări reciproce și de către facultățile și clinicile țărilor care doresc să cumpere medicamentul.

Concret: clinicile din Timișoara au avut sarcina pentru anul 1977 să cerceteze acțiunea farmacodinamică și rezultatele terapeutice obiective ale medicamentului în tratarea anumitor afecțiuni, comparativ cu rezultatele obținute cu alte produse, cercetate cu multă bunăvoință și în mod interesat. Rezultatul este că nici o clinică nu a cercetat nimic în acest an! De ce nu se respectă angajamentele luate și sarcinile date? O altă sarcină a organelor sanitare a fost înființarea centrului metodologic cu posibilități de cercetare și inițiere a altor medici din țară în aplicarea noului medicament în terapeutică, precum și elaborarea unei broșuri de către Ministerul Sănătății pe baza căreia să se poată verifica și exploata invenția.

Cum am mai arătat, centrul experimental a fost înființat în mod formal, fiind acum ținut în condiții critice. Broșura redactată de centru zace în sertarele Ministerului Sănătății de un an fără a se publica. Cereri din străinătate pentru cunoașterea și cumpărarea medicamentului sînt numeroase. Dar organele de resort răspund că medicamentul încă nu e cercetat, dar nici nu dispun efectuarea cercetării. Unii clienți străini care au constatat eficacitatea terapeutică a medicamentului pe bolnavii lor tratați la Timișoara cu rezultate foarte bune și care cer să-l cumpere primesc din partea unor organe ale Ministerului Sănătății răspunsuri defăimătoare, medicamentul fiind etichetat ca apă de ploaie, escrocherie etc. Se continuă cu răspunsuri negative și în același timp se persistă în aminarea cercetărilor. În acest fel s-a creat un cerc vicios, păgubind statul. În fața celor de mai sus, inventatorul produsului Boicil forte solicită organelor în drept luarea unor măsuri drastice.

Itată dialogul nostru cu dr. Titus Petroviciu, medic șef al Policlinicii pentru sportivi din Timișoara.

1. Care este opinia dumneavoastră despre Boicil?

Produsul românesc Boicil este „noul” în terapia recuperatoare, cu largă aplicabilitate, cu efect rapid, chiar spectaculos în suferința sistemului motor, indeosebi, dar și-n alte suferințe în care fenomenul dominant este durerea. Este cu prisosință confirmat de către cei ce cunosc indicațiile și tehnica de aplicare. Aș îndrăzni să anticipez că Boicilul devine elementul nou care va revoluționa concepția recuperatoare pe plan mondial.

2. Pe ce vă întemeiați această opinie?

Evitînd în mod intenționat opiniile pro și contra, din propria experiență de cercetare și aplicare a produsului în peste 1 500 de cazuri de sportivi și nesportivi, cu suferințe ale sistemului motor, rezultatele obținute confirmă pe deplin observațiile făcute în scop de documentare prealabilă aplicării pe scară largă a produsului. Lipsa de toxicitate, efectul rapid analgetic, posibilitatea controlului imediat al eficacității terapeutice înlătură de la sine unele obiecții justificate doar prin insuficiența cunoaștere a ceea ce se poate realiza prin aplicarea corectă a produsului.

3. Dați-ne câteva exemple concrete de eficiență!

Aș reaminti doar că sute de sportivi din loturile dispensarizate în policlinica pentru sportivi din Timișoara au beneficiat de tratament recuperator cu

Boicil, în urma căruia ei au fost redați pregătirii sportive de performanță. Parte din ei au urmat tratamentul recuperatoriu clasic chiar în aceeași unitate sau în alte unități, și doar intervenția cu Boicil a fost salutară: 1-3 zile pentru reluarea activității de performanță. Azi, acest lucru este curent în policlinica noastră, unde sistemul de recuperare a diferitelor sechele post-traumatice sau a suferințelor specifice de suprasolicitare se bazează în bună parte pe intervenția cu Boicil. Chiar recent medicul lotului național de baschet mi-a solicitat intervenția cu Boicil în cazul unui component al lotului, ce se deplasa peste hotare. Sportivul și-a reluat activitatea în ziua următoare, recuperat practic. Dealtfel, numeroși sportivi ai loturilor noastre reprezentative și-au recuperat capacitatea de pregătire sportivă după intervenția terapeutică cu Boicil.

4. Ce ar trebui făcut pentru folosirea optimă a Boicilului în domeniul de care vă ocupați?

Cred că odată cu realizarea Centruului metodologic de recuperare medicilor loturilor sportive republicane ar putea beneficia de o instruire scurtă și documentată pentru practica propriu-zisă.

5. Ce alte aplicații preconizați pentru Boicil?

Aria aplicativității Boicilului este și va fi într-o continuă dinamică dimensională privind indicațiile și contraindicațiile înțelegând că produsului nu trebuie să i se ceară decât ceea ce reprezintă el ca mijloc terapeutic prin calitățile sale în mod strict obiectiv. Este firesc că în cazul unor cauze organice, unor spine iritative algice determinate de modificări anatomice — structurale, de formă sau poziție, ar fi inutil să precizăm că și randamentul este condiționat de existența acestor cauze. Dealtfel, una din sarcinile ce mi-au stat în față în munca ce am desfășurat-o drept contribuție la fundamentarea aplicativității produsului Boicil forte a fost chiar observarea și studiul ariei de eficiență a produsului. Se deschid căi și zone întinse și chiar neașteptate de aplicare. Mă rezum la eficacitatea Boicilului în unele endarterite, în unele suferințe ale sistemului nervos periferic și încă multe ce sînt în curs de concretizare. Practic, Boicilul intervenind într-o gamă largă de suferințe cu caracter de handicap motor, interesează mult din punct de vedere medico-social prin implicațiile largi social-economice ce decurg din creșterea posibilităților recuperatorii ale sistemului de ocrotire a sănătății — atât calitativ cât și cantitativ. Mă refer la o gamă largă de bolnavi ce ar putea fi reintegrați social și în timp mai scurt. Apariția Boicilului pe arena luptei pentru ocrotirea sănătății va avea o pondere reală în înclinarea balanței preocupărilor mediciei de la terapeutică înspre actul recuperator. Cred că pe viitor o colaborare organizată cu sectorul de prevederi sociale, cu comisiile de expertiză medicală a capacității de muncă și sectoarele de balneofizio-terapie — stațiuni balneare va crea un adevărat sistem de recuperare. De asemenea, în majoritatea suferințelor cauzate în fond de disfuncțiile posttraumatice în care durerea este cauza ce auto-întreține într-un cerc vicios handicapul motor, prin colaborarea cu traumatologia s-ar putea scurta unele suferințe și reda vieții active din familie și societate mulți bolnavi.

6. Sînt acest medicament și acest tratament acceptate de către toți colegii dumneavoastră?

Întotdeauna noul creează o reacție care depinde însă categoric de modul în care este cunoscut fenomenul, pînă aici, fiind justificată chiar o opoziție. Dar, este o obligație cetățenească, etică, în primul rînd, ca acest „nou” să fie cercetat și cunoscut de orice om de știință. Gradul de conștiință este desigur acela care pînă la urmă trebuie să determine opțiunea pentru nou. Sînt convins că, cu timpul — și-l doresc să fie cât mai scurt — și cei ce mai au rezerve vor încerca să cunoască produsul, să-l aplice, să găsească indicații și contraindicații în folosul practicii medicale, al omului bolnav. Personal am acceptat a lucra și a întreprinde cercetări aplicative cu acest produs în primul rînd pentru că este un produs nou românesc și totodată pentru că a te îndepărta sau a evita ce e nou înseamnă a te desinșera de atributul de contemporan.

7. Ați avut de suferit imbrățișînd această cauză?

Este firesc ca în fața opțiunii pentru nou să întîmpini reacții dar, cred, nu adversități care să depășească „cîmpul de luptă” pentru un adevărat științific. Mă

refer aci la o serie întreagă de apotrofări auzite ca urmare a faptului că am acceptat și abordat cercetarea produsului Boicil... Dar mai delicat este faptul că aceste repercusiuni s-au extins în probleme personale.

8. Ce deficiențe prezintă, în momentul actual, medicamentul — tratament Boicil?

Experiențele și cercetările aplicative întreprinse cu produsul Boicil forte reclamă revizuirea unor sisteme de aplicare terapeutică pentru unele suferințe la îndemîna atît a medicului, cît și a bolnavilor. Mă refer aci la necesitatea realizării unor variante ale produsului, cît și pentru aplicarea per orală, în scop de întreținere a efectelor obținute în centre de aplicare sau în serviciile ce se vor specializa în țară — cînd e cazul.

9. În ce condiții se lucrează și ce se așteaptă în viitor în această privință?

Omit în mod intenționat condițiile improprii, vechi, cu gîndul la viitorul apropiat, fiind în curs de realizare, integrat în Policlinica pentru sportivi din Timișoara, un centru metodologic de recuperare cu terapie Boicil. Dar despre asta, la realizare.

10. Ați constatat vreo contraindicație a Boicilului?

Nu.

Ce crede dr. V. Boici că ar mai trebui făcut?

1. Să se ia măsuri concrete contra celor care denigreză și sabotează medicamentele românești, în defavoarea bolnavilor și a economiei naționale.
2. Institutele de specialitate să cerceteze științific și urgent toți parametrii chimici, farmacologici, farmacodinamici, cît și acțiunile terapeutice ale medicamentului Boicil forte în diferitele afecțiuni, boli și suferințe unde poate fi aplicat cu efect maxim.
3. Să apară urgent broșura cu date științifice în limbile străine uzuale, în scopul popularizării acestei realizări a științei și creației românești pe plan mondial.
4. Să se facă prospecțiuni pentru exportul medicamentului în străinătate, cît și pentru tratamentul bolnavilor în țara noastră, contra valută.
5. Fabrica de medicamente „Terapia” din Cluj-Napoca să pună în farmacia și la dispoziția bolnavilor comprimatele Boicil forte, brevete de mai mult timp și încă nevalorificate. Producerea lor se poate face foarte ușor, avînd la bază materie primă indigenă ieftină. Ele prezintă avantaj pentru bolnavi prin faptul că, pe lângă acțiunea analgezică, vasoregulatorie, antispastică și anabolizantă, nu provoacă nici un fel de toxicitate sau reacție adversă și pot fi folosite de bolnavii cu dureri chiar și fără aviz medical, ca și aspirina, piramidonul, algalaminul etc. (care au și un grad de intoleranță), evitînd astfel bariera pusă noului medicament și relevînd adevărata eficiență prin cantitățile ce vor fi vîndute. Deci medicamentul se va afirma prin el însuși și calitățile lui terapeutice.
6. Să se creeze de urgență centrul metodologic de tratament și recuperare rapidă cu noul medicament românesc Boicil forte la Timișoara, care se află într-un stadiu întîrziat.
7. Să se încurajeze și să se publice cercetările științifice efectuate în acest centru, atît în țară cît și în străinătate pentru a se demonstra superioritatea acțiunii terapeutice a B.F.
8. Să se inițieze cursuri practice și demonstrații de eficacitate pentru medicii din țară, intrucît cei care nu cunosc metoda de aplicare a infiltrațiilor nu obțin rezultatele dorite.
9. Să se inițieze demonstrații practice cu medicamentul românesc în fața clienților străini care doresc să-l cumpere sau să-și trateze bolnavii în România, cît și pentru medicii specialiști în aplicarea medicamentului.

Ce e de zis? Ce se poate face? Aflăm, cu satisfacție, în ultimul moment, că sub conducerea C.N.S.T. colective de cercetători medici și biochimisti au extras substanța activă, au caracterizat-o și i-au stabilit formula, precizînd un lucru deosebit: această substanță are aplicații mult mai largi, ea însăși aparținînd unei clase foarte mari de produși naturali. Că noua tehnologie de produs „Boicil forte” este pe cale de a fi transferată industriei. Nu cumva ritmul e prea lent? Iată, anii trec și clarificările vin, dar întîrzie generalizarea Boicilului. Sigur, Boicilul nu e un panaceu universal, dar e un medicament existent, foarte solicitat, cu largă aplicabilitate. Supunem atenției celor în drept această situație.

ADRIAN PAUNESCU

Un fapt împlinit:

Valorificarea integrală a unor deșeuri din piele

Moldovean nu doar după părinți, ci și după locul nașterii, comuna Moldoveni din județul Neamț, Gheorghe Popa s-a apucat să-și cîștige devreme pînea, intrînd prin anii '52 ca muncitor pielar la o întreprindere din Mediaș. După aceea, cum spune și cum nu ne e prea greu să pricepem, ascensiunea sa profesională poartă însemnele de muncă și perseverență ale unei întregi generații, omul despre care scriem devenind, pe rînd, maistru și inginer, încheind ciclul în 1963 prin absolvirea secției de pielărie a Facultății de chimie industrială din Iași.

E lesne de înțeles că prima parte a vieții, ajunsă astăzi în pragul a 43 de ani, Gheorghe Popa și-a petrecut-o împărțindu-se între fabrică și carte, găsînd rareori răgaz pentru alte îndelniciri, trecînd în dreptul concediilor de odihnă cuvîntul aminat și însurîndu-se, cum își aduce aminte cu nostalgie, „pe picior și cu gîndul în altă parte”. Din 1973, recunoaște, viața sa a intrat pe alt făgăș, Gheorghe Popa devenind cercetător principal în Laboratorul de pielărie al Institutului de cercetări pentru piele și încălțăminte din București, unde i s-a întîmplat să găsească un colectiv de oameni serioși și pricepuți și un director, Dumitru Popa, pe care l-a simțit identic nu numai la nume, ci și la aspirații. În laboratorul respectiv s-a apucat, cum zice, „de unele invenții”, afirmație modestă, pentru care stau mărturie mai multe brevete de inventator, cîteva de importanță deosebită pentru economia națională, asupra cărora vom zăbovi în cele ce urmează fără a intra, firește, în desimea detaliilor tehnice.

L-a preocupat și-l preocupă pe inginerul Popa problema materiilor prime secundare, altfel spus a deșeurilor, rămase de ordinul miilor de tone anual din procesul de prelucrare industrială a pieilor, fie din egalizarea acestora („făltuitură”), fie din înlăturarea părților marginale („ștuțitură”). Cantități apreciabile de deșeuri care, încercate în autocamioane, în foarte multe autocamioane, dată fiind greutatea specifică mică a materialului, luau pînă nu demult drumul gropilor de gunoi din afara orașelor. Gheorghe Popa s-a gîndit la recuperarea acestor materii prime secundare și a declanșat, ajutat de un colectiv de specialiști demni de ispravă, o cercetare în domeniu, plecînd în toată această îndrăzneală nu doar de la dorința de a contribui la realizarea unei importante sarcini economice și de la o bibliografie dintre cele mai ample, ci și de la o mai veche întîmplare din viața sa. În urmă cu ani, pe cînd lucra ca maistru la o unitate din Sighișoara, i-a fost dat, dintr-o greșală sau dintr-o neatenție, care au însemnat pe atunci cam același lucru, să strice un butoi întreg cu soluție bazică de crom, în locul obișnuitei culori verzui procesul condus neștiințific relevînd o culoare de gri murdar. Griul acela, și-a adus aminte inginerul Popa peste timp, i-a sugerat precipitarea cromului din pieile tăbăcite, știut fiind faptul că ele conțin, de regulă, o parte proteică și crom.

Plecînd, ca prim pas, de la trista experiență de altădată, Gheorghe Popa și-a propus să separe, într-o fază inițială, cromul de partea proteică, transformînd clasicele săruri de crom în sulfat bazic de crom, pe care l-a reîntors în procesul de tăbăcire. Relatăta așa, în doi timpi și trei mișcări, toată chestiunea pare să fi fost o floare la ureche, numai că lucrurile n-au stat deloc așa. A fost nevoie de o cercetare asiduă și complexă, de parcurgerea unui material bibliografic imens și de colaborări zilnice, brevetul de invenție aflat la temelie „Procedul de obținere a sulfatilor bazici de crom”, nr. 63240/1 august 1977 cuprinzînd numele lui Gheorghe Popa, dar și pe acelea ale inginerului Dumitru Turtoi, asistent la Catedra de chimie anorganică a Institutului politehnic din București, și subinginerului Vasile Tănase. Brevetul

amintit este unul din cele patru care s-au realizat în ultima vreme pe tema în discuție, titularul tuturor fiind Tăbăcăria minerală Jilava.

În paralel, colectivul de la I.C.P.I. s-a preocupat și de celălalt aspect al problemei, vizînd obținerea unor materiale folositoare din partea proteică a materiilor prime secundare, altădată aruncate și ignorate de industrie. A fost brevetat, cu numărul 62976/26 iulie 1975, „Procedul de retanare a pieilor tăbăcite vegetale sau combinate pentru branșuri de încălțăminte”, autori inginerii Gheorghe Popa, Constantin Pîrvulețu, Olga Cupcenco, Mircea Cișcan și subinginer Vasile Tănase, titular Întreprinderea de piele și încălțăminte „Pionierul”, s-au obținut alte cîteva brevete, vizînd un agent de umplere, fixare și ungere pentru piele, un nou procedeu de neutralizare a pieilor, cu agentul de rigoare etc., în așa fel încît fosta deșeură urmează să fie valorificată integral. Obținîndu-se, pe de o parte, hidroxidul de crom, pe de alta, cîteva substanțe extrase din conținutul proteic, cea mai importantă primind numele comercial de „Refix N.V.”.

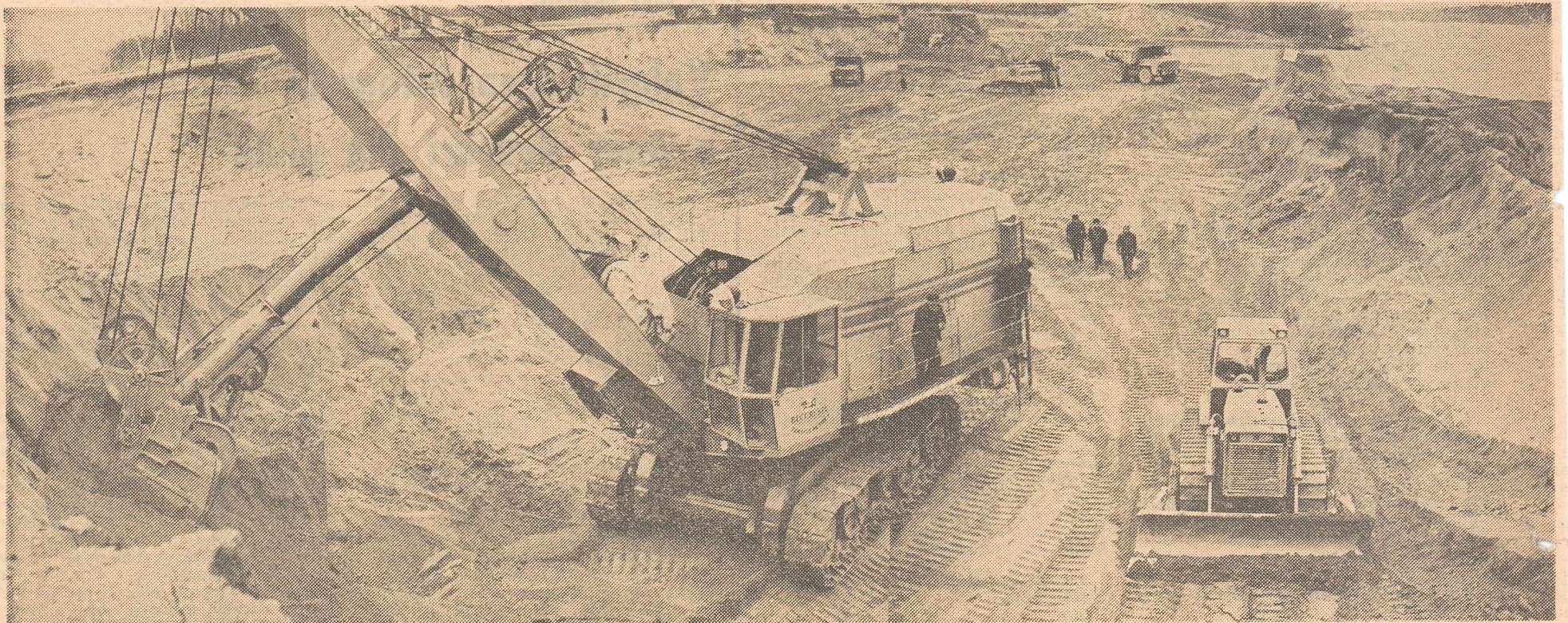
Desigur, fiind vorba de noutăți științifice dintre cele mai curajoase, unele dintre ele priorități pe plan mondial, nimic nu s-a realizat cît ai bate din palme. Au existat unele greutăți, dar inventatorii le-au învins de fiecare dată, chiar dacă de mai multe ori a fost nevoie s-o ia de la capăt. Poticnelile i-au descumpănit pentru un ceas sau pentru o zi, dar nu i-au dezarmat niciodată. Munca în echipă s-a perfecționat necontenit, reușind în cele din urmă să răpună nu doar dificultățile tehnice propriu-zise, ci și adversitățile, fie fățise, fie voalate, ale unor confrăți de breaslă. „Pentru a ajunge unde am ajuns, evoca inginerul Popa, am muncit 365 de zile pe an, dar am mîncat numai de vreo 60 de ori în același interval o masă caldă. Cel mai des am luat masa în oraș, asta vrînd să însemne că dejunul nostru a reprezentat nu o dată un sandwich, înfulecat în grabă pe platforma troleibuzului spre Politehnică, unde lucram cu Turtoi pînă noaptea tîrziu”.

Apreciînd marile avantaje economice implicate de invențiile amintite, legate înainte de toate de reducerea considerabilă a importului de crom, materie primă deficitară pe plan mondial, precum și de prelungirea vieții încălțămintei dotate cu branșuri prelucrate cu „Refix N.V.” cu un procent mîrgind pînă la zece la sută, Ministerul Industriei Ușoare a dat dovadă de promptitudine, omologînd îmbunătățirile și metodele propuse de Gheorghe Popa și colaboratorii, reunind C.T.E.-urile și aprobînd investițiile noilor obiective, în sfîrșit, incluzînd în planul de investiții pe 1978 deschiderea unor secții de producție specializate, una la Tăbăcăria minerală Jilava, alta la Întreprinderea „13 Decembrie” din Sibiu. Firește, intră în discuție investiții substanțiale, dar acestea au fost acordate și cuprinse în planul de stat pe anul în curs, autoritățile științifice chemate să-și exprime punctul de vedere declarîndu-se integral de acord cu concluziile cercetării de la I.C.P.I., la capătul căreia se află, cum spuneam, nu doar noutăți de ordin științific, ci și importante economii pentru industria țării, economii care se termină, în calculul unui an, cu multe zero-uri.

De regulă, de la fundamentarea și publicarea în brevet a unei invenții se scurge, din păcate, mult timp pînă la punerea ei nemijlocită în practică. În cazul metodelor propuse de colectivul condus de comunistul Gheorghe Popa lucrurile au stat altfel, timpul a fost comprimat, iar avizele acordate cu repeziciune, relatarea de față încheindu-se nu doar cu obișnuitele laude la adresa inventatorilor, ci și cu cele îndreptate către conducerea ministerului care a înțeles că noul nu trebuie lăsat să mucegăiască sau să fie ajuns din urmă de alt nou, transpunînd în practică descoperirile realizate de cercetătorii bucureșteni în retorte sau ecuații.

EMIL NEGOIȚĂ

Excavatoare și buldozere în lupta pentru așa-numiții „pereți mulați” ai ecluzei

Iarnă grea la Ostrovul Mare, pe șantierul hidrocentralei Porțile de Fier II. Peste marele și nu tocmai marele ostrov (17 kilometri lungime, circa 3 kilometri lățimea medie), cerul Dunării atâră sumbru și greu, negru-fumuriu în plină zi. Undeva, într-un colț, de pe zarea neagră sclipeste palid un astru mort, despre care nu știi dacă e soare sau lună. Atmosferă de țarm boreal, de noapte albă a Nordului, coșmar galactic în care arbori, oameni, jivine somnambulează între zăpezi terțiare, răscolite în vârtejuri gigantice de vântul care aleargă cu 40—50 de kilometri pe oră. Dunărea, totuși, rămâne calmă sub biciul năprasnic al Crivățului, care a învinețit dureros și aerul. O traversăm, ca să ajungem pe insulă, pe un pod de pontoane. Când calmul Dunării se va isprăvi, când pe ape vor începe să se încaiere ghețuri, podul va fi demontat. Insula-șantier va rămâne în brațele apelor, prizoniera lor, sufocată de cerul și valurile ce congelează, într-o izolare totală, într-un robinsonat care va ține pînă la primăvară. Singura legătură cu lumea vor fi șalupele, care vor aduce, din două în două zile, pîine și carne. Celelalte alimente, socotite să le ajungă constructorilor pînă la primăvară, când podul va fi remontat, se află, toate, în depozitele cantinei.

Sintem pe șantierul celei mai tinere cetăți hidroenergetice a țării, una din cele mai mari ale Europei și ale lumii, operă a prieteniei româno-iugoslave, inaugurată la 3 decembrie anul trecut, în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito. O placă inaugurală montată aici, la Ostrov, o altă placă montată dincolo, pe malul sîrbesc, în dreptul comunei Prahovo, marchează, pentru memoria viitorului, acea zi de decembrie, ziua începutului mării construcții, a unui început care, de fapt, continuă, amplifică și îmbogățește o gigantică operă de imblinzire a Dunării, concepută și săvîrșită de două popoare ce, dîndu-și mîna peste marele fluviu al continentului, înalță un monument al tehnicii veacului și, deopotrivă, un monument al prieteniei, pe care construcția o exprimă ca o metaforă. După marea hidrocentrală de la Porțile de Fier I, cea mai mare din Europa de mijloc și de apus, inaugurată cu cinci ani în urmă (hidrocentrală care, la 3 decembrie, livra sistemului energetic al României cel de-al 35-lea

PORTILE DE FIER II

La Ostrovul Mare, în mijlocul Dunării, pe șantierul celei mai tinere cetăți hidroenergetice a românilor — una din cele mai mari ale continentului și ale lumii — constructorii luptă cu iarna, cu o natură ostilă, înfăptuind exemplar legămîntul rostit în fața partidului, a secretarului său general

miliard kWh), noua cetate hidroelectrică de la Ostrovul Mare—Prahovo, amplasată la 80 km în aval, unde nu mai sînt munți, nu mai sînt „Porți de Fier”, păstrează totuși același nume, ca un simbol. Cele două construcții se leagă, de fapt, nu numai simbolic, ele se pot citi, pe firul Dunării, în suită, compunînd un sistem de oglinzi, de ceruri așezate în trepte, care se leagă intențional și intim într-o cascadă unică a luminilor. Coada lacului de acumulare născut de barajele deversoare (două la număr) ale Porților de Fier II va atinge barajul Porților de Fier I, noua oglindă fluidă înfilinindu-se astfel cu cealaltă, cu uriașul lac al primelor Porți (150 de kilometri lungime, 17 000 de hectare de apă), într-o Dunăre ce devine mare, o mare care începe din vrana Cazanelor, umplînd pîlnia de țărînă și cer a cîmpiei româno-sîrbe. Cele două centrale ale Porților II, dotate cu cîte 8 turbine, cu o putere instalată finală de 432 MW (ce va îmbogăți cele două popoare cu un flux de energie de 1,2 miliarde de kWh anual), vor prelua o parte din sarcinile primelor Porți, obținîndu-se astfel o mai bună gospodărire a energiilor apelor. Cele două „Porți” își unesc destinul, supunîndu-și forțele unui singur centru de comandă și răspunzînd astfel, la modul ideal, unei simple și unice apăsări pe buton.

Deocamdată șantierul e încă la început, abia au sosit primii constructori, cei mai mulți oameni ai vechilor Porți, dar și ai Lotrului, ai Argeșului, ai Sebeșului, ai altor mari șantiere, oameni care, o dată descinși aici, încep să se caute, să se strige pe nume, să-și refacă vechi prietenii, vechi formații

de lucru, ca și o colonie de păsări ce se adună, după ce au vislit prin toate vînturile, prin toate zările, spre copacul-cuibar ce le-a decis existența. Existența lor, a celor mai mulți dintre ei, s-a decis la primele Porți, și, risipindu-se acum cinci ani pe alte mari șantiere, au intrat, auzind de noile Porți, într-o adevărată febră, și-au scris, și-au telegrafat, și-au trimis mesaje verbale, s-au adunat în cete de pelerinaj, reeditînd călătoria în timp spre porțile ce le-au deschis, cu ani în urmă, gustul mării construcții, pasiunea mării creații.

Colonia constructorilor este un mic oraș. Un oraș de cabane-vile, toate frumoase, mari, cu etaj, cu încălzire centrală și apă curentă, un oraș cu aer de stațiune, dar un oraș cu un aer cam rece, cu o anume asprime, indifensibilă la început, apoi lesne de explicat, cînd observi că ferestrele n-au perdele, că balcoanele n-au hîrdaie cu flori, că totul, cu un cuvînt, e bărbătesc, auster, sever, cu ceva de chilie sau de bivuac de campanie, ca un loc în care trăiesc doar ei, doar constructorii, doar bărbații. Femeile au rămas acasă, cele mai multe la Drobeta-Turnu Severin, se în-

filnesc cu soții lor doar simbăta, cînd autobuzele sau șalupele îi duc și pe ei acolo. Munca, în această etapă de început a șantierului, cere doar forța bărbaților, a excavatoriștilor, a buldozeriștilor, a șoferilor de camioane grele, cere putere, cere rezistență fizică, cere mușchi și nervi pe măsura unor condiții aspre, a unei naturi vrăjmașe. Sînt geruri năprasnice (au fost și zile cu 22 de grade sub zero!), mai e și vîntul, mai e și nisipul, nisipul pe care vîntul îl răscolește de sub zăpadă, terenul insulei e nisipos, tot timpul ochii oamenilor sînt roșii, arși de nisip, tot timpul urechile le sînt infundate, astupate de adevărate dopuri de nisip.

Totuși, macaragiul Marin Danciu și-a adus aici și nevasta. Nevasta lucrează în cadrul sectorului administrativ al șantierului. Cel ce mi-l recomandă pe Danciu, tînărul inginer Petre Dinu, șeful lotului de mecanizare auto, zice că el, în ce-l privește, n-ar fi putut proceda la fel, nu fiindcă nevasta i-ar fi fost mai fragilă sau mai „cocoană” (știe și ea ce-i șantierul, a lucrat împreună cu el la vechile Porți), ci fiindcă profesia ei, cea de matematician-cibernetician, nu-și are încă, aici, la noile

ANCHETĂ SOCIALĂ

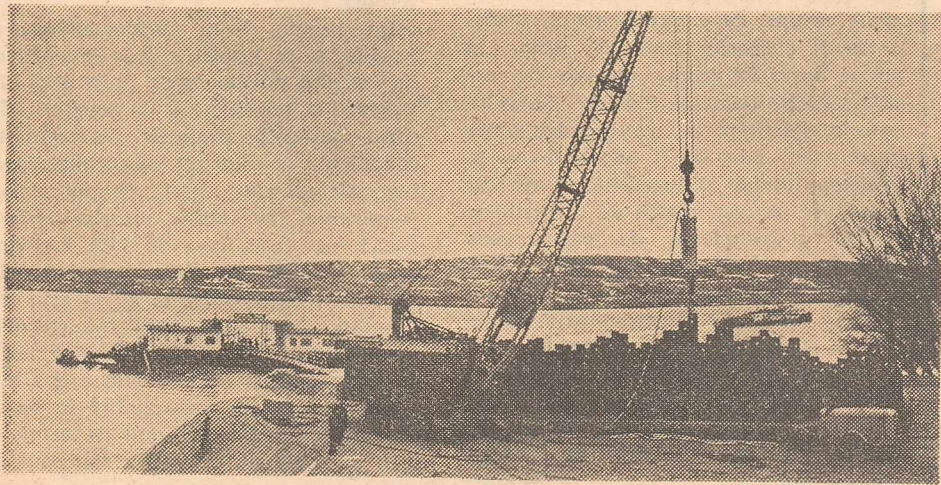
Dar copiii ce vină au?

Faptele ce vor fi comentate în acest reportaj-anchetă dovedesc consecințele iresponsabilității, avariției și comportării imorale. Ele sînt prezentate, pe cît posibil, în amănunt nu de dragul obținerii de priză la cititori sau din gîndul de a le specula caracterul fie bizar, fie, din păcate, pitoresc, prea pitoresc.

Încă din anul 1967, la vîrsta de 15 ani, Sandu Elena, provenită dintr-o familie nu tocmai încheagată, s-a încurcat bine de tot cu Sandu Ion, un fel de șef al băieților din cartier. Nici familia fetei și nici cea a băiatului n-au găsit altceva de făcut decît să hotărască, peste capul tînărului cuplu, că „se vor căsători cînd fata va termina clasa a VIII-a”. Cu dispensă de vîrstă, cei doi s-au căsătorit în anul 1969. Viața își urmează legile ei firești și în anul 1970 s-a născut Carmen Luminița, iar în 1972 Carmen Violeta. Familia, în care dragoste n-a prea

existat, a locuit mai întîi la părinții Elenei, apoi la părinții lui Ionel (ziș și Nelu). Părinții băiatului au o stare materială bună, au casă, 5 vaci iar bătrînul — care relatează amatorilor ieftine amintiri de război — lucrează și acum, la 65 de ani, pe un camion la depozite de lemne. Sandu Ion, căruia îi vom spune tată căci nu avem altă expresie, un tînăr violent, arogant și prost crescut, ne spune — semnatarului acestor rînduri și maiorului Vasile Sirbu de la circumscripția 2 miliție — că muncește de mic pe marile șantiere ale patriei, dar că de 2 ani, milos din fire, s-a hotărît să ajute marea familie ce o constituie Bucureștiul, în calitate de taximetrist. Dacă ne-ar fi dat și cîteva palme în incinta circumscripției 2 miliție nu ne-am fi mirat absolut deloc. În aceeași incintă, așteptînd să intre să discute cu noi, și-a înjurat și bătut soția.

Situația grea și precară a celor doi copii ca și interminabilele scandaluri și procese între cele 3 familii au condus la concluzia — pe care o considerăm oportună ca principiu — de a fi toți invitați la miliție și rugați să decidă ceva folositor copiilor și chiar lor,

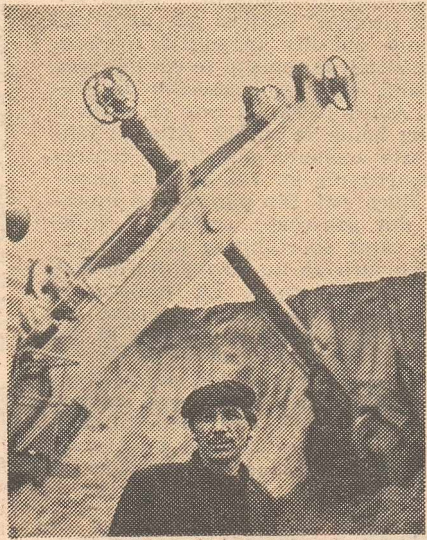
Deocamdată, șantierul e încă la început...

fi. terenuri de aplicație. Aici și m, în această etapă de început a tierului, primează trînta aprigă cu nîntul, bătaia piepșă cu natura lă.

Discuția cu cei doi se petrece pe țăr-l Dunării, într-o clipă din pauza de nz. Aici, pe țăr, macaraua-gigant mandată de Danciu (care acum, în ză, a coborît din cabină, și timp ce vorbim, își tot lovește de alta miinile înghețate) bate cele tii palplanșe ale marelui batardou ular în incinta căruia se va construi rajul. Sînt foarte greu de bătut, ică de înfipt în pămînt, aceste pal-nșe, aceste scinduri metalice ce se r țese strîns pe sute și sute de metri, porind de pe țăr spre zarea fluviu-, e foarte greu, zice Danciu, fiindcă ul e numai marnă, și marna asta tasează, trebuie eforturi în plus ca o birui, trebuie utilaje speciale, nu ai ajung, ca la vechile Porți, vibrondeuzele, e nevoie și de vibrosonete esel și de ciocane pneumatice. Da, ate aceste utilaje există, dar mai estă și gerul, gerul care nu e înscris graficele de lucru, nu-i prevăzut, și că gerul asta e mare, dacă termometrul coboară sub minus 15 grade (și marna asta a coborît, cum ziceam, și b minus 22 !), motorina îngheață, ilajele nu mai pot lucra, timpul pier-t trebuie recuperat prin ore peste rogram, prin eforturi în plus. De ce -a adus nevasta aici? Tocmai de-a- ea, adică din cauză că nu o dată, în ursa asta contracronometru, în compe-ția asta cu gerul, mai trebuie să ră-dină pe șantier și simbăta, și duminica. u, nevasta nu rămîne cu el, n-are de e să rămînă, ea simbăta se duce la everin, au un băiat, un băiat mare, de l de ani, lăcătuș la vechile Porți, are el nevoie de o cămașă curată, de o ăncare caldă. Om de 49 de ani, maca-agi din 1952, mehedințean de fel, Danciu a lucrat și la Hunedoara, la onstrucția blumingului, și la Rovinari, i deschiderea minei, și la vechile Porți, poi pe șantierul Sistemului energetic erna-Motru-Tismaņa, de unde a ve-it aici. De fapt, a dat ocol României le cîteva ori, a făcut turul țării din antier în șantier, și, dacă-i pare rău le ceva, este că n-a mai trecut prin aceleași locuri, să le mai vadă cum ara-... Ei, ce să-i faci, asta-i viața con-structorilor, drumurile lor sînt mereu alte, ca și drumurile unor păsări care n-ar mai relua aceleași itinerare, fiind-ă, de fiecare dată, constructorii caută oc nou în care să se așeze. Cînd au is-prăvit de meșterit cuiburile, cuiburi nu pentru ei, ci pentru alții, zboară iar, în altă parte, de unde o iau de la început. Cea mai puternică amintire, din toți acești ani? Cea mai recentă, dintre cele mai puternice, este ziua de 3 de-cembrie, cînd ei, constructorii noilor Porți, au primit aici, pe insulă, vizita tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito. Nu-i prima oară cînd l-a văzut și l-a ascultat pe secretarul ge-neral al partidului, l-a mai văzut și la vechile Porți, în '72, cînd hidrocentrala a început să producă la întreaga-i ca-pacitate, l-a mai întîlnit, tot acolo, și-n alte rînduri, acum l-a revăzut aici, la punerea pietrei de temelie pentru noua cetate a energiei, și fiecare din aceste întîlniri a însemnat pentru el, macara-giul Danciu, care lucrează cu aceeași macara-gigant din anul 1965, prelun-gindu-i viața (deci necasînd-o acum doi

ani, cum scrie la cartea tehnică), un eveniment atît de puternic, de dens, de incandescent în substanța lui, încît nu s-a oprit atunci, n-a înghețat la pragul acelei clipe, ci a continuat să trăiască, la fel de fierbinte, în amintiri. Și nu numai în amintiri, ci, înainte de toate, în fapta muncii, în fapte care, după ast-fel de întîlniri, au căpătat perspective noi, nu o dată chiar cursuri noi. Uite, vedeți, acolo a fost tribuna oficială a zilei de 3 decembrie, acolo, pe dîmbul acela de loess înghețat, sub care se cas-că acum groapa fundației viitoarei cen-trale electrice. La 3 decembrie funda-ția asta nu exista. De la 3 decembrie s-au excavat primele șase sute de mii de metri cubi de pămînt (dintr-un vol-um total de 14 milioane), desferecîn-

Ștefan Alexandru, băiatul acela de pe excavatorul de 3 metri cubi

du-se, pentru prima oară, coerența de eră a rocilor insulei, rămase acum în-tr-un echilibru nesigur, atît de fragil încît și-ar fi frică să spargi de peretele de pămînt nisipos un ou. Da, se lu-crează greu și la fundații, acolo nu mai e vorba de marnă, ci de terenul nisipos și moale, în care șenilele utilajelor se infundă. Solul e atît de moale, de fri-abil, că, dac-ai picura de sus un strop de acid, întreaga groapă s-ar face eferves-centă, ar arde cu fum pînă-n fundul pămîntului. Întrebați-l, zice Danciu, pe Ștefan Alexandru, băiatul acela de pe excavatorul de 3 metri cubi, o să vă spună el cum e cu solul pe care-l sapă, o să-i ocărăscă, și încă bine, pe cei care i-au trimis un excavator cu șenile îng-guste, bun pentru stîncă, nu pentru ni-sip, apoi, dacă între timp n-o să se ter-mine pauza de prînz, o să vă spună ce a însemnat, pentru el, ziua de 3 decem-brie. Eu nu v-o pot spune în locul lui. Fu doar atît vă pot spune, că, începînd de atunci, deși solul e moale și șenilele sînt înguste, el excavează zilnic cam de două ori mai mult ca înainte. Eu vreau să vă spun, cu alte cuvinte, că noi, cei de-aici, de la Ostrovul Mare, ne-am an-gajat, la 3 decembrie, să muncim foarte bine, și că acest angajament l-am luat în fața partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, deci orice s-ar întîmpla, ori-cît ar fi de greu și cu terenul, și cu iarna, și cu cine știe ce-o mai veni, an-gajamentul va fi respectat cu sfințenie.

Eu atît am avut de spus, încheie Dan-ciu.

Pauza de prînz s-a terminat. Danciu se urcă în cabina macaralei, începe să bată palplanșele, să le inzidească în di-gul de deviere a Dunării, bum !, bum !, bum ! se aud loviturile infundate, gre-le, amplificate de cerul înalt al apelor, bum !, bum !, bum !, în același ritm, so-nor, sacadat, egal cu sine, fie că ninge, că nu ninge, că bate vîntul, că termometrele scad alarmant spre minus 15 grade. În uriașa groapă de fundație a centralei, stringînd de maneta ma-șinii ca de un hăț, excavatorul Ște-fan Alexandru se chinuiește să smulgă copitele năvășe, mult prea înguste, ale șenilelor, din loessul moale în care s-au infundat, reușește, mașina se ri-dică voioasă în două picioare, botul cu dinți de oțel mușcă adînc din pămîntul amestecat cu zăpadă. Alte excavatoare se rotesc prin preajmă, mai încolo se luptă cu solul abraș niște buldozere, harnic conduse de un Ion Trușcă sau un Mihai Chirulescu, mai încolo fornaie pe nas niște Belaz-uri, înglodate și ele, prea grele cînd sînt încărcate (47 de tone) pentru terenul moale, care le prinde ca-n clește roțile, dar, iată, șo-ferul Nicolae Guran izbutește să se desprindă, mașina pornește, cu un cla-xon ca un chiot vestind victoria. Îi răs-punde, de undeva, de pe Dunăre, sirena unei drăgi ce extrage balast. În biroul său, directorul șantierului, ing. Pavel Misaroș (și el constructor al vechilor Porți, venit aici după un ocol transil-van, de pe marele șantier hidroenerge-tic de la Tarnița), discută cu Ion Barbu, adjunctul, despre săpăturile pentru așa numiții „pereți mulați” ai ecluzei, pre-văzute a începe în curînd. Ecluză, care va fi implintată în plină Dunăre, pe „cursul mare” al fluviului, cum se spune, va traversa, într-o latură, insula, retezînd din ea, micșorînd-o. Va fi sin-gura modificare a geografiei locului, care, în rest, nu va mai pierde nimic. N-o să dispară nici satul Ostrovul Mare, sat bătrîn, alcătuit din vreo două sute de case, aflat undeva, la cîțiva kilometri de colonia constructorilor. Din pragul unor căsuțe arhaice, cele mai multe din lemn, tineri țărani prive-sc cu atenție, cu ochi aprinși, spre cele ce se petrec pe șantier. Mulți din-tre ei s-au și prezentat la biroul servi-ciului personal al coloniei, oferindu-și serviciile, și, evident, aceste servicii au fost primite, unii deja lucrează, repar-tizați pe lîngă meșteri vechi, veniți de la vechile Porți.

Așadar, se lucrează intens în puncte cheie, la batardou, la digul de deviere a Dunării, la excavații centrale, la ex-cavații port-aval și ecluză; așadar, șantierul e ca un cîmp de bătaie abia deschis, dar în care asalturile, de pe acum, se vădesc decisive. N-au trecut decît cîteva săptămîni de la 3 decem-brie, ziua inaugurării construcției, și succesele bătaliei pentru supunerea fluviului au și început să apară. Anga-jamentul luat în fața partidului, a secretarului general, se împlinește. Cu pasiune, cu tenacitate, cu abnegație, cu eroism. Ca orice legămînt făcut în fața omului cel mai iubit al acestei țări. Ca orice legămînt al românilor — popor de constructori — rostit în fața primu-lui constructor al României socialiste.

ILIE PURCARU ■

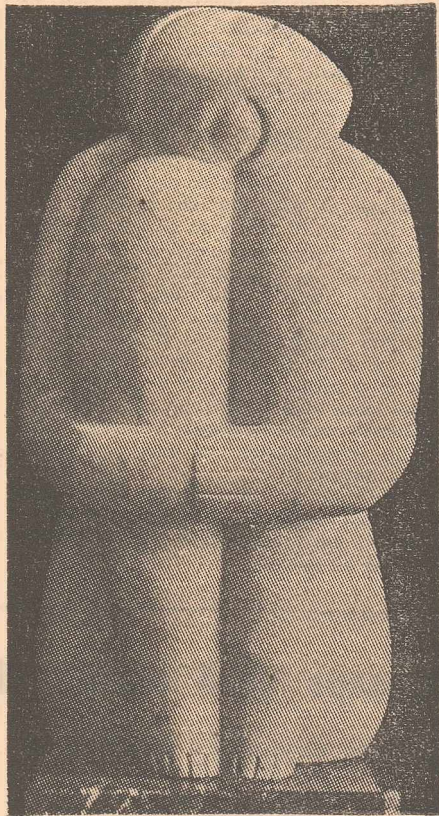
Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Zori

Viața-i mult prea complicată pentru a putea rămîne, degajat, în mreaja unui singur creier — sub chipul de concept, sau, poate chiar de formulă. Căci, pe ici pe colo sînt prea mari ochii plasei: amănuntul intuît îi scapă de cum cîntești întregul. Sau e prea deasă sita și atunci nu se întrezărește volatilitul real dealtfel schimbător cu fiecare clipă. Trebuie să disperî, neputincios din cauza aceasta — căci oricît ești de inteligent, pe de o parte, bijbii la fel de neajutorat în orbul necunoscut, de umbră, din celelalte părți, și-n inimă-ți revine iarăși disperarea. Există consolare? Poate nu-i și nu va fi atîta vreme cit prin labirinturi rătăcești, condus de firul mereu tot rupt al zestrei de frinturi. Dar, consolează-te, căci nu ești singur! La fel rătăcitor e fiecare; toți purtăm o flăcăruie doar, prin întuneric nepămîntean... Privește: din focurile-ngemănate răsar de-acuma totuși zori.

SZEMLER FERENC ■

În românește de GELU PĂTEANU ■

ACIOBĂNIȚAI: Floricea II

celor maturi. Cit de maturi, se poate vedea.

Lăsînd la o parte mărunte fapte care se bat cap în cap și care, de fapt, nici n-ar trebui să prezînte importanță pentru nimeni, lucrurile stau așa. De anul trecut, Sandu Ion, tînărul și ferici-tul posesor al unei „Dacii 1100”, a început să se plictisească de soție, sau s-o vadă cu tîrziile ochi ai rațiunii. Nu gătește, nu îngrijește copiii bine și nici nu stă prea mult în vreun serviciu. Ba mai mult, merge prea des în vizită la părinții săi. Încep invectivele, insultele și jignirile ne întotdeauna reparabile. Apoi, Ionel (Nelu) devine brusc rece față de soție și aceasta, perseverentă fiind totuși, află că la mijloc este vorba de o prietenă „recrutată” de isteful taximetrist de la Fabrica de confecții și tricotațe București. Se numește Puiu Emilia și este din comuna Vișani, ju-dețul Brăila. Este măritată acolo în comună dar s-a despărțit (în fapt) de soț și a luat calea Bucureștiului. Deși de necrezut, Puiu Emilia își prezintă noui „soț” părinților la ea în comună și aceștia doi își dau un iresponsabil consimțămînt la căsătoria celor doi. Soția legitimă și noua pasiune a taxi-metrului schimbă între ele cuvinte

grele și lovituri. Nemulțumit, Nelu (pentru soție), Ionel (pentru cealaltă), își roagă consoarta pe ton categoric să-și ia copiii și să se mute la soacra sa și mama soției. Președintele Tribunalului sectorului 1 emite, cum este și normal, o ordonanță pentru reintegrarea în locuință a soției practi-c alungate. Așa se face că în preajma Anului nou, ofițeri superiori ai circumscripției 2 miliție s-au dus la domiciliu pentru a reintegra, la domici-liul lor de drept, o mamă și doi copii. De primit, Nelu a primit-o dar i-a interzis accesul la baie și la toaletă, i-a luat butelia de aragaz dar, în com-pensație, nu i-a mai dat nici un lemn. Neavînd ce face, soția s-a întors la domiciliul mamei sale. Cine s-a mutat în locul ei? Puiu Emilia. Din nou de necrezut dar acesta este adevărul. Pă-rinții lui Sandu Ion, oameni în vîrstă, -cu palme asprite de muncă pentru bunăstarea lor, în treacăț fie spus, au admis o asemenea faptă deplorabilă pentru profilul moral al oricărui om. În limitele legalului se vor lua măsuri drepte și urgente: Puiu Emilia va fi trimisă în comună la soțul legal, căci Capitala nu trebuie să devină locul de destrăbălare al unor oameni certați cu normele elementare ale moralei.

Soția și cei doi copii vor intra din nou în locuința de drept. Maiorul Vasile Sîrbu, nu doar un bun ofițer de mili-ție, ci și un foarte bun educator, le-a vorbit celor prezenți atît de părintește încît chiar și pietrele de pe Parîng ar fi luat-o la vale. Mama, din care nu facem chip cioplit, plînsă toată, a cerut reintegrarea în domiciliu în condițiuni cît de cît bune. Și, a adăugat, dacă se poate, v-aș ruga să-i rugați pe socrii mei aici prezenți să se poarte frumos cu copiii. Socrul, prezent, a spus tare: „Lăsați-mă să plec, n-am dat de mîn-care la cai și la vaci”. A plecat, ducînd după el o meschinărie ce nu-i poate fi scuzată de vîrstă. Soția sa a promis tot sprijinul căci, „tovarășe, și eu l-am luat pe al meu cu trei și știu ce înseamnă asta”. Grea diră de tristețe ducea după ea această femeie.

„Dar dumneata, Sandu Ion, ce pre-tinzi concret și cum vezi soluționarea situației copiilor dumitale?” Iată răs-punsul transcris exact: „Fosta mea so-ție (deși instanța nu s-a pronunțat asu-pra situației lor civile) să nu-mi pone-grească iubita la locul ei de muncă, la Fabrica de confecții și tricotațe București. Ea, Puiu Emilia, m-a înțeles

de fiecare dată și nu mă despart de ea orice ar fi. Mai bine plec pe Mun-tele Găina și mă fac haiduc. Fosta mea soție poate să vină în casă dar sînt două camere tip vagon și eu într-una bag chiriaș. Trebuie să se gîndească și la dreptul de fericire al altora nu nu-mai al ei și al copiilor ei. Nu uitați — am chitanțe, plătesc bani pentru ei și sînt liber”.

Apoi, viitorul haiduc de pe Muntele Găina a plecat înjurînd printre dinți.

Fapte cu totul și cu totul reprobabile generate de inconștiența unor maturi, de lipsa de discernămint a unor tineri, de lăcomie și lipsă de mor-ală. Dar copiii ce vină au? Poate dreptul la fericire al unui părinte să ocolească fericirea copiilor săi? În cazul de față se pare că da, dar sîntem dator să facem totul ca în calea acestui drum să așternem barierele morale de care dispune societatea noas-tră. Și spunînd acest lucru, ne gîndim și la necesara intervenție pe care tre-buie s-o facă colectivele de muncă în care aceștia trăiesc și muncesc.

E. SAVU ■

Grăție „Nufărului” se clatină o cunoscută zicală: rufele se spală în familie

Predarea la centrul din apropierea locuinței; transportul la unitatea care prelucrează; marcarea (se face cu acul, deocamdată); împărțirea pe feluri de obiecte și constituirea șarjelor; spălarea; plierea; refacerea comenzilor pe baza marcajelor; împachetarea; expedierea spre centrul unde rufele au fost predate; predarea lor clientului — iată principalele faze prin care trece un obiect încredințat unei unități „Nufărului” spre spălare sau curățare. Operații deloc simple chiar dacă în ultimii ani o comandă se poate onora în 24 de ore sau în 72. Aceasta este starea de urgență ca să spunem așa — în mod obișnuit spălătorul sau curățătorul durind între 8 și 18 zile.

Ne-am propus să pătrundem, atât cât se poate, în intimitatea activității desfășurate de „Nufărului” pentru că în cadrul unui context favorabil dezvoltării serviciilor pentru populație această formă modernă, eficientă și, s-o recunoaștem, cu prețuri pe deplin accesibile, a câștigat tot mai mult teren, și-a creat un renume ce nu trebuie neglijat. Sintem cu toții martorii, uneori, ai unor inițiative bune — ne referim la serviciile pentru populație — care apoi se pierd pe drum sau decad din cauze nejustificate. Pentru început un scurt interviu cu tovarășa Adriana Teodorescu, director adjunct al întreprinderii „Nufărului”.

— *Prezentul material va fi găzduit de pagina „Fără prejudecăți...” Deci: ce prejudecăți credeți că există în legătură cu munca „Nufărului”?*

— Cred că nu toată lumea știe că sintem o unitate industrială. Nu ne umflăm ca o gogoasă într-un sezon și ne dezumflăm în altul. Capacitatea mașinilor este una singură, planurile de producție se schimbă, normal, dar după criteriile temeinice. Apoi, „Nufărului” nu-și poate permite să strice sau să piardă vreun obiect fie doar și pentru faptul că în aceste cazuri se plătesc imputații. O altă, hai să-i spunem prejudecată, ar fi aceea că putem fi lesne păcăliți. Se pierde un obiect, se mai întâmplă. Ni se cer uneori despăgubiri, pentru o haină obișnuită, chiar și 22 000 lei. Se pretinde că a fost procurată din import, că n-a mai fost purtată, sau că a reprezentat un obiect unic. S-a ajuns în câteva rânduri la tribunal deși beneficiarul ar fi trebuit să înțeleagă că avem normative după care plătim despăgubiri, că n-o facem de capul nostru.

— *Se aud voci care susțin sus și tare că spălați lenjeria cu clor, că din această cauză ea se rupe foarte repede. Ce aveți de spus?*

— Spălăm rufele cu un detergent special tip „Nufărului”. El a fost realizat de tehnicieni români și este cât se poate de competitiv pe plan mondial. Notați ce conține: aldelal, acid acetic, glicerină, borax, carboximetil, celuloză și azurol, acesta din urmă dând strălucire cămășilor. Nu folosim clor, aceasta este situația.

— *De ce întreprinderea se numește „Nufărului”? Câte unități sint în București? Câte obiecte se spală și curăță într-un an? Atât, deocamdată.*

— Se numește așa pentru că de felul lui nufărul este alb. Eu am văzut nufăr mov doar la Oradea, la băi, dar acolo avem de-a face cu ape termale. Că veni vorba de culori: în unitățile noastre se lucrează în fiecare zi o culoare. Avem 12 culori. În București sint 60 de unități tip „Nufărului” — răspuns la a doua întrebare. La a treia: 20 000 000 de obiecte.

— *Ce obiecte nu se primesc la „Nufărului”?*

— Ciorapi și batiste. Nu primim, pentru că nu ni se aduc decît în mod excepțional lucruri pentru copii mici.

— *Ce fapt de muncă emoționant ați dori să relevați înainte de a merge prin câteva unități? O ultimă întrebare: care sint raporturile dumneavoastră cu industria textilă gîndindu-ne la uriașea ei diversificare din ultimii ani?*

— După cum v-am mai spus la cu-

rățat se marchează cu acul. Seara, după orele 21, din centrele „Nufărului” se închid dincolo de obloane se lucrează în continuare. Se marchează cu acul. Nu puțini dintre oameni apelează și la sprijinul unor membri ai familiilor lor. O familie cu ace în mîini lucrînd pentru buna servire a clientului este, sint convinsă, o emoționantă faptă de muncă. În legătură cu raporturile noastre cu industria textilă. Realitatea este că marea ei diversificare ne-a ridicat și ne ridică probleme. Însă, în ultimul timp, colaborăm foarte bine. Grăție acestor bune raporturi nu mai este posibilă degradarea reverelor la costumele date la curățat. Este, firește, un exemplu.

★

Întreprinderea „Nufărului” avînd sediul în cartierul Militari are toate datele unui obiectiv industrial modern. Aici, dealtfel, se spală și se curăță circa 55 la sută din totalul cererilor din Capitală. Adică 10 000 kg rufe se spală și 3 000 kg haine se curăță. Aflu că tendința este creșterea numărului centrelor, repartizarea lor rațională în municipiul București. Din păcate deși investițiile sint generoase, unitățile „Nufărului” a căror oportunitate nu mai trebuie demonstrată nu au regimul unităților social-culturale. La proiectarea noilor cartiere, proiectanții arată, pe baza studiilor, unde ar fi bine să fie amplasat centrul, dar loc nu se acordă. Atunci încep lungi tîrguieli, cereri peste cereri și alte fapte în evidentă contradicție cu realitatea. În cartierul Floreasca, unde nu există nici un centru, proiectanții au propus nu mai puțin de

7 variante de amplasare dar nici una nu este posibilă. Trebuie ca aceste lucruri să stea în atenția forurilor competente căci nici în cartierele 1 Mai, Chirigiu, Colentina nu există încă centre „Nufărului” și nevoi există. Se prevede ca în 1990 să se ajungă ca fiecare locuitor al Capitalei să spele prin centrele „Nufărului” 10—11 kg rufe și să curețe 8—9 kg. Față-n față cu cifrele actuale (3,5 la spălat și 2 kg la curățat) ne aflăm în fața unei perspective cu adevărat amețitoare. Există deja o tehnologie excelent cotate pe plan mondial — de pildă în ultimul timp rufele nu mai mirosoare și degajă un ușor parfum — degresatul se face cu ușurință, există oameni pricepuți, harnici și conștiincioși. „Lucrez la centrul „Nufărului” de pe Calea Moșilor din 1968. Mă cheamă Zamfir Ioana și lucrez la mașina de curățat. Este un obiect pe care îl iubesc foarte mult. Dacă primind un costum la curățat pot să-mi dau seama, în linii mari, ce fel de om este purtătorul lui? Da, de cele mai multe ori. Un costum de gabardină cu manșete la pantaloni ne face să ne gîndim la un om vîrstnic și, poate, singur”. „Mă cheamă Ghițeanu Ecaterina, lucrez și eu în această unitate de 10 ani. Secretul muncii noastre? Mina, cetățene reporter. Din experiența mea vă pot spune că un cearșaf adus cu regularitate la „Nufărului” se uzează în circa 6 ani, iar o cămașă în 4”.

Responsabilul unității de pe strada Negustori, poate cel mai bine cotate în București, se numește Constantin Dumitru și ne spune că primăvara au la spălat sau la curățat rufe și hainele subțiri, iar toamna pe cele groase, adică invers de cum ar trebui. Logic paltonul trebuie curățat primăvara și pardesiul iarna. Avem însă, ne-a spus Constantin Dumitru, o singură logică: foarte buna servire a clientului. Renumele de care se bucură această unitate, numărul extrem de mare al solicitanților o dovedesc cu prisosință — ne fac să oprim comentariile aici.

Cea mai nouă unitate productivă de tip „Nufărului”, de pe strada Emil Racoviță, este complet mecanizată și deserveste întreg cartierul Berceni — în realitate un adevărat oraș. Se spală în 16 ore 1 000 kg și se curăță 300 kg. Aceasta ar însemna 6 500 de cămăși și 150 de costume.

Desigur „Nufărului” nu a ajuns la perfecțiune dar rîndurile acestea se vor un omagiu despre prețuirea reală de care se bucură și acești oameni. La urma urmei, cum plastic se exprima șeful serviciului plan-dezvoltare al întreprinderii, tovarășul Avram Maricel, „Nufărului” contribuie într-o măsură tot mai apreciabilă la clătinarea vechii zicale potrivit căreia „rufele se spală în familie”.

EUGEN SECELEANU ■

Noua unitate „Nufărului” din cartierul Berceni

Aproape două minute din viața unui film

— Vrem să vă vedem la lucru. Puteți face abstracție de noi?

— Cu bucurie. Numai dumneavoastră mai lipseați de aici.

Ovidiu Gologan, directorul de producție al filmului *Cianura și picătura de apă*, film, evident, politist, dar, după cit se pare, și psihologic, palpitant dar și cu implicații sociale, adaugă:

— Însă nici un cuvînt despre intrigă. Să o descopere spectatorii singuri.

Și eu și colegul meu Ion Predoșanu promitem. După cum se vede, ne și ținem de cuvînt.

Intrăm într-o încăpere de vreo 20 de metri patrați unde se învîrtesc cum pot aproximativ 15 înși. Iurie Darie, cu scenariul în mînă, repetă de zor. Ștefan Bănică îl privește cu milă:

— Ascultă la băiatu! Nu asta-i soluția. Glu — ta — cid! Ai auzit? Repetă după mine: Glu — ta — cid!

Iurie Darie e gata să-i sară în cap. Lui Bănică i se rupe un nasture de la cămașă:

— Mariana!

Costumiera Mariana Pal i-l coase la repezeală.

— Mersi, dragă.

Agitația ia proporții. Se întind cabluri, se măsoară cu o ruletă distanța de la aparat la actori, se măsoară intensitatea luminii cu exponometrul, se mută de colo colo tot felul de obiecte. Cu barba vilvoi, îmbrăcat într-un costum de blugi, regizorul Manole Marcus vrea să pună din nou mîna pe situație.

— Liniște, vă rog!

— Liniște că nu se vede, îl îngînă unul.

Urmează o privire nimicitoare în direcția respectivă.

Pune pelicula pe calorifer, poate se mai lungeste, în sfîtuiește cineva pe operatorul Dan Niculescu. Acesta însă polemizează cu ajutorul său, Ion Bechente.

— Nu mai intră, nu mai iese nimeni!

— Cine da, da, cine nu, nu!

— Cei care n-au treabă să treacă lingă aparat.

Numai Ștefan Bănică, Victor Rebengiu, Mihai Dobre și Iurie Darie rămîn în cadru. Ceilalți ne înghesuim pe vreo 5 metri patrați.

— Liniște, vă rog! Repetiție!

— Dă-i drumul!

Cei patru actori își spun replicile și fac gesturile impuse de scenariu.

— Stop! Fănică! Invers să ieși! Tu ieși primul!

— N'țeles!

— Și să știți că lucrăm serios. Fără farafasticuri!

Iurie Darie, potrivit scenariului, trebuie să bea un pahar cu apă. Îl duce la gură. Probabil că lichidul stă cam de mult în pahar pentru că Iurie Darie se strîmbă.

— Ce e?

— E apă, își dă cu părerea unul de pe margini.

— Și ce-ai vrea să fie? Spune tu sincer, Iura, ce-ai vrea?

— De unde ați adus-o?

— De la fîntînă. Vrei adresa?

— Liniște. Rebi, de ce te miști așa? E mai bine dacă vii de-acolo! Hai! Noch ein mal.

— Liniște!

— ...că nu se vede, îngînă din nou glasul neidentificat.

— Las'că te văd eu și n-o să-ți fie moale!

Altul comentează în surdină:

— O să mă întrebe vecinii: cum ai lucrat la filmul ăsta? Că nu te vezi deloc!

— Atenție, Iura! Alb, fără pauză. Apoi din piept. Hei, ce faci acolo? Unde țî-s ochii? Victore, îl lași să-și spună textul și pe urmă intri tu. Da?

— Oui.

Repetiția durează vreo jumătate de oră. Nu se spun mai mult de zece replici.

— Gata copii! Filmăm!

— Camera gata!

— Bagă magnetofonul!

— Cum îi dau drumul?

— Simplu: apeși pe clapă.

— Da, dar pe care?

— Hai că a luat-o!

Secretara de platou Domnica Rădulescu ține în dreptul aparatului de filmat o clachetă pe care scrie: *Cianura. Regia — Manole Marcus. Imaginea — Dan Niculescu.*

— Atenție!

— *Cianura 528 filmat 1. Clac!*

Aparatul de filmat începe să bîzîie.

— Nici un clac! Stop.

Presimt că Manole Marcus o să explodeze. Dar nu se întâmplă nimic. Buna dispoziție a acestor oameni îi fereste de descărcări violente, și e un semn al bucuriei de a crea, sentiment pe care îl cunosc și cei care nu apar

nici măcar pe generic.

— Domnca!

— Da.

— Ai cronometrat?

— Nu.

— Înc-o repetiție. Cronometrăm!

— Aproape două minute.

— Asta cît face?

— N-ajunge pelicula să tragem „șnur”. N-am adus decît casete de 60 de metri.

— Nu-i nimic. Filmăm altă scenă.

Pe o masă, perfect întins pe spate, Ștefan Bănică a adormit.

GEORGE ARION ■

Regizorul Manole Marcus (primul din dreapta) pregătește o secvență din viitorul său film, secvență în care îi recunoașteți pe actorii Victor Rebengiu, Iurie Darie, Ștefan Bănică.

ÎN ȚARA DE SUS, PE SCENELE CELEI DE-A DOUA EDIȚII

La Suceava, sus în cetate, deasupra orașului, statuia lui Ștefan cel Mare, profilată pe cer, veghează un ținut de legendă și de mari împliniri. Frumusețea și curățenia plaiurilor i-au imprumutat omului acestor locuri, aceleași virtuți. „Să ne gândim că la ediția întâi a Festivalului național „Cîntarea României”, au concurat nu mai puțin de 2300 formații artistice și interpreți individuali”, ne spune tovarășul Alexandru Toma, președintele Comitetului pentru cultură și educație socialistă al județului Suceava. „Am obținut 42 de premii, situându-ne pe locul III între toate județele țării. Desigur, avem și performanțe. Nu ne putem decît mândri cu premiul I al corului din Putna, cu premiul I al compozitorului Ștefan Pintilie și al poetului Marcel Mureșanu, cu premiul I la pictură de amatori. Un bun renume și-au câștigat apoi formațiile de dansuri de la Bilca și Iaslovăț. Cu o tematică ancorată în realitate, montajul literar de la Moldovița a obținut premiul al doilea pe țară. Întreaga activitate artistică a județului trebuie impulsionată însă în cea de-a 2-a ediție a festivalului. Firește că vom participa cu tot ceea ce am avut mai valoros în prima ediție, dar ne gândim acum la înființarea a o sută de noi formații artistice în întreprinderile de exploatare miniere și forestiere, cu o pondere însemnată în peisajul industrial al județului, cu un caracter de specificitate. De asemenea, ar trebui impulsionată viața artistică la sate. Noi am întocmit un program de spectacole săptămânale, cu participarea pe zone a tuturor formațiilor existente. În felul acesta vom permanentiza activitatea artistică și vom asigura spiritul de emulație propice dezvoltării culturii și mișcării artistice de masă.

Să vedem însă care este aportul căminelor culturale din județ, ce forțe artistice se pun în mișcare, acum, în faza de masă a celei de-a 2-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României”. Însoțit de Ilarie Curchianu, directorul Centrului de îndrumare a creației artistice populare din Suceava, străbatem drumurile de vis și de puritate ale Bucovinei.

Comuna Vama. O așezare veche, gospodărească, locul de unde încep munții să se tâlăziască spre Rarău și spre Moldovița. De la primarul comunei, Miron Gheorghe, de la directorul căminului cultural, Petru Omania, aflăm că Vama este o așezare în care arta este prezentă ca însăși munca și viața, și ca atare, existind aici toate genurile de formații artistice. Cele

care au însă o tradiție sînt formațiile de teatru și de cor. Sufletul formației de teatru, actor și regizor, Petru Dănilă, dăruit artei de acum 12 ani, își amintește că de 25 de ani de cînd se face teatru în Vama, s-au pus în scenă piese mari: „Titanic Vals”, „A doua față a medaliei”, „Comedie cu olteni”, cu care au și deținut locul II la Bienala de teatru „I. L. Caragiale”, „E vinovată Corina”, „Consiliul”. Formația are stîlpi puternici: Lucan Viorel, de 25 de ani învățător și actor, Bitere Elena, Marieta Dănilă. Numai în ultimii zece ani, repertoriul vămencilor a înregistrat 36 de piese de teatru. Cu „Vestitorii” lui Val Munteanu au ajuns pînă la faza județeană. Păstrînd-o în repertoriul permanent, piesa militînd, cu mijloacele specifice comediei, pentru combaterea misticismului, cei din Vama pregătesc acum „Comoara din deal” de Corneliu Marcu, piesă cu care se vor prezenta la concurs. Un colectiv artistic de 40 de persoane — țărani, muncitori, elevi, învățători și profesori, oameni animați de dorința de a-și dăruia talentul în ore de lungi repetiții, ca și cei din alte formații de altfel, cu dorința sinceră de afirmare. Un deziderat legat de găsirea unui repertoriu adecvat: „Nu avem moldoveni care să ne scrie o piesă”, se mîhneste Petru Omania, „și sîntem nevoiți să moldovenizăm texte oltenesti. Ce mai, nu se scrie suficient pentru sat, pe cît am vrea noi să jucăm!”

Corul mixt, care numără 90 de persoane, este cu adevărat cea mai veche formație a comunei. Data atestării — 1902. Oamenilor din Vama nu le-a fost întotdeauna ușor. Și-au exprimat însă ființa cîntînd. Trebuie remarcate sobrietatea și frumusețea costumelor (bundiță cu blană de jder sau de dihor, catrințe, ițari), calitatea vocii. Vasile Axintei, cel cu premiul al II-lea pentru compoziție la ediția I a „Cîntării României”, este dirijorul nu lipsit de ambiții al acestei formații. El este hotărît să concureze mai departe, să întrecă faima corului din Putna. Trebuie văzute dansurile din Vama pentru a înțelege energia și disponibilitățile creatoare ale gospodarilor de aici. Dansurile de femei, o replică a celor din Bilca și a celor de la Căpîlna, din Ardeal, au putut fi admirate la Festivalul dansului femeiesc de la Zalău, pe Platoul romanilor. „Sezătoare bucovineană”, un dans cu temă, vizînd transmiterea din generație în generație a experienței de viață, a unor frumoase tradiții. Cel care îndeamnă la joc este cel mai vechi instructor, învățătorul Oiaș Zabara. Ei pregătesc

acum un nou dans cu temă, inspirat din istoria comunei, și anume „Legenda Sălătrucului”. Căminul cultural este populat în fiecare seară, și cum altfel, cînd la Vama activează brigada artistică, formația de montaj-literar, taraful de muzică populară, soliștii de muzică populară, orchestra de muzică ușoară (deținătoarea premiului III pe țară) grupul vocal de bărbai și femei, ca să nu mai vorbim de Universitatea cultural-științifică ce numără peste o sută de cursanți. „Pe noi ne stăpînește ideea de a nu neglija calitatea, urmărind să avem cît mai multe formații artistice”, mărturisește directorul căminului, Petru Omania. Cu aceeași dorință și încredere, am trecut vîcele și păduri pînă în Pîrtești de Jos, o comună cu ulițe ca în desenele din abecedare, departe de a fi izolată și uitată de lume, judecînd după mulțimea diplomelor obținute la diferite concursuri artistice județene, naționale și internaționale și care populează sala rece a căminului cultural. Cu multă căldură am aflat însă de la directoarea acestei instituții, profesoara Domnica Turza, și de la veteranii artei din Pîrtești, că „aici, la noi, acționează o binecunoscută formație de dansuri, cu documente de atestare — aflăm din cronică școlii — încă din 1875. Vasile Strugaru, instructorul neobosit al acestei echipe de mal bine de 30 de ani, își amintește că primul trofeu, obținut prin '47, a fost un aparat de filmat (la grup electrogen), așa, ca să aibă și Pîrtești film! La etapa I a festivalului au prezentat trei generații de dansatori. În actuala etapă vor prezenta cinci. Formația de bătrîni (între 45 și 50 de ani), depozitara unor date străvechi, evoluează într-un dans alături de copiii din clasa a treia. Ca nicăieri altunde se joacă aici Arcanul, Trilîșești, Hora, Coasa, Rototunda, un dans satiric în care strigăturile nu iartă („Rototunda știu juca / Pîine nu știu frămînta! Rototunda știu să joc / Pîine nu știu ca să coc!”). Un dans cu temă, „La horă în sat”, cu simbolul brădeștului, le-a adus la faza interjudețeană premiul I, dar mai departe a plecat o altă formație. Și aflăm că în ultimii 20 de ani, ei au cîștigat peste 10 premii republicane la toate concursurile. De neuitat a rămas pentru echipa de dansuri mixte participarea la Festivalul balcanic de folclor de la Ohrid, în '73. „Ce faceți acum?” „Duminică avem spectacol la Solca, în cadrul stagiunii permanente a formațiilor de amatori de la orașe și sate care se desfășoară săptămînal la Su-

ceava și în celelalte centre orășenești din județ”. „Sîntem vestiți în țară, se mîndrește Vasile Strugaru, și pe bună dreptate, cu „Pădurețu”, cel mai vechi dans ce face parte din obiceiurile de Anul nou și pe care îl prezentăm pe la casele de gospodari. L-am jucat într-un an și în Piața Palatului, la București”.

Profesorul Todose Longhin, căruia i se mai spune cu dragoste, Loncuț, dirijorul orchestrei populare și al tarafului din comună, compozitor, autor al excepționalei „Hore a Pîrteștilor”, covîrșit de diplome și de premii, are o vechime de cincizeci de ani de activitate neîntreruptă în comună și n-a fost spectacol la care el să nu fi participat. A crescut generația de instrumentiști valoroși cum ar fi Gheorghe Ciuraru, cîntăreț la tilincă, la saxofon și la fluiet (Premiul II la Festivalul național „Cîntarea României”), pe Constantin Olteanu (vioară), ori pe Vasile Ciuraru, cel mai bun acordeonist din județ. În cadrul școlii, a pregătit patru orchestre de copii. „Cred că alta n-oi mai face. Ei se duc...” Dar noi știm că acum chiar, pregătește o nouă orchestră. Depozitar al unui străvechi melos popular, cules din bătrîni — de auzit „Tărăneasca” ori „Vivat”, folosit de Anul nou și la nunți — Todose Longhin este un harnic culegător al folclorului nou. „Pentru a ne prezenta așa cum știm noi, la faza finală a festivalului, trebuie de pe acum să ne înnoim repertoriul. Avem responsabili de formații, oameni pricepuți, instruiți la județ. Repetițiile la cămin au loc după un grafic riguros”. „Douăzeci și cinci de programe artistice avem în comună, se mîndrește Domnica Turza, directoarea căminului. La ultimul spectacol, prezentat la Ilîșești, am avut mii de spectatori. Pe 22 ianuarie vom oferi un program închinat zilei «Unirii». Ne aflăm înaintea unei noi premiere, «Vestitorii» de Val Munteanu, iar brigada ce pregătește textul «Sfințitorii, mîncătorii» va include în program exemple nominale negative. La noi în comună, nu există nici o formație care să nu fi primit vreun premiu”.

La Vama, la Pîrtești de Jos, se aude gerul călcat sub tălpi, oamenii muncesc, au treburi, coruri străvechi își înalță cîntecul drept ca înșeși pădurile seculare, adevărate cîntări ale unor ținuturi cum numai în România pot fi.

ADI CUSIN ■

DINTRE SUTE DE CATARGE

Scrisoare către un prieten

Uneori cuvintele se rostogolesc pe străzi dezlănțuite de poezii prin jurnale locale, atunci prețul oglinzilor e în creștere pe aici viața are un regim impus de înotul prin fluviul de foc al cetății — metafora-i cu aripile arse, chiar inima a fum de furnal miroase.

Ești așteptat sărbătorește în vîrful acestui urcuș de vrei să vezi temelia orașului cu păsări albastre, rostogolește-te și vino cu platoșa-ți de prieten să fim iar copiii cărărilor noastre.

GHEORGHE NISTOR ■
oțelar, Hunedoara

Balada saltului mortal

Cuvine-se ca pasărea să zboare
La înălțimea cîntecului ei
Cît timp se va mai scutura lumina
Pe-această iarbă și pe-acest polei

Încît sînt scări întinse sub cupolă
Pentru un trist și omenesc curaj
Cu care ieși din starea ta să tremuri
Mai sus cu cîțiva metri de pavaj

Uitînd că mult deasupra sa desprinde
De la trapez cite un trup vibrînd
De-al cărui singe încă nici nu-ți pasă
Cum se rotește-n aer pînă cînd

E de ajuns suflarea unei stele
Ca-n saltul ăsta clătînat puțin
Să te privești adînc ca-ntr-o oglîndă
Din care ți-a zîmbit un arlechin.

ADRIAN FRĂȚILĂ ■

Bălcescu

A rămas tot blîndă iarna românească
În veșmîntu-i simplu ca o revedere
Și în streșini care făr' să contenească
Vocea unui tînar care nu mai piere...

„Am venit, Iubito, să-ți sărut pămîntul,
S-o mîngîi pe mama alinîndu-i dorul”...
Apoi brusc dispăre smuls parcă de
vîntul
Care umblă-n voie sărutînd pridvorul.

Nopti voievodale odihnesc în tindă,
Iar Bălcescu însuși stă la sfat cu Țara
Înfruntînd prin veacuri apriga osîndă
A celor ce poartă ura și ocara.

Cînd în zori de ziuă soarele dreptății
Vine de departe adunînd poporul,
Tînarul ascultă Imnul libertății
Și sfios sărută, mîndru, tricolorul.

Chipu-i plin de-o veșnic blîndă mărție
Redăuie albă iarna românească
În pămîntul Țării unde reînvie
Umbra lui Bălcescu să se odihnească.

VASILE GOGONEA ■

Érotică

Stai în sufletul meu
ca o sfeclă de zahăr :
numai frunzele din aer
arată locul în care ești.
Nu plouă, nu cîngere,
nu bate vîntul, nu cade bruma,
în locul tău. Acolo,
ca la o vatră se spun
toate poveștile mele. Și ale lumii.
Cu ochii strălucitori ca două coade de
sapă
cultiv o nouă, dulce specie :
povestea noastră.

SORIL MIAVOE ■

Dialog

Gheorghe Nistor : E bine să încercați să turnați „în formă nouă”, chiar frămîntările dv. de muncitor oțelar, chiar dacă șarjele nu vă reușesc întru totul. Are și poezia ca și oțelul legile ei : metalul de preț se obține numai la o anumită temperatură, altfel în structura lui coexistă și zgură și alte elemente de prisos. Mai aproape de șarja adevărată ni se pare „Scrisoare către un prieten” cu toate că șanse mai mari de a obține un oțel de calitate prezintă „Ce cred eu”. Șarja trebuie reluată în cazul acestei lucrări ca și al celei intitulată „Sorbînd mireasma grea din fluvii”.

Adrian Frățilă : Dintre baladele trimise am preferat pentru adîncimea reflecției, „Balada saltului mortal”, o impresie bună, în ansamblu, nutrim și față de celelalte, din păcate însă uneori simbolurile lor n-au suficientă acuitate, o trimitere la contemporaneitate mai concludentă, mai clară. Cu unele rețușuri, mai ales în conducerea ideii spre o finalitate, ar putea constitui un ciclu de succes, în care specia baladei ar căpăta, prin simboluri, valențe noi. Vă facem această sugestie pornind chiar de la adevărul formulat de dv. Cuvine-se ca pasărea să zboare / La înălțimea cîntecului ei...

Vasile Gogonea : Scrieri pe muchia de cuțit dintre versificația facilă, confortabilă, și oda patriotică vibrantă, chiar dacă și în acest caz locurile comune nu sînt evitate. Ambele aspecte coexistă în poema „Bălcescu” pe care o reproducem pentru meritul de a prelunge în conștiința noastră recenta cînstire a memoriei martirului stîns pe plaiul înstrăinării în urmă cu 125 de ani.

Soril Miavoe : O încrîncenare nebu- loasă domină mai tot ce scrieți, răbufnirile convertindu-se uneori în versuri admirabile : zi de zi mă rugam pămîntului să mă înghită / așa cum înghite țărănul un gît de apă / după ce s-a săturat cu o coajă de pită („Rugăciune”) ; Îmi trebuie un munte de argumente poate / și un muștic la goarnă și bețe pentru tobă / ca să îmi pun puterea plămînilor la probă / Cînd voi ajunge-n lună cu mersul meu pe coate („Condiții pentru o ținută”). Postura sub care se prezintă această încrîncenare, această sfidare e una teribilistă, întîlnită pe plan literar nu o dată în poezia curențelor avangardiste. E cazul simbolului cînelui din „Dar cine poate ști”, ciine care : Urlă la lună, noaptea, ziua plînge / s-a făcut una cu tristețea mea / care de multe ori îl urmărea / Și-l aducea de mi-l lega de singe. // L-aș alunga — a întrecut măsura, l-aș omori dar cine poate ști / ființa mea atunci s-ar liniști ? / Și ce lătrat o să-mi deschidă gura ? O limpezire a filosofiei de viață pe care vreți s-o profesati în versurile dv. va avea, neîndoielnic, drept consecință și o clarificare a temelor, a limbajului poetic, a însuși drumului spre literatură. Am ales, pentru început, „Érotică”, scriere inegală, dar cu unele versuri surprinzătoare prin curajul asocierilor metaforice.

Gabriel Cojocaru : Un oarecare salt de la compunerea frumoasă spre zona poeziei se întrezărește în „Natală”, „Să nu uităm Umerii, Brațele, Ochii” și „Prietenii mei”. Dacă ele nu se împlinesc, e și pentru că te afli încă foarte la început.

MAI TRIMITEȚI : Vasile Longhin, Iăși ; Adrian Alui Gheorghe, Piatra Neamț ; Marian Constantinescu, București ; Filip Rohan.

NICULAE STOIAN ■

INTRE CLASIC SI BAROC

Venus din Milo

1.

Obişnuţi să ni-i imaginăm pe grecii antici departe de prejudecăţile care mai tirziu vor ascunde pentru multe secole trupul uman, ne surprinde să aflăm că la început Afrodita din Cnid a provocat scandal. Era o libertate prea mare pe care şi-o permitea un sculptor faţă de o zeiţă, să o arate muritorilor fără nici un voal. Dar contemporanii lui Praxitele şi-au dat destul de repede seama că se înşelaseră. Înaintea lor nu mai era o zeiţă, ci o femeie. Şi, dovadă că scandalul iniţial n-avea o pricină estetică, Afrodita din Cnid a fost statuia cea mai des copiată şi imitată în lumea elenică şi romană.

Afrodita s-a născut ca o zeiţă şi a murit ca o femeie. Cînd a apărut din valuri, ea n-avea amintiri. Suferise parcă un şoc fericit şi valurile au adus-o la ţărm fără memorie, cu o amnezie care o depărta de orice suferinţă, aşa cum o vedem în Venus din Milo. Descoperită în secolul al XIX-lea lângă un cuptor de var, marmura stă la Luvru ca pe ţărmul insulei Milo privind în faţă cu o linişte pe care Botticelli n-a mai regăsit-o şi pregătindu-se parcă să plece la Troia unde va ţine partea troienilor... Pentru ca Afrodita să nu mai fie zeiţă, ci femeie, va trebui ca ea să nu se mai refere la eternitate. Să descopere cu o stringere de inimă timpul şi, hotărîtă să dea dreptate vieţii, să iubească lucrurile din jurul ei... Deocamdată, Afrodita e numai frumoasă. Deocamdată, ea ne aminteşte numai că, între adevăr şi frumuseţe, grecii n-au ezitat să aleagă frumuseţea. Nici o statuie greacă nu urmăreşte să ne spună adevărul despre om, în schimb toate vor să ne convingă de frumuseţea trupului uman. Toate aceste statui în care umerii, fruntea, bustul sînt calculate aşa cum sînt calculate proporţiile Parthenonului. De ce să ne mirăm că ele sînt toate senine? Frumuseţea nu cere martiri ca adevărul. Frumuseţea e în stare să provoace un război cu războiul Troiei, dar nu ridică ruguri. Iar grecul antic nu vrea să le strige zeilor adevărul, ci numai să demonstreze că frumuseţea este o categorie umană.

Aceasta înseamnă, totuşi, că sculptînd trupuri frumoase, artiştii greci făceau filosofie. Şi dîndu-le zeilor trupuri omenestii, aplicau această filosofie în detrimentul cerului. Pe rugurile ridicate de Savonarola la Florenţa n-au ars decît picturi, dar mă îndoiesc că dominicanul ar fi cruţat-o pe Venus din Milo cu liniştea ei frumoasă şi sfidătoare, în care nu dor nici cicatricile lăsate de pierderea braţelor. De ce se mai teme artistul care a sculptat-o? El le-a vorbit zeilor de la egal la egal. Sau trebuie să ni-l imaginăm dăltuind marmura plin de respect? Să nu uităm că grecii l-au oclamat pe Nero în circuri şi pe pistele de alergări în loc să-l infrunte. Dar nu-i putem bănui că l-au şi respectat. Evitau pur şi simplu să trăiască pericolul şi, probabil, şi pe zei au vrut să-i înşele. Fiecare marmură frumoasă poate fi un cal troian împins în Olimp. Sculptorul întorcînd spatele adevărului pentru a porni în căutarea fericirii... aceasta n-a putut accepta oare, în arta greacă, Gauguin?

Intr-o seară cînd am crezut în proiectul unui volum de „scrisori imaginare” — şi chiar am schiţat unele din ele — am încercat să-mi răspund într-o posibilă „scrisoare domnului Gauguin”, pe care o reproduc aici parţial pentru a adăuga încă un motiv datoriiilor faţă de frumuseţea elină, înainte de a recunoaşte ce mă separă de ea...

Undeva în urma noastră trebuie să fie o insulă unde păsările ţipă ca la începutul lumii şi oamenii învaţă primele cuvinte, unde o femeie descoperă arta desenînd cu degetul pe nisip conturul umbrei iubitelui ei. Undeva în urma noastră, spun miinile oamenilor mirosînd a fructe de mango, trebuie să existe, înaintea cuvintelor şi înaintea tuturor rănilor, trebuie să existe un cuvînt cu care am putea mărturisii totul, sau trebuie să existe o tăcere egală cu toate cuvintele. Trebuie să existe o apă limpede care nu se umple de singe cînd ţipă o pasăre sau ne aducem aminte, trebuie să existe o apă limpede de care să nu mă mai tem să mă spal cu ea pe miinii şi pe faţă şi pe urmă să mă privesc liniştit, fără tristete şi fără să fiu nevoit să surd. Trebuie să existe, imi repetă culorile dumneavoastră sonore, şi trebuie să ne întoarcem la începutul cuvintelor uitînd ceea ce ne-a făcut vinovaţi faţă de noi înşine şi faţă de alţii. Dar unde este această insulă, domnule Gauguin, dacă dumneavoastră în Tahiti n-aţi aflat decît că „a spera înseamnă aproape a trăi”? Unde este această insulă dacă nu în noi înşine? „Le p  ch   c'est le Grec”, ziceaţi dumneavoastră înainte de asta. Adică vina noastră este aceea de a fi construit Parthenonul? De a fi sculptat şi admirat pe Venus din Milo? Nu, domnule Gauguin, nu vă pot urma pe drumul acesta

şi toată povestea dumneavoastră mă călăuzeşte de fapt spre concluzia că după at  tea secole şi at  tea greşeli, după at  tea speran  e şi at  tea amir  ri, nu mai trebuie să căutăm fericirea decit lingă miinile noastre. Nu-i putem cere artei să se întoarcă înaintea cuvintelor şi dacă intr-o diminea   păsările vor trece pe ţărm amefite de soare şi nimeni nu va mai spune despre ele decit că sînt nişte păsări amefite de soare şi dacă intr-o zi valurile vor lăsa pe nisip nişte urme ciudate şi nimeni nu va mai spune altceva despre ele decit că valurile au lăsat pe nisip nişte urme ciudate. atunci, domnule Gauguin, uitaţi-vă bine la trupul

Tehurei, poate veţi descoperi în flacăra arămie o zei   de marmură rec  p  tindu-   din cele două braţe pierdute un braţ pentru a desena, imit  ndu-i pe oameni, conturul umbrei iubitelui ei, chiar f  r să ştie ce-i arta.

OCTAVIAN PALER

CRONICA PLASTICĂ

Formula Salonului Municipal

Saloanele sînt, mai întotdeauna, prilejul unor texte critice protocolare, amabile, clădite pe atitea confortabile generalităţi incit scrierile acestea ar putea fi publicate, aproape f  r modificări, la sfirşitul fiecărui an şi faptul n-ar tulbura pe nimeni. Indiferent de numărul şi calitatea lucrărilor expuse, marile manifestări anuale ale obşti artistilor plastici stau motiv de mihnire, dacă nu pentru toată lumea, pentru majoritatea celor prezenţi aici în orice caz. Avînd la dispozi  ie un spaţiu nu numai foarte limitat, dar şi impropriu prezentării unor opere sau tendin  e contemporane, manifest  nd adesea o mult prea omenească ing  duin   pentru producția mediocră, trebuind să concilieze calitatea cu oportunit  , obligate prin tradi  ie şi un soi de păguboasă bună-cuviin   să-i grupeze pe virstnici pe-o simez  , jurilele şi comitetele organizatorice ajung să construiască aceleaşi saloane în fiecare iarnă. Ar fi o greşea să spunem: acum vedem mai multe pinze ori sculpturi bune, decit expozi  ia este mai bună decit precedentă. E posibil ca numărul pieselor valoroase să fie hot  r  t mai mare decit al celor anonime şi Salonul să fie, în ansamblu, un fudul neadevăr. E ştiut doar că o mină pricepută e în stare să compună expoziții impresionante chiar în absen  a operelor majore. Şi asta pentru că o expozi  ie colectivă nu e doar o sumă de lucrări. Acum, la Muzeul de artă al României şi la Institutul de arhitectură cunoaştem mai multe sute de opere — pictură, sculptură, grafică — dar intr-un chip foarte amestecat. Sigur, nu e prea simplu să ordonezi at  ta materie, dar nici peste puterile noastre p  minteşti nu pare a fi.

O seamă de probleme privind participarea unor artiştii la Salon merită a fi discutate cu toată gravitatea. Există, spre exemplu, pictorii şi sculptorii care practică două feluri de artă: una pentru marile expoziții, alta pentru expozi  iile personale.   tre lucrurile aduse de ei la Salon să acelea pregătite în selec  iile personale legături aproape că nu sînt, nici în ce priveşte g  ndirea plastică, nici în ce priveşte interesul tematic. Nu putem afirma că marile pinze prezentate la Salon — prelucr  nd indeobşte imagini fotografice ale cotidianului — nu produc un anume simţ  mint patetic al realului. Ce ne intrigă ins   este enorma lor mobilitate estetică. Un tip de mobilitate care pentru genera  iile tinere nu e pildă bună. Dacă un Salon e aşteptat de breasla artiştilor plastici cu toate motivele unei confruntări, dacă deocamdată Salonul rămîne formula cea mai convenabilă — şi nu numai la noi — să incerc  m să-l onorăm bine, nu ca pe-o ocazie   tre altele. Există şi artiştii care obişnuiesc să inventeze („aşa, ceva să meargă”) peisaje industriale ori vederi ale muncii în agricultură în tiparele unei

picturi intimiste cu trimitere la multele metode postimpresioniste. Vedem şi acum destule pinze intitulate, după imprevizur  , „Tinere  e” sau „Avint”, pinze care nu sînt decit variante ale aceleiaşi idei cu oarecare răspindire la diplomele studenteşti: un grup de oameni intr-un peisaj — şi grupul şi peisajul fiind invenție de atelier. Efectul decorativ al acestor pinze este uneori interesant, viaţa lor destul de scurtă. Dealtfel, cel mai supărător lucru ce se poate spune despre multe din piesele expuse la Salon este că par g  ndite numai pentru un loc pe panou şi pentru cele trei-patru s  pt  mini, c  t durează Municipala.

Printr-un fel de contrast simultan al sim  irii, unele lucrări, învecinate la întimplare, h  r  iesc şi derutează publicul. Amestec  t   cu pictură de toată mină, copleşită de avintul fanfaron al unor pinze din apropiere, obosind din pricina acordurilor din cale afară de virile ale cine ştie cărei compozi  ii din preajmă, chiar şi cea mai sinceră imagine îşi pierde tăria. Mai multe opere de factură joasă pot discredita lesne opera excep  ional  . Asta e soarta multor picturi de la Salon. Să înlăturăm mediocrit  ţile, să dăm voie lucrărilor ieşite dintr-o ambiție înaltă să-şi spună în pace esen  a şi vom avea o altă înţelegere a manifestării. În ce priveşte sculptura, treburile nu stau altfel: un număr de obiecte tăiate în piatră sînt evident g  ndite pentru spații publice, pentru grădini. În muzeu ele par a nu avea nici un merit. Meritele lor se impun întregi atunci când încep să trăiască în şi cu spații cărora le sînt destinate, atunci c  nd sînt cercetate de la distan  a şi la înălţimea socotite ideale de sculptor. R  sturnate pe pardoseala muzeului,   conjurate de felurite picturi, unele pietre mari cer îndurare.

Nu e un secret pentru nimeni că dacă un artist   ine de-o idee estetică, un altul e pregătit să cultive o idee cel puţin diferită. Firesc ar fi fost ca Salonul să aibă sec  iuni distincte pe c  te un criteriu ordonator.

Cum nu există cartea de artă şi catalog de expozi  ie de un anume interes f  r o limpede expunere de principii, nici organizatorii Salonului n-ar trebui să porceadă la treabă în absen  a unei platforme, a unor norme clar formulate, de natură a face din tot efortul lor o construc  ie convingătoare. Există critici care văd în varietate cel mai bun c  ştig al unei mari expoziții. Lucru tot at  t de adevărat pe cât de adevărat este şi că se deschid destule expoziții specializate de acuzat interes. Expozi  ia nu e mai puţin variată dacă grupăm, de pildă, toată pictura ce se poate grupa, întărind astfel un înţeles. Opinia noastră este că organizatorii Salonului trebuie să ofere publicului lista regulilor muncii lor şi că aceasta trebuie semnată.

Dacă avem la Salon o sumă a preocupărilor artiştilor plastici bucureşteni, e sigur că nu pricepem de aici care e starea reală a acestor preocupări.

TUDOR OCTAVIAN

CRONICA SPECTACOLELOR

  n lumina şi umbra gorunului etern

Avram Iancu, în viziunea lui Mircea Micu, e un personaj din umbra gorunului etern, necru  tor cu sine, sfirşit de dileme care sînt sau devin istorice sub ochii săi, tras pe roata vremurilor prin pulberea imperiului fricii şi minciunii care e imperiul habsburgic, sublim în nebunia lui, visat prin somnul de veci de toţi mor  ii marilor noastre lupte de reînţregire. Un Avram Iancu lipsit de aureolă festivă, de grandilocven  , f  r lozinci efemere din pasiunea pentru geometria actualităţii, un om care arde în propriul său rug ca un martir. Dilemele lui sînt fundamentale pentru destinul omului în existent, pentru destinul românului de la această incruceare de vinturi şi de semin  ii, sub luceafărul de diminea  , în mijlocul mării sale armate de mo  i neclintii şi neimp  ca  i. Textul lui Mircea Micu nu face concesii falselor pudori, nu se suprapune pe conjuncturi, nu   ine cont de suspiciuni, e dens, tensionat, păstrează mireasma spa  iului şi timpului în care s-a consumat istoria reală şi face din poezie limbaj curent. Ne g  ndim de pe acum cu emo  ie la spectacolele proiectate cu această piesă în mun  ii de apus ai sufletului nostru, în aer liber, sub stelele limpezi, printre mo  ii ilumina  i de legende, şi felicităm direc  iunea Teatrului Național din Cluj-Napoca pentru alegere!

Spectacolul e g  ndit sobru de regizorul Dan Alexandrescu, în decor monumental din lemn în care apune soarele, poezia textului e frumos transfigurat, conflictele sînt punctate exact, meticolos, cu profesionalism sigur dar f  r mare strălucire. Regizorul a greşit în distribu  ia interpreţilor în unele roluri fundamentale pentru arhitectura spectacolului. Emilian Belcin, actor t  n  r, sensibil şi plin de bun  voin  , nu acoperă exigen  ele rolului Avram Iancu impuse de text şi de memoria noastră afectivă de care nu putem face abstrac  ie venind la această reprezent  ţie. Greşit distribuit în rolul lui Bălcescu este, de asemenea, Radu   ţcuş, nu pentru că fostul actor al Teatrului Național din Bucureşti nu se achită bine de rol, ci pur şi simplu pentru că ar fi fost mai potrivit, după opinia noastră, în rolul titular. Exact în aceeaşi situație se află şi Gelu Bogdan Ivaşcu care de  ine un rol episodic. Din restul distribu  iei remarcăm pe Ligia Moga, Octavian L  luţ, Victor Nicolae, Eugen Nagy, Octavian Teuca, Octavian Cosmu  a şi Gheorghe Jurcă, actori pe umerii cărora cade răspunderea unor personaje mai mult sau mai puţin intrate în istorie, dar cu încercătură maximă de idei şi sentimente în desfăşurarea evenimentelor.

În concluzie: o piesă gravă, din zona dramaturgiei adevărate, un spectacol bun, urmărit cu emo  ie şi entuziasm de suflet, nu de paradă.

A. ULMEANU

  at   una din repeti  iile cu spectacolul Anecdote provinciale de Alexandr Vampilov a cărui premieră a avut loc săptămina trecută pe scena Teatrului Lucia Sturdza-Bulandra

Fotografie de EMANUEL T  NJALA

RUBRICA MEA

Repere critice

Recentul colocvii inițiat de Uniunea scriitorilor din Republica Socialistă România și consacrat criticii literare — după ce fusese precedat de ample discuții asupra aceleiași teme în presa noastră literară — a avut ca scop precizarea îndatoririlor celei ce, pentru mulți dintre reprezentanții ei, mai mult sau mai puțin atitrați, ar fi așa-zisa „zecea Muză”. Desigur că, înainte de a nutri ambiția de a fi și el un „creator”, cu titlul egal față de scriitorii de imaginație, tinărul care debutează în critică trebuie să simtă imboldul irezistibil al vocației, iar primul ei indiciu este patima mistuitoare a lecturii. Aceasta nu poate duce nicăieri dacă cititorul este un simplu „plezirit”, care își consacră orele libere lecturilor pe apucate, fără nici un interes anume și fără altă reacție decât, la ultima pagină a cărții, exclamația „mi-a plăcut” sau „nu mi-a plăcut”. Nu orice mare cititor are vocația criticii, dar aceasta nu s-a văzut fără o foarte întinsă arie a lecturii, în toate genurile, în mai multe literaturi, începând cu cele vechi, și în mai multe limbi. Criticul de vocație are darul lecturii inteligente, adică al aceleia care pătrunde până în absolut toate, ceea ce e imposibil, dar măcar numeroase din semnificațiile cărții și care simte nevoia unui dialog, începând cu sublinierile, semnele și însemnările marginale, de adeziune sau de respingere. Am zis al lecturii inteligente, pentru că foarte mulți cititori pasionați admiră fără nici o discriminare, și cele mai bune, dar și cele mai proaste cărți, dacă le-au stîrnit interesul, prin acțiunea povestirii, într-o vreme „palpitantă”, acum mereu mai redusă.

Nu voi merge mai departe în investigarea calităților etice și estetice ale criticului, pe larg dezbătute, cum spuneam, în cursul lunilor trecute.

Inițierea ceneclurilor sau mai bine-zis înmul-

tirea lor din ultima vreme va facilita desigur ivirea unor noi critici tineri, stimulați de lecturile începătorilor. Rostul lor e în primul rînd dezvoltarea interesului generațiilor noi pentru literatură, iar apoi descoperirea unor autentice talente din masa velleitarilor. În revista sa, *Sburătorul*, la începutul celui de-al treilea deceniu al secolului nostru, E. Lovinescu a creat rubrica „Anticipații”, care a stîrnit numeroase ecouri și unele chiar ostile. Acestea din urmă sînt astăzi uitate, dar scriitorii mari ca Ion Barbu și Camil Petrescu au fost beneficiarii cei mai iluștri ai acestor scurte prezentări de nume încă total necunoscute. E drept că același Lovinescu credea că marea lui descoperire era Camil Baltazar, pe care, în volumul IX de *Critice*, despre *Poezia nouă*, l-a proclamat reprezentantul prin excelență al poeziei simboliste, de substrat muzical. În aceeași carte situa pe Argezi printre „falșii simbolști”, dar îi acorda, cam ca unui nou venit, credit poetului care debutase cu mai bine de un sfert de veac în urmă. Cum spunea Valéry: „Cîte erori (sînt) făgăduite minților celor mai bune!” Din fericire, în *Evoluția poeziei lirice* i-a acordat în sfîrșit Cezarului ce era al Cezarului.

Anticipația critică, fie în cadrul ceneclurilor, fie în acela al periodicelor literare, este o sarcină grea de răspundere: ea nu trebuie să fie pripită, rodul unui entuziasm momentan sau al unei generozități greșit înțelese. Poetul sau prozatorul „miruns”, cum spunea Perpessicius, se poate înainte de vreme lăsa amețit de tîmnia elogiilor și ca urmare, incredințat că are mare talent, să nu mai stăruiască în laborioasa muncă de atelier, singura cale de afirmare traică a unui scriitor.

La nivelul cel mai înalt, în zorii secolului nostru, Titu Maiorescu obținea pentru doi scriitori în vîrstă de numai 25 de ani cite un premiu. Aceștia au fost Mihail Sadoveanu în 1905 și Octavian Goga în 1906. Consacrarea academică era atunci și poate că a rămas și astăzi cea supremă. Cîți începători nu o visează!

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Cap limpede: cărți și reviste

O carte pentru eternitate a publicat Asociația scriitorilor din București. Ea poartă titlul **9 pentru eternitate** și este dedicată memoriei scriitorilor dispăruți la 4 martie 1977: Anatol E. Baconsky, Savin Bratu, Daniela Caurea, Mihai Gafița, Virgil Gheorghiu, Alexandru Ivasiuc, Mihail Petroveanu, Veronica Porumbacu, Nicolae Ștefănescu. Volumul cuprinde evocări, comentarii critice, manuscrise ale scriitorilor dispăruți, interviuri, fotografii etc., care dezvăluie personalitatea acestor autori. Textul este ales și îngrijit de Mircea Micu și Gheorghe Tomozei. Din recente apariții la Editura „Univers”: **Cahiers roumains d'études littéraires** (3/1977). Axat pe tema legăturii dintre literatură și evenimentul istoric, numărul cuprinde studii semnate de Alexandru Niculescu, Pavel Chihai, Radu Florescu, Adrian Marino, Teodor Virgolic, Pompiliu Marcea, Al. Zub, Titus Mocanu, Jean Alter. ● **Octombrie** de Vladimir Maiakovski, o selecție de versuri din creația celui care cîntînd o revoluție a contribuit și la revoluționarea expresiei poetice. Tîlmăcirea aparține lui Cicerone Theodorescu. ● **Estetica. Teoria formativității** de Luigi Pareyson a apărut într-o colecție care familiarizează pe cititori cu noi teorii estetice, cu valoroase studii asupra unor fenomene artistice, o colecție care și-a cîștigat un binemeritat prestigiu atît prin calitatea textelor alese cît și prin modul în care ele sînt traduse. ● **În căutarea pașilor pierduți** este un volum de schițe semnat de Ephraim Kiskon, scriitor din Israel, care a publicat pe meleagurile sale primul volum umoristic din ultimele două milenii. ● **Recursul la metodă** de Alejo Carpentier. Iată cum ne recomandă Andrei Ionescu acest roman: **Recursul la metodă** nu se mai limitează la o figură individuală ci are în vedere un model, o întregă categorie de figuri individuale. Nu mai este romanul despre un anume dictator ci despre toți dictatorii Americii Latine. ● **Convorbiri literare** continuă să rămînă o revistă de ținută. Chiar dacă nu mai are combativitatea* cu care ne obișnuise odinioară, combativitate datorată unor critici ca Daniel Dimitriu, Val Condurache, Al. Dobrescu, Al. Călinescu, Const. Pricop, inzeștrați nu numai cu un evident har pentru comentarea cărților dar și cu îndrăzneala de a-și exprima opiniile fără a ține seama de prejudecăți. La reușita ultimului număr pe anul 1977 contribuie și interviul cu poetul Nicolae Țăbomir, luat de Constantin Coroiu (pe care îl preferăm în ipostaza de publicist decît în aceea de critic literar), eseurile lui Nicolae Manolescu și Alexandru George, poeziile semnate de Nicolae Prelipceanu și Dan Mutașcu, precum și discuția prilejuită de apariția **Dicționarului de literatură română contemporană** al lui Marian Popa, un eveniment al anului trecut. Slab se prezintă **Panoramical editorial**, pagină de consemnări critice în care probabil sînt testate posibilitățile unor noi recenzenți. ● Și în revista **Cronica** din 30 decembrie Constantin Ciosu demonstrează virtuțile sale de excelent caricaturist. Cele patru caricaturi ale sale pe teme literare din acest număr se disting atît prin siguranța desenului cît și prin hazul poantei. ● Prea puține lucruri incitante la lectură în revista **Afeneu** nr. 132 din decembrie 1977. Numai intervenția lui I. Constantinescu — **De ce protocronismul?** — e o încercare de a răspunde în mod original la o confruntare de idei din critica

noastră de azi. Cele două pagini de **Varietăți critice**, ca și pagina **Romane de azi**, care împreună prezintă 10 cărți, nu sînt în general decît consemnări cuminți, chiar dacă uneori ele aparțin unor condeie cunoscute. Revista nu și-a impus un cronicar literar cu prestigiu și problemele pe care le abordează sînt rareori expuse pe un ton decis, care să ofere o replică și să invite la replică. ● **Revista Tribuna** (nr. 52) își intitulează o pagină **Adevărul, modernul Flaubert**. În această pagină, Maria Vodă-Căpușan prezintă și traduce din **Dicționarul locurilor comune** întocmit de genialul autor: „Aceste formule flaubertiene, geniale în meschinăria lor, conturează imaginea unui univers al vidului axiologic. Ele nu-și găsesc egalul decît poate în celebrele truisme ale mofangiilor lui Caragiale, în replicile lui Cațavencu sau Farfuridi. Ele anunță, fără tăgadă, absurdul modern, ce și-l revendică pe Flaubert ca pe un adevărat precursor”. Spicium și noi din **Dicționar: Academia franceză** — S-o denigrați dar să încercați să faci parte din ea dacă se poate; **Ahile** — De adăugat „cel iute de picior”; asta lasă să se creadă că l-ai citit pe Homer; **Ambiție** — Întotdeauna precedat de „nebnună”, atunci cînd nu e „nobillă”; **Barba** — Semn de forță. Barba prea lungă face să cadă părul. Utilă pentru protecția cravatelor; **Conjurat** — Conjurații au mereu mania să se înscrie pe o listă; **Diderot** — urmat întotdeauna de D'Alembert; **Excepție** — Confirmă regula. Nu riscați să explicați cum; **Homer** — N-a existat niciodată. Celebru pentru felul lui de a rîde; **Injurii** — Toate trebuie spălate cu sînge; **Natura** — Cît e de frumoasă natura! Se zice de fiecare dată cînd ești la țară. ● Într-un interviu publicat în suplimentul social-cultural **Orizont**, scriitorul Eugen Barbu declară: „Am o mare stimă pentru Marin Preda și cred că este un mare scriitor. **Moromeții** va rămîne, hotărît, în istoria capodoperelor românești, indiferent dacă unii dau la o parte volumul II, care și mie mi se pare mai neartistice, dar mult mai curajos. Din păcate, ceea ce a urmat acestui roman, cum este firesc, nu a atins înălțimea cărții pomenite. Criticilor, care-l iubesc mai mult pe el decît pe mine, tot ceea ce publică acest scriitor li se pare genial, dar, știm cu toții că într-o viață atît de scurtă n-au existat scriitorii, în afară de Shakespeare, care să fi tras de mai multe ori la aceeași înălțime. Dealtfel, nu cantitatea hotărăște soarta marilor scriitori: Mateiu Caragiale a scris o povestire care se intitulează **Craii de Curtea-Veche** și pentru asta mie mi se pare cel mai mare prozator pe care l-am avut vreodată. Marin Preda se poate supăra pe mine dacă eu spun aceste lucruri, bănuiesc însă că nici lui nu-i plac toate cărțile mele, pe bună dreptate. Și pentru asta nu-i port nici o ranchiună. În general, am un respect nețărmurit pentru opere și nu m-am sfiit să-mi laud chiar adversarii cînd aceștia au reușit. Cu Adrian Păunescu, Ivasiuc, Fănuș Neagu, Titus Popovici, Breban am purtat polemici destul de violente, dar asta nu înseamnă că nu i-am stimat și că nu le respect cărțile”. ● Dintr-un alt interviu, de data aceasta acordat revistei **Amfiteatru** de poetul și traducătorul Petre Stoica: „Nu sînt adeptul ideii că stilul primează adevărului, dar țin la convingerea mea că o idee frumoasă în haine soioase îți provoacă indignare. Cine este primitiv în stil, este primitiv și în gîndire... De aici și cultul pe care îl am pentru Baconsky, cel care-mi spunea adesea: „fii atent, pînă și o carte de vizită trebuie să fie scrisă într-o limbă impecabilă, dacă te consideri scriitor.”

CRONICA LITERARĂ

Magdalena Popescu: SLAVICI

Cartea Magdalenei Popescu despre Slavici întrece toate așteptările. N-o privim doar ca pe un debut critic de excepție, dealtfel previzibil.

Ea are în primul rînd meritul de a redimensiona opera unui scriitor mare, despre care s-a scris mult, dar nu întotdeauna și în maniera care să-l favorizeze. În constelația marilor

clasiți, critica de pînă acum (și nu numai critica), în ciuda foarte bunelor intenții, i-a rezervat mai degrabă un loc periferic. Magdalena Popescu descoperă în el un scriitor „inșolit” și firește genial. Este de fapt un nou Slavici și credem că cel adevărat.

La prima vedere în studiul Magdalenei Popescu impresionează „metoda”. Ba se pare că și registrul critic e dat în mai mare măsură de terminologia inedită (fără stridențe totuși). Iată o secvență, pe care am ales-o nu tocmai întâmplător: „În *Budulea taichii* artificial, inedit în literatura română de pînă atunci, e totodată și foarte complex. Formaliștii ruși l-au numit **INSOLITARE** sau **ECART**. El presupune prezentarea unor obiecte sau evenimente îndeobște cunoscute și beneficiind de o interpretare consacrată, într-o manieră care le distanțează de percepția comună, revelînd **INSOLITUL**, ineditul din ele, latența lor cu adevărat semnificativă, ascunsă însă de obiceiurile unei numiri sau priviri nenuanțate”. Vom mai întîlni mulți termeni ca aceștia, desemnînd procedee și tehnici de analiză modernă, termeni preluați din structuralism sau din semiotică. Numai că discursul critic nu se încheagă la nivel de cuvinte și terminologie. Dacă opera lui Slavici este o *viziune* a realității — nu copia ei —, cu atît mai mult analiza, și apoi sinteza se constituie tot într-o *viziune* (a operei de astă dată). Ideile merg mai departe decît cuvintele. În tot ce scrie autoarea pune gîndire și har. Nu textele lui Slavici sînt integrate, forțat, canoanelor poetice de ultimă oră. Dimpotrivă, Magdalena Popescu vorbește de o „metodologie implicită”, scoasă din textul propriu-zis. Numai aparent analiza dilată suprafețele operei: efectul adevărat este cel de profunzime. Cu cît percepția coboară mai adînc, pînă la stratul paradigmelor (al constantelor mitice, antropologice), cu atît pagina critică se pătrunde și ea de magia intuiției. Nici nu e de mirare că studiul începe cu referiri generale, la o estetică a verosimilității, pentru a se prelungeși apoi într-o antropologie, ba chiar într-o cosmologie. Autoarea dezvăluie de fiecare dată preeminența psihologicului (spectacolul interior sau interiorizat al lumii) din opera lui Ion Slavici. O face desigur cu mijloace adecvate. Un prim capitol se intitulează *Lumea ca dorință*. Un alt *Sistemul lumii*, dar se putea intitula și *Lumea ca voință*. Acesta e doar corolarul: de fiecare dată însă analiza se adîncește în observația psihologică a mediilor, a grupurilor, a umanității în genere.

Că „metoda” reprezintă doar una din componentele demersului critic se vede și din altă parte. În *Lumea ca dorință* analizează cele cinci nuvele idilic-ironice: *Popa Tanda*, *Scormon*, *La crucea din sat*, *Gura satului*, *Budulea taichii*. Pentru fiecare Magdalena Popescu folosește procedee, moderne ce-i drept, dar diferite, de la o operă la alta. Lucru firesc, la urma urmei. În plus, pentru *Popa Tanda* preferă comentariul filosofic. În final, pentru a pune de acord eventualele discrepante, autoarea simte nevoia unei sinteze, expunînd sistematic toate etapele analizei naratologice (după Roland Barthes), cu aplicații — în general acum — la Slavici, situîndu-l totodată pe scriitor și în literatura de context a vremii. Și fiindcă toată această demonstrație e cam excesivă, Magdalena Popescu încearcă să echilibreze situația, încheind capitolul cel mai arid (cel mai „formalizat”) cu observații pătrunzătoare de bun-simt despre eros, vanitate și dorință la Slavici. În capitolul următor (unde se analizează *Moara cu noroc*, *Pădureanca* și *Mara*), punînd accentul pe personaje, demersul critic se bazează exclusiv pe intuiția morală și antropologică.

În schimb, modernitatea analizelor din *Lumea ca dorință* o descoperim dincolo de teoretizările propriuzise. În fond e cazul să ne întrebăm de ce folosește Magdalena Popescu tehnici atît de complexe pentru niște texte așa de „simple”. Explicația e puțin paradoxală: tocmai fiindcă sînt prea „simple”. Ele n-au nici un relief. Sînt de o maximă concizie: un model de expresie lapidară, suficientă sieși. Aici nu se poate pătrunde numai prin cuvînt și prin intuiție; ar fi o pură tautologie. Autoarea se simte deci îndreptățită să aducă un astfel de argument: „subtextul și supratextul sînt mult mai ample ca volum decît textul care le dezvoltă”. Pe această cale (mai ocilată dar problematizantă) analiza poate să pătrundă cel puțin în mecanismul interior al narațiunii, să-i refacă geneza, distingînd bunăoară între mai multe posibilități de conflict sau de dezvoltare a povestirii (a nuvelei însăși), nu cu altă intenție decît aceea de a motiva mai bine alegerea unică, singura îndreptățită, a artistului.

Studiul Magdalenei Popescu despre Slavici conține multe sugestii și idei valoroase. Ne-avem cum să le reproducem aici. Dar dincolo de ce anume spune autoarea, admirabilă rămîne sinteza de erudiție metodologică, intuiție critică și lectură ingenuă, ca instrument (într-adevăr complex) de a interoga literatura. Poate că aceasta e de fapt critica completă.

CORNEL MORARU ■

La Satu Mare, pe malul Soarelui, se află în fază înaintată de construcție una dintre cele mai înalte clădiri din țară.

Este vorba de impozanta clădire a centrului politico-administrativ, cu o înălțime de peste 80 metri. (Nicolae Tokacek).

Mă numesc Dumitru Cioc și domiciliu în Șoseaua Giurgiului nr. 58-70, bloc C, scara 1, apartamentul 2, sint secretar al comitetului de locatari și vă aduc la cunoștință următorul necaz pe care îl avem: de circa patru ani caloriferele apartamentelor de la parter și etajul 1 se încălzesc în mod necorespunzător. La intervențiile noastre au sosit diferite „comisii” de specialiști care au încercat să ne convingă de faptul că agentul termic este... furat de alte conducte. Eu țin să precizez însă că față de celelalte blocuri — cinci! — care sint racordate la aceeași rețea termică, Giurgiu — 2, numai parterul și primul etaj ale blocului nostru suferă de această defecțiune. Cum se explică oare acest lucru?!

În legătură cu răspunsul la scrisoarea nr. 3241 din 06.12.1977 semnat de tovarășul Rusu Ioan, răspuns publicat în revista FLACĂRA nr. 52 din 29.12.1977, sintem rugați să facem următoarea precizare: conținutul scrisorii lui Toma Chiriac corespunde adevărului, dar faptele relatate s-au petrecut în perioada 01.01.1975 — 09.03.1977 în cadrul fostei întreprinderi de prestări-servicii Casa Școlii, și nu la întreprinderea pentru administrarea clădirilor din subordinea Oficiului economic central „Carpați”, întreprindere creată ulterior.

Din partea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie — Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci:

„În legătură cu articolul „Un dispozitiv pentru economisirea energiei electrice de iluminat, apărut în FLACĂRA nr. 51 din 22.12.1977, în care sint prezentate avantajele generate de aplicarea acestei valoroase invenții, ne permitem să facem o precizare care, după părerea noastră, are importanța ei în contextul general al articolului. Este vorba de faptul că brevetul a fost acordat la data de 25.04.1974, și nu la data de 04.11.1976 cum se arată în articol”. Spre știința noastră se anexează și o copie în xerox după hotărîrea de acordare — fila 51 — a dosarului invenției.

Din partea Cooperativei „Teleprecizia” — Oradea:

„Citind în Flacăra nr. 51 din 22 decembrie 1977 articolul intitulat „Luxomatul”, am rămas plăcut surprins de obiectivitatea cu care a fost tratată problema acestei invenții bihorene. Întrucît unitatea noastră intenționează ca și în viitor să producă diferite dispozitive, născute din efortul tehnicienilor bihoreni, pentru înlesnirea unei mai bune activități

în producție, vă rugăm să nu ne ocoliți atunci cînd veți mai vizita Oradea”.

Sint o cetățeană din orașul Blaj, județul Alba și după cum se știe între acest oraș și municipiul Alba Iulia sint 40 de kilometri; deși ne aflăm în plin secol al vitezei, pentru a parcurge această distanță sintem nevoiți să pierdem 6-7 ore, într-o anumită parte a zilei, atunci cînd avem nevoie să ne deplasăm pentru rezolvarea unor probleme diverse. Concret: cu data de 1 noiembrie 1977 a fost scos din circulație un tren local cu plecarea la ora 22 din Teiuș; n-ar fi nimic rău în asta, dar trenul precedent acestuia, cu plecarea la 19.47 din Teiuș, nu așteaptă niciodată legătura de la Alba, un personal de Arad, veșnic întîrziat, deși trenul în cauză — cel care, repet, nu așteaptă — staționează în Blaj o oră și jumătate, ca apoi să plece la Praid. Este oare normal ca oameni navetiști, elevi și alte categorii, să aștepte noaptea pînă la 0.30 — deci 4 ore — la numai 18 kilometri de Blaj, în Teiuș, iar celălalt tren să stea pur și simplu în Blaj o oră înainte de a pleca mai departe? (Maria Cordea)

La intersecția Căii Ducești cu strada Asan se află un vechi monument din piatră, purtînd o inscripție în scriere chirilică. Deși ocrotit de un grilaj din fier, acest martor al trecutului Bucureștilui a fost prada unui act ireponsabil de vandalism, fiind ciopîrțit cu lovituri de ciocan. Bucăți din piatră spartă au zăcut săptămîni întregi lîngă acest monument, timp în care se putea întreprinde ceva pentru restaurarea lui, de curînd însă pînă și acestea au dispărut, iar cineva — poate același autor — a început să răzuiască și inscripția de pe fața rămasă neatinsă. Aduc la cunoștință pe această cale celor în drept situația monumentului, sperînd să se ia măsurile de cuviință pentru a se repara măcar ce se mai poate repara și eventual a se lua măsuri pentru depistarea autorului și pedepsirea sa exemplară. (Irmio Străuț, scriitor)

Din partea Consiliului popular al municipiului Rm. Vilcea:

„Privind scrisoarea adresată redacției de cititorul Ilie Grișore, din Rm. Vilcea, prin care acesta sesizează faptul că minorii Uță Gheorghe, Uță Mariana și Uță Silvia sint lipsiți de îngrijire și supraveghere, cerînd totodată a se lua măsurile ce se impun, s-au constatat următoarele: minorii Uță Gheorghe, în vîrstă de 10 ani, Mariana în vîrstă de 12 ani și Silvia, de 8 ani, sint

rezultați din căsătoria soților Uță Gheorghe și Iordana, cu ultimul domiciliu în Rm. Vilcea, zona Nord, bloc F 5-6, apartamentul 1. Minorii provin dintr-o familie dezorganizată. Astfel, tatăl, suferînd TBC, consumînd în mod abuziv băuturi alcoolice, a decedat la 7 iulie 1977. Mama minorilor nu a fost încadrată în cîmpul muncii, avînd o comportare imorală, lipsindu-i pe cei trei copii de supraveghere și îngrijire. Fiînd suferîndă, s-a luat măsura internării ei de urgență într-un dispensar TBC. „Comisia pentru ocrotirea unor categorii de minori” de pe lîngă Consiliul popular al județului Vilcea, a dispus internarea minorului Uță Gheorghe la Casa de copii școlari din Drobeta-Turnu Severin, iar a minorilor Uță Mariana și Uță Silvia, la Casa de copii școlari din Corabia, județul Olt”.

De la Procuratura Generală a R.S.R.

„Referitor la scrisoarea cititoarei Maria Purice din București, care își acuza soțul în legătură cu săvîrșirea unor nereguli la locul de muncă și părăsirea domiciliului conjugal, vă facem cunoscut că aceasta fiind chemată să facă precizări în legătură cu cele sesizate, ea declară că soțul ei a părăsit domiciliul sub presiunea ei, pentru că simțea că face ceva ilegal, dar nu poate preciza ce ilegalități săvîrșea soțul ei. Soțul lui M. P. plătește pensia de întreținere copiilor săi minori”.

Făcînd parte din Biroul organizației de bază al întreprinderii județene de gospodărie comunală și locativă Neamț, sectorul Transport în comun și fiind organizator de grupă sindicală, răspunzînd cu difuzarea presei pe întreprindere, vă scriu următoarele: la o ședință de grupă sindicală, pe care o conduc, avînd un număr de 100 conducători auto, membrii sindicaliști mi-au propus să procur din București, prin intermediul librăriei „Cartea prin poștă”, volumul „Întrebări și răspunsuri de circulație”. Se știe că noi, conducătorii auto, sintem testați semestrial de către organele de miliție, această carte fiindu-ne absolut necesară. De asemenea conducerea secției de transport mi-a trasat sarcină să mă ocup și de procurarea acestui volum pentru celelalte grupe sindicale din sectorul nostru, urmînd să informez într-o viitoare ședință realizarea sarcinii încredințate. M-am adresat printr-o scrisoare respectivei librării la data de 20 octombrie 1977, în sensul de a ni se expedia un număr de 200 exemplare. Vă trimit confirmarea de primire. De atunci nu am primit nici un răspuns, nici măcar dacă au volumul respectiv, sau dacă mi-l pot trimite esalonat. (Alexandru Racofi, Piatra Neamț).

Mă numesc Ioan Măciucă, locuiesc în Craiova. În sezonul turistic lucrez în calitate de colaborator extern, în cadrul Ministerului Turismului, executînd programe în București cu grupurile de turiști străini organizate, avînd în programul-contrat de vizitare și cel puțin două, trei muzee ale Capitalei, în mod expres Muzeul de artă al R.S.R., Muzeul „Cr. Antipa” etc. În mod surprinzător am constatat că muzeele cele mai importante nu au ghizi-muzeografi de limbă română, ca să nu mai vorbim de alte limbi. Cred că ar fi necesar ca aceste muzee să aibă măcar ghizi-muzeografi de limbă română, care să explice cele necesare, iar noi să traducem aceste explicații de specialitate turiștilor străini.

Sint elevă la Liceul de matematică-fizică din Oltenița, și m-am hotărît să vă scriu din următorul motiv: acum cîțiva ani tatăl meu a contractat o boală de piele. Consultat la policlinica de aici, i s-a spus că boala este nevindecabilă, dar că nu va aduce prejudicii activității sale. În ciuda acestor asigurări, progresul rapid al bolii a ajuns pînă acolo încît, de curînd, aproape întreg corpul îi devenise acoperit de plăgi respingătoare, care îi produceau mari suferințe fizice și psihice. A recurs la diferite tratamente recomandate de medici, dar degeaba. Imediat ce am fost informată de activitatea cercetătorului Pavel Kozak, cu o ultimă speranță s-a prezentat la domiciliul acestuia, iar după ce a urmat indicațiile sale, astăzi crustele i-au căzut fiind vindecate în proporție de 95% trecînd, treptat, la un regim de viață normal. Mulțumesc revistei și acestui admirabil om, iar dacă adeziunea mea — ad-

ziunea unui tînar aflat în pragul maturității — la susținerea a ceea ce face el în slujba umanității, poate fi luată în considerație, nu pot să fiu decît fericită. (Mariana Gama, Ulmeni, Ilfov)

Vă scriu în numele tuturor locatarilor din microraioul blocurilor din Aleea C.F.R., Roșiori de Vede. La parterul blocului L7 — L8 au fost amplasate, așa cum este normal și eficient, magazine comerciale aparținînd I.C.S.M. Roșiori de Vede. Ne simțim obligați să mulțumim celor care s-au gîndit ca prin aceste unități să ne aprovizioneze cu alimente, piine, carne, legume, lapte etc. În schimb, pentru a cumpăra un batir de ață, un nasture, un ziar, un chibrit etc. trebuie să ne deplasăm în oraș, la 2 kilometri distanță; există 3 unități de alimentație publică în jurul blocurilor noastre, în schimb nici una de mercerie, galanterie, confecții, încălțămînte, metalochimice etc. Asta în timp ce în mijlocul blocurilor funcționează frumosul restaurant numit „Intim” — transformat dintr-o cofetărie? — și care numai intim nu e, oferînd seară de seară tuturor celor de aici, și din păcate copiilor, spectacolul degradant al unor indivizi aflați în avansată stare de ebrietate sau poluarea sonoră provocată de nunțile, botezurile și onomasticile organizate aici în fiecare sîmbătă și duminică, și uneori chiar în cursul săptămîinii! (I. Alexandru)

Mă numesc Dumitru Cișpengea, din satul Tigănești, comuna Topoloveni, județul Argeș. Prin pădurile din apropierea satului în care m-am născut exista oarecare vinat ca vulpi, lupi, ceva iepuri. Au dispărut cu vremea, iar astăzi în schimb, prin îngrijirea de care au dat dovadă anumite foruri, și-au făcut apariția niște căprioare și țapi sălbatici pe care, din cite știu, nu are nimeni voie să-i vîneze. De curînd însă, cîțiva locuitori de aici se dedau la acte neîngăduite de legile țării, folosînd curse, capcane, sau alte mijloace, au început să sacrifice aceste animale. O anchetă drastică efectuată la fața locului ar putea descoperi urmele acestor samavolnicii, oprînd astfel comiterea acestor fărâdelegi ce nu fac onoare localității noastre.

În data de 10 septembrie anul trecut am cumpărat din orașul Slatina o mașină de gătît cu petrol pe care am expediat-o părintilor mei în comuna Gohor, județul Galați. Expedierea s-a făcut prin stația C.F.R. Slatina, cu scrisoarea de trăsură nr. 465008/1977. Părinții mei au așteptat zadarnic primirea mașinii de gătît, aceasta neajungînd nici pînă în prezent la destinație. La data de 31 octombrie 1977 am sesizat stația C.F.R. Slatina — nr. 24 571 — că pînă la acea dată nu ajunsese coletul la destinație, dar aceasta nu mi-a răspuns în nici un fel. Acest fapt m-a determinat ca în 28 decembrie să mă deplasez la Slatina, spre a mă informa care e situația coletului. De la biroul de sesizări am fost informat verbal că, în urma cercetărilor făcute de stație, a rezultat că acest colet a plecat în data de 14 septembrie din Slatina cu vagonul nr. 01541373731, și că ar fi ajuns pînă în gara Pitești de unde nu se mai știe ce s-a făcut cu el. Vă rog să publicați aceste rînduri în speranța că voi reuși să dau de urma coletului dispărut, sau cel puțin să reusesc a recupera valoarea acestuia care este destul de substanțială: 2.050 lei. (Gheorghe Onica, Caracal, strada Libertății 35, bloc P 1, apartamentul 12 — județul Olt)

Mă numesc Florian Olar, din Resița și tin să vă mulțumesc pentru prețiosul ajutor pe care mi l-ați dat pentru a obține un „Trabant — Hycomat”, atît de necesar cazului meu de invaliditate. Tin să vă anunț că am primit această mașină.

Vă scriem în numele locatarilor blocului C7 Drumul Taberei nr. 92, sectorul 7, București, pentru a vă semnala următoarele: de la recepția blocului sus-mentionat, august 1975, problema apei calde, reci și a căldurii a rămas permanent deficitară în sensul că în orele de consum maxim — între 10-13 și 18-21, iar sîmbăta și duminica toată după-amiaza și seara — apa rece și caldă nu curge deloc. Pe de altă parte, căldura în apartamente este sub limita legală. Faptele sus-mentionate au fost sesizate în numeroase rînduri forurilor în

drept, I.C.A.B. — G.I.G.C., la nivel de dispecerat general, dispecerat de sector, de microraiou și stație locală de termoficare, dar noi, locatarii, am rămas numai cu promisiunile. Sint încălcate astfel cele mai elementare reguli de igienă, în sensul că nu pot fi respectate, există printre noi numeroase familii cu copii mici, bătrîni bolnavi, pentru care problema apei este vitală. (Serisoarea este semnată, conform unui tabel anexat, de un număr de 45 de persoane)

Satul Nuci, comuna Vasilați, județul Ilfov a fost aprovizionat cu piine de diferite centre — de multe ori destul de necorespunzător, și nu în toate zilele. Astăzi sintem aprovizionați de cooperativa Frunzănăști-Ilfov, în toate zilele programate, cu o piine de o calitate excepțională. Vă rugăm să publicați în coloanele revistei mulțumirile noastre adresate acestor oameni adevărați și de inimă, care reusesc astfel să pună ireproșabil în practică hotărîrile organelor noastre de partid și de stat cu privire la buna aprovizionare a populației. (Vasile Malicue, pensionar, Vasilați-Nuci, Ilfov)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

Ștefan Iacobescu — Călărași. Transferarea cadrelor didactice de la o unitate școlară la alta, sau dintr-un județ în altul, se poate face numai în perioada legală, perioadă stabilită anual de către Ministerul Educației și Învățămîntului. Cererile de transfer, precum și actele necesare, se depun și se rezolvă la inspectoratele școlare județene în conformitate cu criteriile și condițiile prevăzute de Statutul personalului didactic. Dumneavoastră vă puteți depune cererea de transfer la Inspectoratul școlar al județului Ialomița, după publicarea posturilor vacante pentru anul școlar 1978/1979.

Mărgărit Bocu — București. Sinteți trecut la poziția 5 pe tabelul de locuințe al întreprinderii unde lucrați.

Eugenia Anculescu — comuna Botoroaga, Teleorman. Aveți posibilitatea să vă adresați cu un memoriu Procuraturii Generale a R.S.R. în vederea promovării unui recurs extraordinar la Tribunalul Suprem al R.S.R. — singurul organ care poate să desființeze hotărîrile pronunțate de Judecătoria Alexandria, dacă acestea sint nelegale și neîntemeiate.

Cornelia Manea — București. Reanalizîndu-se situația dumneavoastră de către Direcția de poștă a municipiului București, s-a dispus acordarea diferenței de concediu recreativ convenit pe anul 1977.

Miruna Cosmovici — Tg. Jiu. Am fost informați că începînd cu 1 ianuarie 1978 lucrați la Atelierul de proiectări al județului Gorj, în funcția de desenatoare tehnică.

Gheorghe Dumitru — București. Vi s-a anulat amenda de 200 lei, aplicată prin procesul verbal din august 1977.

Ilie Manea — Tg. Jiu. Trustul de construcții industriale Craiova v-a făcut cunoscut de nenumărate ori, după cum ne înconștințează, că nu vă poate elibera actul solicitat pînă nu depuneți la trustul respectiv date amănunțite privind santerul unde ați lucrat în cursul anului 1949, funcția îndeplinită și șeful de echipă pe care l-ați avut.

MARGA NEDELEA

Grigoraș Dinicu: MEMORII

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Se apropiau norii prevestitori de furtună ai celui de-al doilea război mondial. Grigoraș Dinicu participa la majoritatea manifestărilor cultural-artistice românești de peste hotare. Cele două Expoziții universale de la Paris și New York i-au adus consacrarea mondială. Cîntecul devenise limbajul cel mai direct de apropiere între oameni, între popoare. Grigoraș Dinicu a înțeles că arta românească trebuie slujită acum cu și mai multă dăruire, pasiune, măiestrie. Orchestra sa înmănunchea un buchet de virtuozii ai muzicii populare românești (la nai cînta marele Fănică Luca). Succesele artistice internaționale erau pretutindeni apreciate și ca izbînzii politice. Șefii de state străine începuseră să-l decoreze pe Grigoraș Dinicu cu cele mai înalte ordine și medalii culturale. Violonistul român confirma prin maturitatea artei sale interpretative atât talentul, cât și școala muzicală românească. Numele său putea fi adeseori înțeles și în concertele simfonice de la Ateneul român sub baghetele lui George Georgescu, Ionel Perlea, Egizio Massini și Alfred Alessandrescu. Dar nici o pagină de Bach, Beethoven, Mendelssohn, Bruch nu egala parcă frumusețea muzicii populare românești înălțată la exemplar de Grigoraș Dinicu.

VIOREL COSMA ■

Tocmai începusem să reluăm activitatea la Continental cînd, într-o seară, era prin 1939, Grigoraș Dinicu ne spusese:

— Băieți, mergem la Varșovia pentru o zi. Ilicele să fie curate și nu luați decît un schimb, fiindcă vom ajunge dimineața la 11, vom mîncea, ne vom odihni și seara va fi o serată la ambasada noastră, iar a doua zi la 10 plecăm spre București. Mîine dimineața la 9 ne vom găsi aci, să mergem să facem formele pentru pașapoarte. S-a înțeles? Răspunserăm în cor: Da!

Cînd dădui băieților banii, cite 8000 lei, nu ne credeam ochilor. Gică Ștefănescu, care era puțin mai curios, ca să nu spun mai îndrăzneț, întrebă:

— Maestre, dacă avansul este 8000 lei, cît mai avem de primit?

— Gică, la asta încă nu m-am gîndit. Tu știi că statul plătește și eu nu mă tocmesc niciodată cînd e vorba să am de-a face cu statul.

Îl puse la punct. Noi, ceilalți colegi, zîmbirăm, știind că Gică are mai întotdeauna șansa ca Grigoraș Dinicu să-l pună la punct.

Pe peronul gării Varșovia ne aștepta din partea delegației noastre domnul Ene. Un tip extrem de amabil și simpatice. Pe tot parcursul de la gară la hotelul unde am fost găzduiți ne-a dat fel de fel de explicații asupra edificiilor publice și asupra însemnătății lor istorice.

După ce ne-am bărbierit și am schimbat costumul de voiaj, ne-a dus la un restaurant unde o masă foarte copioasă ne aștepta. După ce a ciocnit un pahar cu noi, scuzîndu-se că nu poate sta în continuare ne-a explicat intenția ministrului plenipotențiar care ține neapărat să intervină la posturile de radio pentru noi spre a cînta 15 minute cel puțin.

Pe la ora 3 și jumătate după-amiază apărură în fine domnul Ene foarte radios, cu o hîrtie în mînă (era invitația Societății de Radio Poloneze pentru noi), spunîndu-ne:

— S-a făcut, maestre. Am obținut 20 de minute. Dorința domnului ministru F. este să cîntați numai muzică populară românească. Emisiunea are loc de la ora 5 și 10 pînă la 5 și jumătate, deci veți avea timp să vă odihniți pînă la 10 seara, fiindcă de-abia atunci vom începe recepția.

Cînd am ajuns la postul de radio „Varșovia”, am fost primiți cam rece, mai cu seamă că fiecare dintre noi începuserăm să facem cite o gamă sau un arpeggiu la instrumentul respectiv. După ce pierdurăm aproximativ 5 minute pentru amplasament, făcut chiar de noi (am cîntat aranjați exact cum cîntam la Radio-România și Radio-București), iată că un difuzor începu să anunțe ceva în limba poloneză însă printre fraze se auzea Grigoraș Dinicu, Grigoraș Dinicu... Imediat văzurăm pe cei din camera de control agițîndu-se și făcîndu-ne semne. Atunci Grigoraș Dinicu privi o clipă la noi și ne spusese:

— La major. Hora lui Dobrică — iar în clipa următoare făcu semn inginerului că poate da liber. La microfon apărură lumina roșie (care ne arăta „atențiune”), ca după altă clipă să apară lumina verde, ceea ce însemna că emisiunea poate începe. Cînd trecură vreo 10 minute, încheiate cu Căruița Poștei (o compoziție violonistică preferată a lui Grigoraș Dinicu), primarul ne anunță din buze, numai mișcîndu-le, că va începe celebra Poloneză a lui Wieniawsky în la minor. Ce să spun? Văzui imediat pe fețele celor ce se adunaseră în camera de control a emisiunii

o bucurie și mulțumire pe care nu și le mai puteau reține. După ce terminară această Poloneză, Grigoraș Dinicu începu alta și alta, cam pînă ce mai erau 3 minute pentru a termina emisiunea. Atacă Ciocîrlia! La auzul acestei bucăți, cei din camera de control prinseseră a vorbi cu domnul Ene, rugîndu-ne să continuăm să cîntăm. Trecuse o oră exactă cînd am terminat cu Sîrba din căruță și Jocul călușarilor, ieșînd din studio.

Seara la ambasada eram cu toții freschi, scoși din cutie prin nota de eleganță a ilicului românesc. Grigoraș Dinicu apărură în frac și cu decorații. Pentru lumea corpului diplomatic, prezența noastră stîrni curiozitate. Colonelul Beck, ministrul de externe din acea vreme, veni la Grigoraș Dinicu, dîndu-i mîna și întreținîndu-se cîteva minute amîndoi. Erau cunoștințe vechi din București, cu ocazia unor vizite pe care acesta le făcuse în țara noastră.

Dar iată că la vreo 12 noaptea, cînd antrenul era mai în toi, ministrul polonez al artelor împreună cu ministrul nostru, R.F., solicitară publicului liniște. Atunci ministrul artelor dădu citire în limba poloneză unui decret, ca apoi ministrul nostru să anunțe în limba franceză, întregii asistențe, că Grigoraș Dinicu a fost decorat cu medalia

Primirea lui Grigoraș Dinicu și a formației sale în Gara de Nord, după succesul obținut la Paris (1937).

cea mai înaltă pentru arte. A fost un ropot de aplauze, iar ministrul artelor a prins lingă decorațiile românești, franțuzești și pe cea oferită de Republica Poloneză.

Seara aceea s-a transformat într-o sărbătoare a lui Grigoraș Dinicu fiindcă fiecare dorea să-l felicite și să ciocnească un pahar de șampanie cu Grigoraș Dinicu. O remarcă fac aci. O scriu fiindcă, cu excepția a două cazuri, la Paris în 1937 și la Varșovia în 1939, toți oficialii timpului, cu excepția lui Titulescu, s-au purtat cu noi exact ca străinii care vin la o nuntă sau la un dancing: nu-i interesează cine sînt artiștii.

Am terminat la 4 dimineața; cînd am plecat spre hotel consilierul Ene ne-a dat la fiecare cite o sticlă de șampanie Piper Heitz și cite un țigaret, spre amintire.

La 10 dimineața cînd ne-am sculat, reprezentantul ambasadei ne-a invitat la micul dejun chiar în restaurantul gării. Cînd trenul sosi pe peron, dînsul se scuză pentru o clipă spunînd că trebuie să îngrijească de țămbalul lui V. Budișteanu. După cîteva minute se reîntoarse și cu toții ne îndreptarăm spre peron. Ajunși aci, compartimentul nostru era rezervat cu următoarea plancardă: „Rezervat pentru ambasadorii muzicii românești și Grigoraș Dinicu, conducătorul lor”.

Cînd trenul se puse în mișcare, consilierul Ene rămase singur pe peron fluturîndu-și batista. Era un suflător foarte bun și înțelegător, probabil că avea două calități extreme, era și oltean și diplomat.

(Va urma)

Dumitru Eliade:

BALADA TALIONULUI

— fragmente —

O, primăvară, raiuri plutitoare
Pe ape dulci mereu călătorind
Spre turnul înclinat clădit în zare
De-o lume părăsită de instinct

O, testamentul dizolvat, sublimă
Morală a cuvintelor ce mor
Prin lăcomia dusă pîn-la crimă
A singurului fii moștenitor

O, clasică rămînire cu teamă
A templelor în timp, cum le-am pierdut
Sub soarele, sub cîmpul de aramă
Înmugurînd în ceruri către sud.

Nu pentru răni pe care foarte bine
Le vindecă și timpul — aș fi vrut
Să-nalț o stea. Ci pentru răni pe care

El le deschide ca la început.
Că nu avem cu toți aceeași mamă,
Că nu avem un tată cit mai clar,
Că-n fructele cu simburile de aramă
Nu am dezlănțuit nici un hotar,
Dacă întrebă te-aprinzi, așa precum
Dacă răspunzi se poate să îngheți,
Oglînzile se cheltuie pe fum
Și suflete se vîntură-n lopoți,
Chiar ochii mei vād împede-națte
Da-n urmă întunericul nu-l vād —
Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte

Balanțe-nșelătoare îndărăt
Fără de voia mea se-nclină toate —
Doar am strigat, cu martori, tuturor
Că eu m-am lepădat de-acea dreptate

Mică, făcută de judecător,
Ci eu vroiam, am spus, dreptatea mare
Om lingă om, popor lingă popor,
Să nu mai moară nimeni la-ntimplare

Și nici să mai trăiască-ntimplător
O, ce e luna care arde-n plopii
Ce freamătă din frunze argintii?
O, iată milul ce-l aduc microbii
În trupurile limpezi de copii
Și cite-n lume altele nu sînt?
Mai sînt incendiile uriașe,
Mai sînt cutremurele de pămînt
Care distrug mulțimile-n orașe,
E o calamitate ura-n lume
Ea este prima dintre toate chiar,
Căci celelalte parcă vin anume
Lovindu-i, să-i unească temporar
Pe-aceia care umblă în greșeală
Ca-n haina lor de fiecare zi,
Ce pe prieteni, poate, nu-i înșeală
Dar pe dușmani mai mult i-ar dușmăni

Căci nu-nțeleg să înceteze lupta
De-ar face-o, prin incredere, deodată

Blînd cerul cristalin rotînd deasupra
Ne-ar infia ca pe o stea curată.
Deci, am strigat: prima calamitate
Eu am invins-o, iată, prin refuz! —
Ca păsările-n cuibul lor vîinate
Îmi rămîneau cuvintele-n auz.

Credeam în astrul înălțat de veghe
Trimis în ceruri alb ca o ispită
Să plîngă, poate, lumii la ureche
Și ochii, astfel, lumii să-i deschidă

Doar mi-am ales cuvinte să-i înalț
Rugă fierbinte-n fiecare seară,
Ochii luceau, rugîndu-se, de smalt,
Lumina lui părea că mă-nfioară,
Ci nu-ni dădea de veste mai nimic
În geometrie totul era clar
Că se făcuse dintr-o dată frig
Ca într-un cort clădit pe un ghețar
Dar mă-nșelam crezînd că-n șiruri pline

De cifre și formule gîndul pur
Ca arborii pădurilor virgine
Curăță aerul bolnav din jur
Fiindcă găsirăm inima, plămînii,
Dar bolile ce le opresc nici azi,
Ca-ntotdeauna, ignoranți, bătrînii
Priveau în ochii morții în extaz
Descoperirăm, doar, pămînturi noi
Domesticînd cu biblia și tunul,
Cu lecția, ca pe un loc, din doi
Întotdeauna să învingă unul,
Precum un șoim e legea care umblă
Prin turnurile lumii săgetînd
Ea face cit incendiile toate
Și cit cutremurele de pămînt
O, lume ce trăiești în amănunte
Și-n rugăciuni te rogi de răzbunare
Pentru pierdute moșteniri mărunte
Ori împărțirea peșterilor din mare
Atîta foame unde masa-i plină,
Atîta sete unde din ulcior
Se varsă apa, dacă se înclină
Și pe deasupra cerul, ca un nor —
Prietenii la prieteni și dușmanii
Către dușmani își dovedesc frăția,
În țări bogate se adună banii
Și-n țările sărace sărăcia
Se-aruncă fructele în marea largă
Flămînzii stau la țarm de obicei,
O lume, în deridere, încearcă
Această sinucidere a ei
Ca un refuz al darului naturii
De-a se-nfrupta, fără prihană, toți
De-o parte a iubirii și a urii
Aleargă ca un car pe două roți.

Prin barierele acide
Care se lasă uneori
Trec șirurile nesfîrșite
De călători, de călători

Prin barierele acide
Pline de singele ce spală
Curajul lumii de-a decide
Ce mai rămîne din greșeală

Ce mai rămîne din cuvînt
Cînd e-nțeles pe jumătate
Cînd jumătățile îi sînt
Atît de necesare, poate,

Cînd nu incupe îndurare
Cînd nici pe mine nu mă iert
Că jumătatea, fiecare,
Se poate măsura prin sferă

Cînd sferul poate să propage
Iluzia de-a fi întreg
Prin bariere curge pace
Cînd trecătorii lumii trec.

Ca-n șirurile unei teoreme
Zilele stau în trupul meu supus
Nisipului ce urcă peste vreme
Cu caravane moarte în auz
Acolo-n pulberea scînteietoare
Vezi urma celui ce trecu-nainte
Ce poate că, știind, atunci, că moare

Se lepăda de arme și veșminte
Să-i vād întoarcerea pe flori tăioase:

O lacrimă se sparge pe timpan
Din gura care-a plîns, care rămase
Să-ngroape-n urmă fardul diafan
În piramida, pată cenușie
Din patru muchii, rece, la fruntarii.
O, înăuntru labirintul știe
Să stăvilească hoții și barbarii.
De-ar fi puterea lumii înzecită
De mia de exemple ce și-a dat —
Singularitatea mea e-o piramidă
În care șirul s-a carbonizat.

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Balene și tangouri

Se stinge tangoul? În țara-i de naștere, din vreo 600 de orchestre specializate, au mai rămas doar 10, cea mai cunoscută fiind fără îndoială aceea a Susanei Rinaldi. Astor Piazzola, Quartetul Cedron — alte celebrități — s-au dus în Europa. Guvernul argentinian — la propunerea ministrului culturii — a decretat instaurarea unei „zile naționale a tangoului”, pentru a replica la ceea ce agenția „France Presse” sintetizează în termeni morali: „Existența genului este amenințată, dacă nu chiar condamnată, prin dezvoltarea — în Argentina — a muzicii nord-americane”. Fiecare cuvânt al telegramii conține o durere.

În primul rînd, considerarea tangoului ca „un gen”. Gen pot avea adjectivele. Gen întîlnești și la substantive. Despre gen se vorbește în gramatică și zoologie. Tangoul nu ține nici de unele, nici de altele. Tangoul nu e un gen printre alte genuri, fie ele muzicale. Nu există mișcare în doi, dans al perechii care să conțină poveste mai expresivă decît tangoul — mi-au mărturisit-o copii frumoși și sănătoși ai rock-ului, în fața căroră mă simțeam mic, complexat și intimidat, copil al altei generații, aceea a tangoului, așa cum și tata, fată de mine, era și el al altei vremi, tot a tangoului. O viață întreagă a omului se citește în felul cum dansează tangoul — decența-i și îndrăznelile, stăpînirea de sine și dezinvoltura vitalității, micile-i spaime și puterea de a nu se lăsa terorizat de evidențe. Tangoul nu are veselia superficială, n-am văzut niciodată oameni dansînd tangou cu egoism și răutate. O melancolie fatală stăpînește cuplul, fără nici o vorbă, într-o înțelegere absolut mutuală. E melancolia instinctiv născută în ființă, odată cu bucuria îmbrățișării și a respirației. Tangoul — și aceasta-i definiția lui pe viață, dată de cel mai înțelept dintre înțelepții argentinieni, scriitorul Jorge Luis Borges — este „o idee tristă care dansează”.

Dar anunțîndu-i dispariția — și încă în acești termeni de biologie care leagă existența de amenințări și condamnare — o agenție de presă, prin telexurile căreia trec nu o dată atîtea efemeride, platină și enormități la care filosofii se uită de sus, tocmai ea dă tangoului dimensiunea unei eternități. Abia în asemenea termeni, fie ei prea retorici și exagerați dar deloc nepotriviti, tangoul se înscrie printre marile specii pe cale de dispariție. Tangoul devine astfel o viețuitoare a pămîntului, căpătînd chip prin amenințarea la care e supus. Tangoul trece astfel printre balene. Printre cai. Printre vulturii regali. Printre, bizoni și zimbri. Printre triburile nomade ale unor pusturii. Printre fenomenele grave ale dezvoltării (și deci ale morții) faunei și florei terestre, ale esteticii literare, cum ar fi destinul romanului — căci și romanele se împușcă, nu-i așa? Nu moare romanul, ca „gen”, cu fiecare „val” care urlă că vrea să ucidă povestea? Abia așa, cu fiecare atentat, romanul, metafora, ca și tangoul capătă eternitate.

Am urmărit în anul trecut lucrările conferinței internaționale pentru apărarea vieții balenelor pe oceanele lumii. Am citit rezoluțiile unor adunări care cereau încetarea măcelului printre puii de focă. Congrese serioase s-au ridicat împotriva dispariției pădurilor. O liniște adîncă, o calmă siguranță de mine mă cuprînde cînd mă gîndesc la o viitoare zi internațională a tangoului, ca o zi de celebrare a speței umane printre stejari, cetacee și pui.

RADU COSAȘU ■

Realism, responsabilitate, spirit constructiv, militant

„Lumea în mișcare” — iată o expresie care, deși devenită curentă, aproape tautologică, definește o realitate pregnantă și, am zice, caracteristică în primul rînd pentru epoca noastră. Pentru că, istoriei prezente a planetei îi sînt proprii schimbarea permanentă, accelerația — în domeniile vieții politice, sociale, economice, spirituale, — într-o măsură mult mai mare decît perioadelor anterioare. Imaginea unei lumi așezate în tipare aproape clasice, cu împărțiri parcă definitive — țări puternice, țări slabe, bogați și săraci, „mari” și „mici”, „cei ce hotărăsc” și „cei ce se supun” — devine pe zi ce trece tot mai anacronică. Viața confirmă evoluția noi, principiul existenței libere, suverane a fiecărui stat, dezvoltarea de sine stătătoare, mîndria fiecărui popor de a fi el însuși, prin ce gîndește și realizează, devin date esențiale ale prezentului; concretizate în dobîndirea independenței de către un număr tot mai mare de state, aflate secole de-a rîndul pe orbita colonialismului, în desființarea, practic, a acestui sistem de exploatare și subjugare a unor națiuni.

O „lume în mișcare”, o lume în care idealurile de echitate, de dezvoltare egală și neîngrădită, de cooperare reciproc avantajoasă se fac auzite cu mereu mai mare forță. De la cunoașterea și recunoașterea de facto a unei astfel de realități pornește viziunea de ansamblu a politicii externe a României socialiste, o politică ce așază permanent la baza acțiunilor sale, a relațiilor sale cu țările lumii, principiile respectului reciproc și deplinei egalități în drepturi, respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc și întraajutorarea.

Analiza științifică, marxist-leninistă a vieții internaționale, conturarea unor căi adecvate de soluționare a marilor idei ce confruntă lumea contemporană — realizată la Congresul al XI-lea al P.C.R. și exprimată cu o mare forță de sinteză în programul partidului — este strălucit confirmată, la trei ani după desfășurarea acestui congres, în datele magistralului Raport prezentat la Conferința Națională, din decembrie 1977, de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Această analiză evidențiază mutațiile fundamentale în domeniul raportului de forțe în viața internațională, acțiunea tot mai hotărîtă a popoarelor pentru afirmarea principiilor noi în relațiile dintre state, pentru dezvoltare liberă și independentă, pentru edificarea păcii mondiale, pentru lichidarea subdezvoltării. În acest context, un accent deosebit este pus pe necesitatea soluționării pașnice, pe calea dialogului, a oricăror probleme litigioase, pe imperativul întreprinderii unor pași concreți și hotărîți în vederea destinderii — pe calea dezarmării, în primul rînd a celei nucleare — pe afirmarea deplină a eticii și echității în viața internațională, în dezvoltarea tuturor țărilor, toate acestea fiind premisele ma-

jore ale lumii viitorului, o lume a progresului și civilizației. Transpunerea lor în practică nu înseamnă altceva decît realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale ce exprimă actuala realitate a planetei, unica opțiune pentru destinele umanității.

Realismul politicii partidului și statului nostru primește argumente hotărîtoare nu numai în acest domeniu al aprecierii proceselor ce se desfășoară în viața internațională, al cunoașterii lor directe, ci, mai ales, în domeniul acțiunii, al inițiativelor concrete, constructive. Recurgînd numai la câteva exemplificări recente, putem arăta că reuniunea de la Belgrad a reprezentanților țărilor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, ce se reia acum, în ianuarie, își va continua lucrările avînd drept bază cele aproape 100 de propuneri formulate în prima fază, dintre acestea 14 fiind inițiate de România. Cu o preocupare constantă pentru stimularea rezolvării „nodului gordian” al complexului de probleme ce definește procesul destinderii — dezarmarea și, în primul rînd, dezarmarea nucleară — țara noastră acționează pentru măsuri concrete, atît în forul de la Belgrad, cît și în cadrul Comitetului pentru dezarmare de la Geneva — unde se impune depășirea stadiului de intenții, de declarații verbale — și la O.N.U., organism care, în concepția României, trebuie să-și afirme cu mult mai multă hotărîre eficiența constructivă în viața internațională. Astfel, raportul privind „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și cheltuielile militare” realizat în 1971 din inițiativa României, va fi actualizat, constituind un document de bază al sesiunii Adunării Generale a O.N.U. din 1978, consacrată problemelor dezarmării.

Din poziția permanent constructivă, din întreținerea dialogului în jurul acestor probleme cruciale pentru prezentul și viitorul lumii decurge în fapt însuși sentimentul de înaltă responsabilitate față de destinele păcii și securității internaționale ce definește activitatea României, a arhitectului și promotorului cel mai avizat al său, președintele Nicolae Ceaușescu. Există la ora actuală în lume numeroase focare de încordare, numeroase puncte fierbinți care amenință pacea. Țara noastră militează pentru rezolvarea oricărei astfel de situații pe calea negocierilor directe, a tratativelor, pentru eliminarea apelului la confruntarea armată, la război, care nu ar duce la altceva decît la agravarea conflictelor, la inutilele jertfe umane și pierderi materiale.

Fie că este vorba despre Orientul Mijlociu — unde se impune realizarea unei păcii juste și durabile prin discuții directe ale părților implicate în conflict, o pace care să corespundă intereselor popoarelor din regiune, soluție pentru care România s-a pronunțat încă din 1967 — fie că este vorba de Cipru — unde soluționarea pe cale pașnică a diferendelor este singura în măsură să conducă la asigurarea indepen-

denței, suveranității și integrității țării — fie că este vorba despre tensiunile ivite pe continentul african, în care colonialismul și imperialismul au lăsat numeroase probleme complicate, a căror rezolvare poate fi găsită numai pe calea tratativelor, a înțelegerii, evitîndu-se ciocnirile armate, asigurîndu-se unitatea statelor africane, dezvoltarea lor independentă — în toate aceste cazuri, țara noastră a făcut manifest spiritul realist al politicii sale, consecvența și profundul umanism care o animă.

În același timp, România și-a făcut în permanență un reper de conștiință în conduita sa internațională din solidaritatea cu popoarele care luptă pentru suveranitate, pentru lichidarea dominației străine, a sprijin direct și sprijin în continuare lupta mișcărilor de eliberare din Zimbabwe și Namibia împotriva agresiunii colonialiste a regimurilor rasiste din Rhodesia și Africa de Sud.

O „lume în mișcare” spuneam la începutul comentariului, dar o lume în care persistă încă inegalitățile și subdezvoltarea, o lume în care se realizează cucerirea cosmosului, dar se moare încă de foame, o lume cu poli de bogăție și de sărăcie. Cu conștiința acută și responsabilă a acestei stări de lucruri, România socialistă se pronunță pentru edificarea unei ordini economice și politice noi, o ordine firească și echitabilă, o ordine care să dea tuturor țărilor, indiferent de mărime ori de forță militară, drept egal la dezvoltare, la civilizație. Este un însemn de înaltă mîndrie pentru noi că în definirea acestui concept ce exprimă ecuația vitală a prezentului și viitorului lumii se află încorporată contribuția de puternică originalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, personalitate strălucită a lumii contemporane, a cărui gîndire realistă, științifică, asupra vieții internaționale, exprimată în politica Partidului Comunist Român, a țării în fruntea căreia se află, este recunoscută pretutindeni în lume ca un însemn fundamental al prestigiului, al responsabilității pentru destinele umanității ce caracterizează România socialistă. „Președintele Nicolae Ceaușescu este omul politic care simte responsabilitatea pentru prezentul și viitorul pașnic al omenirii, pentru lichidarea împărțirii lumii în bogați și săraci, pentru dreptul fiecărui popor de a-și alege propria cale de dezvoltare” spunea Mario Zagari, membru al Direcțiunii Partidului Socialist Italian, vicepreședinte al Parlamentului vest-european. Este, aceasta, doar una dintre numeroasele aprecieri elogioase, din numeroasele dovezi de prestigiu de care se bucură în lumea întreagă personalitatea președintelui României.

O țară întregă, strîns unită în jurul partidului comunistilor, al marelui bărbat care-i conduce destinele, înțelege și urmează conștient această politică, acest crez care-i conferă rostul și demnitatea în rîndul popoarelor lumii.

DOINA FRUNTELATĂ ■

Fapte și zile

● Două noutăți medicale din S.U.A. Prima se referă, după cum anunță în ultimul său număr publicația „Asociației medicale americane”, la obținerea a două noi medicamente destinate tratamentului de natură virotică. Specialiștii apreciază că ele vor avea aceeași importanță ca penicilina și alte antibiotice în combaterea infecțiilor de natură bacterială. Cea de-a doua noutate se referă la punerea la punct a primului vaccin împotriva pneumoniei, boală ce ucide încă, anual, mii de persoane. Produsul va fi comercializat începînd cu 1 februarie anul curent, dar din păcate se precizează că acționează numai asupra unei forme tipice americane a maladiei. ● După 10 ani, Pathé-Marconi a regăsit un document inedit, considerat a avea o valoare excepțională. Este vorba despre concertul new-yorkez dat de Edith Piaf la Carnegie Hall, la 13 ianuarie 1957. Dublul album, în care neuitata cîntăreață franceză interpretează în engleză melodia „La vie en rose”, a fost lansat pe piața discului francez în decembrie 1977. ● Pentru a se ajunge, la mijlocul anului 1978, la prohibiție totală, în Groenlanda au fost luate măsuri de reducere a vinzării băuturilor alcoolice. Astfel, în Groenlanda nu se mai vînd băuturi alcoolice în zilele de vineri, sîmbătă și duminică, precum și în prima și ultima zi ale lunii. De asemenea, zilnic, timp de două ore, după-amiază, este interzisă comercializarea băuturilor. ● Zilele trecute o știre anunța că s-au implinit 20 de ani de la începerea producției popularelor autoturism „Trabant”.

În anul 1973, uzinele „Sachswrning” au produs Trabantul cu numărul 1 milion, iar pînă în prezent pe porțile uzinei au ieșit peste 1,3 milioane autoturism. Datorită perfecționărilor aduse mașinii, în ultimii cinci ani consumul de metal pe autoturism s-a redus cu peste 10 kilograme. ● Societatea americană „Harris Corp.” a obținut de la Arabia Saudită un contract de 21 milioane dolari pentru instalarea unei rețele de telecomunicații prin satelit. Contractul prevede construirea a 10 stații la sol. ● Acum cînd pămîntul este acoperit cu zăpadă, într-o livadă din apropierea centralei electrice „Vidin” din Bulgaria au început să se coacă... prunele. Localnicii relatează că, an de an, prunii dau roade bogate, care ajung însă la maturitate abia în decembrie, iar uneori chiar în ianuarie. Specialiștii încearcă să obțină material săditor de la prunii respectivi pentru a realiza un soi de prune tîrzii și foarte tîrzii. În ceea ce privește vecinătatea centralei electrice, nu s-a avansat vreo explicație. ● Romantismul, se pare, se vînde foarte bine în ultima vreme în S.U.A. Pentru a răspunde „spiritului” pieței, regizorul Just Jaeckin a modificat titlul filmului pe care-l toarnă în prezent, „Playmate” (Tovarăș de joacă) a devenit, astfel „The last romantic lover” (Ultimul îndrăgostit romantic!) ● Silvester Stone, deținătorul „Oscar”-ului pentru filmul „Rocky”, se plînge de faptul că admiratorii „îi fac viața mizerabilă”. „La început m-au aclamat. Apoi au început să pună mîinile pe mine. Apoi m-au brutalizat. În cele din urmă am ajuns să nu mai fiu eu însumi, ci un obiect lipsit de identitate, de personalitate, pe care toată lumea îl busculează” a declarat Silvester Stone.

D. I. ■

În răstimp de doar cîteva săptămîni, am putut afla din presă fel de fel de curiozități despre unele pasiuni ale locuitorilor niponi: obținerea unor roșii cubice sau a unui soi de usturoi lipsit de miros. Fotografia de față înfățișează un cocos, care, spre deosebire de confrății săi, obișnuiți, posedă un penaj al cozii măsurînd nu mai puțin de 10 metri. Proprietarul său, japonezul Kavanami, face parte din categoria celor ce se indelecticesc cu obținerea unor cocosi demni să participe, prin lungimea penajului cozii, la concursuri ce datează, se pare, de peste trei secole. Această extravagantă preocupare este prezentă mai ales în rîndurile locuitorilor insulei Sikoku. În satul Kocsiban a fost ridicat chiar un bust crescătorului de cocosi care a reușit, prima oară, să ajungă la performanța de 1 metru...

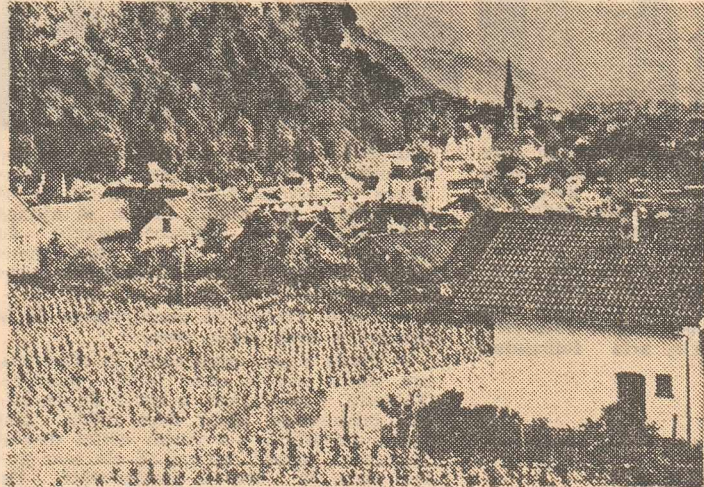

LA VADUZ, ÎN EUROPA...

La Vaduz, orașelul montan — capitală a principatului alpin Lichtenstein — aveam să constat de visu, cu prilejul unui scurt popas de nici 24 de ore, că „Lichtensteinul nu este numai un paradis al filatelitelor”, cum afirmase cândva, în titlul reportajului său, corespondentul unui ziar vest-european. De la o vreme, observatorul atent al peisajului politic general-european își îngăduie tot mai rar să privească doar cu ochii turistului realitățile micului stat european așezat pe valea Rinului. Peisajul montan continuă de bună seamă să-l încinte, seriile filatelicilor rivnite de orice colecționar îi rețin atenția la fel de mult ca și înainte, obiectele din cristal de stîncă din vitrinele tuturor magazinelor îi dau mai departe prilejul să-și îmbogățească micul tezaur de suveniruri iar galeria de pictură — cotată printre cele mai renumite din Europa — beneficiază de același constant aflax de vizitatori. Dar ziaristul va fi la Vaduz tot mai atras și de activitatea politico-diplomatică ce iradiază din clădirea în stil renașcentist ce găzduiește sediul guvernului. Primul ziar al țării pe care l-am văzut aici, un număr din „Lichtensteiner Vaterland”, publica, pe prima pagină, un mare articol conținînd un bilanț al activităților guvernamentale din ultimele 12 luni. Se remarcă în articol: „Dacă în anii '60 politica externă a Lichtensteinului era încă un copil vitreg în preocupările regimului, în deceniul următor ea avea să beneficieze de o viguroasă activizare, realizînd câteva succese nu lipsite de semnificație”. Succese care se referă — precizează ziarul — la reprezentarea proprie a Lichtensteinului în relațiile

internaționale, la afirmarea sa ca stat situat în Europa.

Evenimentul capital care ilustrează noul curs al politicii externe a Lichtensteinului îl constituie participarea țării la activitățile legate de conferința general-europeană, act politic în care au fost angrenate, în condiții de deplină egalitate, toate statele continentului, indiferent de mărimea sau potențialul lor economic sau militar. Actuala activitate general-europeană — sublinia articolul menționat — prilejuește „o afirmare importantă a țării noastre ca stat european independent și suveran”. Ziarul mai amintește și alte acțiuni ale guvernului din Vaduz, vizînd intensificarea legăturilor Lichtensteinului cu alte state europene pe plan

Imagine din Vaduz, capitala principatului Lichtenstein. Acest mic stat — 157 kmp și 16 495 de locuitori — se află situat pe malul drept al fluviului Rin, între Elveția și Austria. Vaduz păstrează încă rezonanța denumirii vechi latine „Vallis dulcis” — „valea dulce”.

CORNELIU VLAD ■

Lavinia — Statuile vorbesc

„Veți vedea cetatea și zidurile făgăduite ale Laviniei, o asigură profetic tatăl zeilor pe Venus, iar Eneas va înfrînge popoare cumplite și le va da legi”. Așa zice Vergiliu în cartea I a capodoperei sale „Eneida”, așa zice și legenda atribuind rătăcitorului troian gloria nepieritoare de a fi pus temelile, pe pământul de azi al Italiei, nu doar unei cetăți — celebrul Lavinia — ci unei întregi istorii. Și tot așa cum Troia, pînă a nu fi fost localizată și descoperită de patima unui căutător, ființa numai în poemul homeric, și Lavinia, vatra așezată de Eneas, a rămas multă vreme în perimetrul incertitudinilor. Deși anticul oraș fusese descoperit și se știa unele lucruri despre trecutul său.

Nu demult, agenția France Presse anunța o senzațională descoperire arheologică. La 30 kilometri sud de Roma, pe locul unde, așa cum spune legenda, eroul virgilian întemeiasă cetatea Laviniei, au fost scoase la lumina zilei, de o echipă de arheologi italieni, 50 de statui datînd din perioada seco-

lor 6—3 înaintea erei noastre. În fapt, este vorba de o adevărată colecție de artă antică, prima descoperită vreodată într-un singur loc în Italia. O colecție de mare valoare artistică, excelent conservată, cu piese lucrate cu o surprinzătoare minuțiozitate, cu un rafinament deosebit. În mărime aproape naturală, statuile de la Lavinia sînt lucrate în lut și reprezintă în cea mai mare parte tinere femei purtînd o ofrandă, o pasăre sau o floare. Printre ele o Atena războinică, înarmată cu lance și purtînd cunoscuta-i cască. Culoarea statuiilor merge de la un ocru limpede spre roz, iar îmbrăcămintea, tunicile sau mantalele sînt vopsite în roșu. Bijuteriile, realizate cu o precizie maximă, au fost mai întii modelate și abia apoi aplicate pe statui. Unele dintre piesele descoperite reprezintă bărbați surprinși în plină mișcare. După cum afirmă profesorul Paolo Sommella de la universitatea din Roma, comentînd recenta descoperire, colecția de artă sculpturală de la Lavinia reprezintă un fenomen artistic de profundă originalitate, aflat în afara influențelor grecești sau etrusce.

Dar se pare că însemnătatea descoperirii este în primul rînd de ordin istoric. Examinarea colecției de artă a

indicat faptul că piesele sînt rodul creației unui grup numeros de artiști, ceea ce presupune logic existența unei colectivități urbane înfloritoare din punct de vedere economic. S-a avansat astfel supoziția că, în plină expansiune a Romei, orașul Lavinia își păstra încă prerogativele de important centru economic, cultural și religios, fiind un fel de a doua capitală, un oraș geamăn cu „Cetatea Eternă”. Abia în urma războaielor din 338—335, cînd Liga latină a fost învinsă de romani și apoi desființată, înfloritorul Lavinia a început să apună, ajungînd în voacurile următoare o simplă așezare de provincie, total eclipsată de capitala marelui imperiu, un oraș unde s-au introdus de timpuriu dreptul roman și cultul zeilor Romei. O dovadă în acest sens o constituie și faptul că, în apropiere de locul unde au fost găsite cele 50 de statui, s-au descoperit ruinele unui vechi templu latin, abandonat încă de acum 2100 de ani. În perimetrul templului, într-o grotă adîncă, ultimii locuitori ai Laviniei liber își îngropaseră penajii, semn că Roma triumfase nu numai pe cîmpul de luptă, ci și în impunerea zeilor proprii.

P. AURELIAN ■

Paradoxurile supercivilizației

Oameni și pișcoturi

Revelionul a trecut cu bine, ceea ce ne dorim și la anul. În general în noaptea cu pricina, indiferent de meridian, oamenii sînt puși pe fapte mari și, la nivei mondial, apetiturile înregistrează un salt fabulos. Se înving recorduri culinare care în nopțile normale ar zgribuli și pe marii gurmanzi și se golesc recipiente de dimensiuni colosale. La Paris, spre exemplu, Jean Duvalier a consumat, cu martori, 22 de ouă, 4 găini, 500 g pate de ficat, 1 kg brînzeturi diverse, 5 feluri de pește, toate udate cu 8 sticle de vin alb, 2 de vin roșu, 3 sticle de șampanie și „un pahar de coniac”. De abia după aceasta a trecut cu un avînt sporit, la dulciuri.

Asemenea culmi gastronomice care, probabil, îl fac să geamă, acolo unde e el, pe Pantagruel nu s-au construit din cuțite și pahare numai pe marginile Senei. La Chicago, după un ospăț măreț, un grup de doamne reunite într-un fel de club al pofticioaselor au decis, într-o criză de euforie generată de teribila acumulare calorică, să facă un gest frumos. Și l-au făcut. Au cedat pișcoturile nefolosite la festin în folosul bieților șomeri din localitate. Experții au tras concluzia că fiecărui pișcot i-ar fi re-

venit 280 de șomeri totali și 429 de șomeri parțiali. În consecință, gestul a rămas în sfera platoniceului absolut.

Oameni și cîini

Scotland Yardul ambiționează, conform unei tradiții care a alimentat o bogată literatură, să fie mai tare ca bandiții, mai eficace, mai inteligent. Se caută noi metode și, cînd se găsesc, se experimentează cu un zel tipic insular. În ultima vreme viața a demonstrat că în anumite situații, în general cheie, un cîine bine dresat dă un randament sporit în comparație cu un detectiv de „filaj”. Contabilii instituției au calculat costul specializării per cîine și per detectiv și au ajuns la concluzia că primii învață mai repede, mîncînd mai puțin și nu manifestă spirit revendicativ. Cîinii au devenit concurenți lipsiți de scrupule ai detectivilor, ceea ce, e limpede, nu se înfîlnește decît în cosmaruri. Dar, evrika! Un psiholog renumit, Edward Prestley — autor de volume criminalistice — a atras atenția că spre deosebire de cîini detectivii au capacitatea să-i urmărească pe criminali urîndu-i. O ură temeinică față de bandiți poate face minuni — a declarat el. În acest fel detectivii și-au văzut posturile asigurate cel puțin în lupta

împotriva cîinilor, căci împotriva bugetului cîinii și oamenii sînt egali...

Oameni și adevăruri

S-au dus frumoasele vremuri cînd spre Australia se îndreptau, în lungi cortegii ale speranței, vasele cu săracii lumii care credeau că odată ajunși pe Pămîntul Nou îl vor apuca pe Dumnezeu de un picior. Fără să fie plină ochi, Australia își are săracii ei, problemele ei, crizele ei. Totuși imigrația nu a scapat întru totul. În încercarea de a realiza imposibilul, și anume echilibrul între cerere și ofertă pe piața muncii, autoritățile au întocmit un filtru cît se poate de fin acolo unde țara avea, cîndva, porți larg deschise, ba chiar mai rău. În porturi și aeroporturi vameșii nu mai pridesc nu atât cu frunzărirea bagajelor cît cu trecutul amatorilor de „naturalizare” australiană. Formularele ce trebuie completate parcurg treptele indiscreției crunte iar pedepsele ce se aplică în cazul unor răspunsuri... eronate sînt extrem de drastice.

Imigrații trebuie să declare nu numai adevărul și numai adevărul ci un morman de adevăruri printre care și unul mic de tot, dar greu de recunoscut: că își pot asigura întreținerea, prin mijloace demonstrabile pe loc, pe o perioadă de șase luni. Așadar, se acceptă săracii cu economii.

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

Reacție adecvată

Acum șase luni, chiar în această coloană, spicuiam dintr-un articol mai amplu apărut în săptămînalul american „Time” și care avea în vedere o nouă modă muzicală: moda „punk”. Termenul, vă reamintim, se traduce prin scribos, dezgustător și exprimă cu fidelitate ceea ce făcea, de pildă, un anume Johnny Rotten („Putredul”) care, ajuns pe scenă, avea un repertoriu ale cărui piese de rezistență erau scuipearea fără jenă a spectatorilor și afirmații de genul: „vă urăsc, vă detest, vă ignor, nu contați”.

Dar gestul nu era singular. Prozeții apăruseră și în S.U.A., Japonia sau Franța, cu toate că reacția publicului fusese destul de rece. Astfel, lui Johnny Rotten și grupului său li se interzisese să fie prezenți pe scenele sălilor de concert și nu erau difuzați nici la radio. În atari condiții părea că viața modei „punk” a trecut, ca orice modă, dealtfel. Și totuși nu s-a întîmplat astfel, confirmîndu-se ceea ce, tot acum șase luni, un impresar din statul american Florida afirma: „este o chestiune de timp pînă cînd invazia muzicii «punk» va începe și aici”. Semnalul invaziei l-a dat cine altcineva decît „Sex pistols”, cel mai celebru grup britanic de „punk” care, la 6 ianuarie, și-a început primul său turneu american.

Precedați de o publicitate în stil american, prezentată cu tot felul de formule de un impresar decis să speculeze la sînge noua modă, membrii grupului se așteptau să fie primiți într-o atmosferă delirantă, în săli imense, ticsite de spectatori ce-i aplaudau frenetic. Dar, ca în acea atît de expresivă zicală care spune că socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din tîrg, tinerilor din grupul amintit nu le venea să creadă ochilor cînd au constatat că primul lor concert se desfășoară într-o mică sală din Atlanta (statul Georgia) și unde erau prezenți aproape cinci sute de tineri, pe care-i aduseseră acolo mai curînd curiozitatea decît entuziasmul, după cum transmite de la fața locului agenția „France Presse”. Mai mult decît atît, acea lume atît de eterogenă n-a vibrat deloc în fața principiilor care ghidează „vestimentația” și comportamentul pe scenă, impregnate de agresivitate verbală, ale celor de la „Sex pistols”. Nici urmă de entuziasm, nici urmă de strigăte, nici urmă de aplauze în stil american. Tinerii spectatori georgieni n-au vrut și n-au încercat să adopte stilul „punk” și, în consecință, au așteptat cu seninătate sfîrșitul concertului. În aceste condiții, cineva (din grupul amintit, se pare) ar fi opinat că noii lor spectatori nu sînt încă pregătiți pentru impactul muzicii „punk”. I s-a replicat imediat că, de fapt, reacția lor a fost cu totul adecvată „spectacolului” ce li s-a propus și că, mai mult, probabil nici n-ar fi venit atîția în sala de concert dacă publicitatea n-ar fi speculat în sens invers faptul că grupul fusese interzis la B.B.C. ca urmare a torentului de insinuații lansate într-un interviu acordat de unul dintre componenți și că li se ridicase și dreptul de a apărea în public. Evident, motivul interdicției nu era amintit de impresar. Dealtfel, într-o primă instanță, membrilor grupului nu li se acordase viză de intrare în S.U.A. din cauza antecedentelor lor judiciare. Astfel încît reacția celor din Atlanta, încă singulară, este adecvată.

PETRE NICOLAE ■

Love, Love, Love...

Simbătă, Topescu a strins cu forfecuța lui și cu pap 200 de goli de pe mapamond și ni le-a oferit într-un film emoționant de o oră și jumătate ca să ne rămână sarmău-n gît și să sughițăm pină la anul pentru că așa bucurii n-o să mai avem! În această antologie de faze n-au lipsit nici secvențe din campionatul nostru. Acum, nu că sunt răutăcios, dar parcă nu semăna... Ai noștri mai erau, mai semănau. Toți grămădă ca la rugby după poarcă, aveau și o alergare anapoda de parcă le legase cineva cite 16 ocale de plumb de glezne. Ceilalți, de prin R.F.G., de prin Anglia, de prin Italia, jucau alteceva, este limpede.

Lăsînd gluma la o parte, pot să spun că golul lui Vigu din meciul cu Iugoslavia de la București a fost un gol antologic; cu siguranță, nu era de lepădat nici golul lui Vrinceanu înscris pentru **Dinamo**; cum un gol al lui Dobrin m-a lăsat cu gura căscată. Dar aceste rarități, pe care numai memoria benzii magnetice le mai surprinde și le păstrează, nu ajung pentru a ne satisface. Bănuiesc că aproape toți fotbalisții din România au lăsat totul deoparte și au privit această suită de faze care ne-a dat un gust plăcut sîrșitului de săptămînă. Mai bănuiesc că printre privitorii ca la teatru, cum zice poetul, erau și fotbalisți care au învățat cite ceva din proiectarea unor execuții de o mare și artistică frumusețe. Capodopera acestei după amieze, cum spunea și Topescu, a fost golul înscris dintr-o foarfecă pe un teren din Olanda sau din R.F.G. de un jucător al cărui nume nu l-am reținut. Dar cite nu se puteau imprima pe o placă video pe care aș fi trimis-o, să zicem, unor jucători care ratează în campionatul nostru cu carul sau nu cunosc plăcerea de a marca. Privind acest film am avut senzația că scriu de 20 de ani degeaba în diferite colțuri de revistă. În două decenii: abia citeva nume care mi-au impus și pe care le-am semnalat cititorilor, dar restul, miile de jucători care au apărut ca niște astre și au dispărut repede-repede, într-o negură atît de tristă?... Cei mai mulți minai de lenea lor, de neseriozitatea lor, de petrecerile nesfîrșite, de lipsa de responsabilitate a unor conducători de club care au crezut că numai cu bunăvoința și cu vorba bună se poate face fotbal.

Sper că acest film să fi arătat privitorilor lui, jucătorii, că toată măiestria și lejeritatea cu care, într-un balet sublim, se inscriau cele mai frumoase goluri ale anului sunt rezultatul unei munci neostenite, de zi cu zi, al seriozității, al ideii că munca stă la baza talentului.

În încheiere, Topescu ne-a re-proiectat pe micul ecran momentul extraordinar al retragerii lui Pele, acel plinset de copil în hohote care a pierdut cel mai frumos dar pe care i l-a făcut viața: jocul cu mingea! Era un act zguduitor, a fost una din cele mai frumoase secvențe de film (nu numai de film sportiv) pe care am văzut-o în viața mea. Și acel magnific scurt discurs, apelul acestui copil sărac care a cucerit lumea cu inteligența și voința lui de a fi desăvîrșit, terminat cu divinele cuvinte adresate publicului: repetați cu mine de trei ori: **Love, Love, Love**. Cuvîntul dragoste, repetat de trei ori, ar trebui scris cu litere de aur pe toate granițele și aeroporturile din lume, pe toate steagurile, pe toate arsenalele, pe toate templele, pe toate ministerele, pe toate caietele școlare, pe toate tăblițele copiilor, pe biberoane, dacă copiii de țifă ar putea să citească la naștere; acest cuvînt sublim ar trebui scris cu litere de argint pe cerul întregului pămînt ca să fie citit de oameni, ziua și noaptea; cu el, cu acest cuvînt, ar trebui să se deschidă toate emisiunile de radio în toate limbile pămîntului; cu el ar trebui să se încheie emisiunile de televiziune de pe întreg pămîntul — acest cuvînt repetat: **Love, Love, Love**, ar trebui transmis în cosmos cu unde luminoase și sonore pentru a umple cu strigătul lui Pele toate galaxiile.

EUGEN BARBU ■

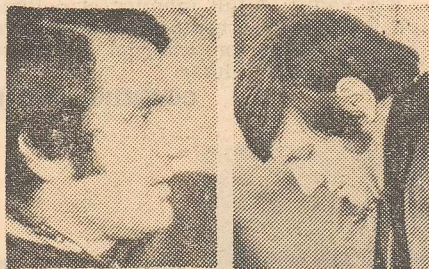
P. S. Uitucul de mine, răspunzînd anchetei acestei reviste la întrebarea: care a fost cel mai bun unsprezece din ultimii 25 de ani, am făcut eroarea de a lăsa deoparte trei nume la fel de mari ca și cele dictate corespondentului **Flacării**, pe care le repun în drepturi, cu scuza de rigoare: Ozon, Nunweiler III și Dumitriu II.

5 ANTRENORI TINERI

despre cursul

de la Snagov (și nu

numai despre el)

Aleși din rîndul specialiștilor pe care rezultatele obținute pînă acum, chiar dacă după o practică nu prea îndelungată, îi recomandă, incluzîndu-i în ceea ce ne place să numim „categoria antrenorilor de perspectivă”, cei intervievați au fost solicitați să-și exprime punctele de vedere privitoare la cursul de la Snagov, dar discuția, după cum veți constata, a depășit uneori cadrul respectiv, fără a părăsi, firește, aria fotbalului.

ION IONESCU:

„Nu cred că trebuie

să izolăm fotbalul de știință”

— Ion Ionescu, ai urmat cîndva, cu ani în urmă, cursurile celebrei școli de antrenori de la Köln. Dacă ar fi să faci o comparație între ce ai aflat acolo și ce ai aflat la Snagov, ce-ai răspunde?

— Desigur, au trecut de atunci niște ani, dar cursul organizat de F.R.F. mi s-a părut situat la un nivel foarte înalt, cu nimic mai prejos decît cel de la Köln. La Snagov s-a discutat competent și deschis, majoritatea referatelor fiind la zi și deosebit de interesante, ridicînd probleme reale, de mare ajutor în practica noastră de zi cu zi. Mai ales temele prezentate de Ștefan Covaci și Ion Voica au adus o sumedenie de noutăți, nu doar în partea lor teoretică, ci și în cea practică, demonstrativă. Altfel, uneori, s-a făcut prea multă teorie, poate chiar de dragul teoriei.

— Anume?

— Profesorii Nicu Alexe și Cornel Florescu, altfel specialiști cu mari merite în afirmarea internațională a sportului nostru, au susținut referate cu prea puține legături cu fotbalul.

— Profesorul Alexe despre ce a vorbit?

— Chiar așa, despre ce a vorbit Nicu Alexe?

— Dar Ștefan Covaci?

— Între altele, a pus la dispoziția cursanților o suită de exerciții pentru antrenament deosebit de atractive și utile, precum și lesne aplicabile. 9 la 9, de pildă, fără preluare, o temă care solicită jucătorii la marcaj și demarcaj, 4 la 4, numai cu capul, pe un teren mai mic, exercițiu nu numai folositor pentru pregătirea fizică, ci și plăcut, ușor de asimilat de fotbalisți.

— Din cite am aflat, s-a făcut la Snagov propunerea înființării unui post de antrenor federal cu probleme, hai să le zicem, științifice. Care e opinia lui Ion Ionescu?

— Total favorabilă. La noi, unde antrenorii au o mie și una de probleme pe cap, hoteluri, cazări și așa mai departe, fotbalul a cam rămas în urma cuceririi științei. Nu că psihologia sau sociologia ar rezolva chestiunile lui fundamentale, care sînt altele, dar mi se pare că n-avem voie, dacă dorim cu adevărat să fim competitivi, să nu-i chemăm mai aproape de antrenor pe medic, pe sociolog, pe psiholog, pe toți la un loc. Altfel spus, nu cred că trebuie să izolăm fotbalul de știință, ideea unui asemenea specialist încorporat federației părin-du-mi-se binevenită.

TEODOR POP:

„Am venit pe banii mei, dar nu-mi pare rău”

— Tovarășe Pop, dumneata ești un antrenor, sper să nu te superi pe mine, mai puțin cunoscut, deși opinia mea este că munca desfășurată la Petroșani, ca antrenor secund, și la Deva, unde lucrezi acum cu echipa divizionară, te recoman-

dă ca pe unul dintre cei mai serioși și competenți tehnicieni din „noul val”. E adevărat că ai venit la Snagov pe banii dumitale?

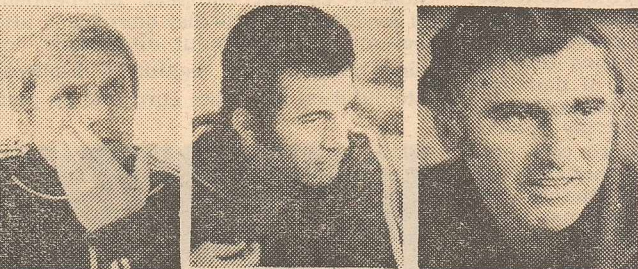
— Da. Am venit pe banii mei, dar nu-mi pare rău. Am scris un caiet întreg și am convingerea că am învățat foarte multe lucruri utile.

— Enumeră, te rog, trei dintre ele.

— De ce trei?!

— Dacă vrei dumneata, enumeră trei!

— Unu. Din referatele prezentate de Ștefan Covaci și Ion Voica am înțeles cit greșeam, poate nu numai eu, ci majoritatea colegilor, atunci cînd acordam atenție elementelor de forță, rezistență, mobilitate etc. numai în perioadele mari pregătitoare, adică vara și iarna. Gradat, asupra lor trebuie insistat în tot timpul anului. Doi. Pînă la Snagov credeam că testele fizico-tehnice, Cooperul, de exem-

plu, trebuie privite numai ca un mijloc de control. Aici am priceput, din expunerea vicepreședintelui F.R.F., că ele se cer privite, ca fotbalul nostru să ajungă competitiv, și ca mijloace curente de instruire. Trei. Am deprins unele noutăți în domeniul individualizării în procesul de pregătire.

— Patru. Credeți că manifestarea de la Snagov a avut vreun cursur?

— Poate e prea mult spus. În orice caz, am simțit nevoia unor lecții practice. Teoretic, s-au ridicat o serie de chestiuni interesante, chiar dacă unele mai puțin accesibile, s-a vorbit astfel despre „apărarea corset”, numai că ele s-ar putea preta la diverse interpretări. De aceea, unele demonstrații, chiar pe porțiuni ale jocului, ar fi avut darul să limpezească lucrurile.

— Care e situația Centrului de copii și juniori de la Deva?

— Nu avem așa ceva. A fost cîndva, dar s-a desființat, drept pentru care ne descurcăm cum putem. Juniorii pe care-i folosim în divizie provin de la Liceul sportiv. Atît Medrea cit și Paul.

MIRCEA RĂDULESCU:

„Ca în toate domeniile

de activitate, se pune

și la noi problema calității”

— S-o luăm altfel, tovarășe Rădulescu. În calitatea dumitale de asistent universitar la Catedra de jocuri sportive a I.E.F.S.-ului, e greu de crezut că Snagovul ți-a oferit prea multe noutăți. Prin însăși meseria pe care o ai, e de presupus că citești permanent și ești la curent cu tot ce apare în materie de metodică antrenamentului. De acord?

— Oarecum. La Snagov, de exemplu, am aflat o serie de lucruri inedite din lucrările colegilor mei Voica și Birsan cu privire la probleme de rezistență și forță, capitol la care fotbalul nostru continuă să fie deficitar.

— La capitolul copiilor și juniorilor cum ți se pare?

— Pentru lămurire, posed un nume.

— S-auzim.

— Portarul Lazăr din lotul Sportului studentesc, singurul produs sută la sută al Centrului nostru de copii și juniori, în cadrul căruia lucrează 6 antrenori! E clar, nu?

— Exemplificarea, da. Cauzele, nu.

— Ca scuza ar putea fi invocată baza materială încă slabă, cu puține terenuri. În general însă nu cu referiri numai la clubul nostru, ci la ansamblul fotbalului românesc, la copii și juniori se muncește încă puțin și adesea după ureche. Nu-s oameni pasionați care să bată școlile, care să vrea mai mult, nu să se ascundă mereu sub plapuma explicațiilor și regretelor. Or, părerea mea e că tocmai la acest nivel, la care fotbalul se cam învață odată pentru totdeauna, nu se acordă suficientă atenție.

— De ce oare?

— N-aș putea să răspund.

— Ziceai mai devreme ceva despre utilitatea chemării unui sociolog în fotbal. Te rog să înșiști.

— Antrenorii de fotbal lucrează, nu-i așa?, cu tineri. Noi vorbim adesea despre nivelul lor educativ scăzut, încercînd, după puterile și capacitățile noastre, să-l ridicăm, mai ales acum, cînd și în fotbal, ca în toate domeniile de activitate, se pune problema calității. Dar nu avem prea multe și prea exacte cunoștințe, deși există în țară chiar un institut specializat pe problemele tineretului. Poate că folosirea unui tehnician de acolo, așa cum ajută el în fabrici, ar fi indicată și în fotbal. Măcar ca experiment.

— Cursul de la Snagov...

— A fost excelent.

MARCEL PIGULEA:

„Poate că n-ar fi stricat

un pic de practică în plus”

— Ce a însemnat cursul de la Snagov pentru tînărul tehnician Marcel Pigulea? Dar pentru antrenorul Chimiei Rîmniceu Vilcea, echipă care, cum bine se știe, urmărește promovarea în divizia A?

— Mi se pare că este vorba despre una și aceeași persoană!

— Am impresia că sîntem de acord. Cel puțin pînă în prezent.

— Consider că a fost o manifestare deosebit de utilă, care ne-a readus în

Invitații paginii de față, de la stînga la dreapta: Ionescu (Gloria Buzău), Pop (Mureșul Deva), Rădulescu (Sportul studențesc), Pigulea (Chimia Rm. Vilcea) și Staicu (Olimpia Satu Mare)

minte unele lucruri mai vechi și uitate, după cum ne-a furnizat o serie de informații noi, fără de care meseria de antrenor nu poate progresa, pierzînd ritmul.

— De exemplu?

— În mod special m-au interesat acele referate care s-au axat pe problemele echilibrului echipei, pe valorificarea cit mai eficientă a calităților fiecărui jucător, îndeosebi în meciurile disputate în deplasare.

— De ce?

— Pentru că Vilcea, deși a încheiat returul pe primul loc, înscînd cele mai multe goluri din toate echipele divizionare, 45, a rămas deficitară la capitolul eficacității în deplasare, de unde a adunat 3 puncte mari și late. Din punct de vedere teoretic, cursul m-a satisfăcut integral, oferindu-mi o sumedenie de soluții, pe care sper să le aplic din primăvară, cu beneficii pentru echipă. Din păcate, desigur și din cauza impracticabilității terenului de joc de la Snagov, acoperit cu îngrășăminte pentru regenerare, partea practică a avut de suferit. Poate că n-ar fi stricat un pic de practică în plus!

— Care e randamentul Centrului de copii și juniori care funcționează la Vilcea, subvenționat de F.R.F.?

— Randament minim, în funcție de condiții obiective.

— Anume?

— Exceptînd terenul mare de joc, nu există nici un alt gazon pe care copiii să se antreneze și să se formeze ca jucători. Pe terenul mare nu intră nici garnitura divizionară cînd plouă sau cînd ninge, darămite copiii! Așa că antrenorul Traian Popa de la centru e greu să-i pretinzi ceva, cînd el antrenează la C.I.L., unde elevii săi se pot juca de-a v-ați ascunslea prin gropile terenului!

GHEORGHE STAIU:

„Noi, antrenorii, purtăm

mare parte din vină”

— Gheorghe Staicu, ai auzit ultimele cuvinte ale discuției cu Pigulea, așa că îți propun să începem cu sfîrșitul!

— Nici la Satu Mare problema copiilor și juniorilor nu-i rezolvată. La noi funcționează 3 antrenori, oameni pasionați și serioși, dar nu pot face mare lucru, antrenînd fie prin pădure, fie de-a dreptul pe asfalt! Există preocupare din partea forurilor sportive locale, dar nu există în tot orașul decît un teren gazonat pentru Olimpia. A mai fost unul, la baza „Dinamo”, dar s-a stricat, spre a fi folosit pentru pregătirea atleților! Și-atunci ne mirăm că ajung jucători în divizia A care nu știu să lovească balonul corect!

— Cine se miră?

— Zic și eu așa, să-mi vărs necazul. Am în echipă un Sabou, un Popa, un Bathori care nu cunosc elemente din abecedarul fotbalului, deci e mai greu de crezut că le poți vorbi despre pregătire tactică și despre marcaj om la om. De fapt, de vorbit, le poți vorbi, că nu te doare gura, dar de aplicat e mai greu. Chiar și cursul de la Snagov...

— Așa. Ce-i cu cursul de la Snagov?

— Mînușos pregătit, nimic de zis, extrem de util, condus cu priceperea și seriozitatea lui Ștefan Covaci, ajutînd la îmbunătățirea cunoștințelor confrăților, dar problemele fundamentale ale fotbalului nostru mi se par altele.

— De pildă?

— Aceea a copiilor și juniorilor. Necazurile cu drepturile și obligațiile jucătorilor, cu baremurile, cu terenurile, cu hotelurile chiar. Și cite și mai cite.

— Mai spune-mi una și am încheiat.

— Eu cred că noi, antrenorii, purtăm mare parte din vină. Nu atît din punct de vedere al lipsurilor din arsenalul tehnic-tactic, ci din punct de vedere al indulgenței. La urma urmei, nimeni nu ne-a oprit să renunțăm la recalitrânți, iar de dat demisia, dacă s-ar fi trecut peste noi, nimeni nu ne-a oprit să ne-o dăm.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

RACU

Vă rog, reclamați-ne!

Am trăit s-o văd și pe asta. Critica, admonestarea publică au devenit pentru unii nu o spaime sau un prilej de examinare a conștiinței, ci o mare plăcere, aproape un răsfăț. Această impecabilă, triumfătoare obrăznicie, s-a născut din indiferența cu care sînt primite, uneori, reclamațiile, transformîndu-se într-un obicei inofensiv, precum tăiatul moțului. Ei ne critică, noi dăm din cap, totul merge ca înainte.

Am primit, cu cîteva săptămîni în urmă, o vizită ciudată — un individ între două vîrste, îmbrăcat într-un costum elegant și cu o fărnăcă umilînță. Nu m-a rugat să-i ajut fiica să intre la Institutul de teatru, nu să-i împrumut niște bani, nu să-i procur medicamente, ci, dacă timpul îmi permite, să-l pun și pe el la stîlpul infamiei, cum i-am pus și pe alții, poate puțin emeriți decît el.

Remurind de emoție, încerca să-și argumenteze jalba:

— Vă implor, bateți-vă joc de mine, ironizați-mă, reclamați-mă, demascați-mă, amenințați-mă, sînt om bătrîn, o spun cu mina pe inimă, caracterul meu are multe laturi vulnerabile, înșel la gramaj pe cît e omeneste posibil, de cînd eram aproape un copil,

îmi bat nevasta, în limita posibilităților, îmi neglijez părinții, de cîte ori am o zi liberă, spuneți, n-aș merita să fiu și eu batjocorit, să mi se arunce adevărul în față?

Pentru acest serviciu era gata să-mi ofere și-o recompensă.

— Dacă mă faceți albie de porci, sau măcar așa, mă ironizați cît de cît, vă ofer o masă la Capsa.

Necinstea unor indivizi a luat și această formă a aroganței, orgolioasă ca un basorelieu, ei nu se mai tem de reclamații, de critici, ci, supremă obrăznicie, te roagă în genunchi să-i demaști. Cînd am admonestat cu blîndețe și respectuoasă indignare o funcționară de la telefoane, reproșîndu-i numărul exagerat de adiționale imaginare, de ce credeți că s-a indignat, la rîndul ei? S-a indignat de tonul meu prea politicos, prea cuminte.

— De ce vorbiți așa de politicos cu mine, tovarășe, unde vă treziți? De ce nu țipați la mine, mai ales cînd aveți perfectă dreptate?

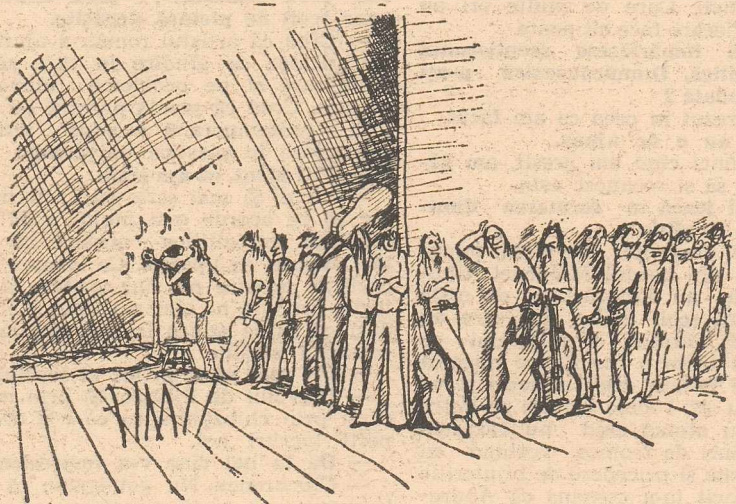
Cînd, uimit de această perversă obrăznicie, am spus că am s-o reclam forurilor superioare, a izbucnit în rîs. În sfîrșit, i-am devenit simpatic.

— Dar reclamați-mă, tovarășe, mi-ați face un mare serviciu...

...Fiindcă mă tot bătea la cap, mă asalta cu telefoane, i-am îndeplinit pînă la urmă dorința ciudatului vizitator, de a-l pune, în sfîrșit, la stîlpul infamiei. Nu s-a arătat mulțumit.

— N-aveți dreptate, tovarășe scriitor. Sînteți idilic. Nu știu pe ce lume trăiți... Eu sînt un porc mult mai mare.

TEODOR MAZILU ■

MIHAI PINZARU-PIM ■

ȘOCUL VIITORULUI ilustrat de un tinăr arhitect

În holul Institutului „Ion Mincu”, instituit pe care l-a absolvit în urmă cu șase ani, Dumitru Alexandru Luțescu, arhitect la Institutul de proiectări căi ferate București, a deschis nu de mult o expoziție de grafică de treizeci de lucrări concretizînd lecturile sale repetate și amănunțite din „Șocul viitorului”, bineștiuta carte a lui Alvin Töffler. „Cartea m-a impresionat, m-a înfricoșat, m-a înfiorat” spune arhitectul D.A. Luțescu, convins că nu putea face altfel, în urma acestei lecturi neobișnuite, decît, seara, după ce-și culca cei doi copii și treburile de acasă îi lăsau cîteva ore de răgaz, să țeară cu

vîrfurile creionului pe coala albă de hirtie păienjenisul impresiilor.

Spuneam că n-a fost o lectură obișnuită și mărturie stau fotografiile lucrărilor pe care arhitectul de meserie și graficianul amator dar îndemnat de ni le-a adus la redacție.

Titlurile înseși arată că lucrările lui D.A. Luțescu, despre probleme reale ale unei lumi reale, și care nu a existat sau va exista ci există, astăzi, în strictă contemporaneitate.

Motocicliștii și intelectualii

Promptitudine exemplară Un apel în „Flacăra” și periculosul infractor a fost arestat în aceeași zi!

Revista noastră publica, pe data de 22 decembrie 1977, articolul: „Fiul meu e mort, iar vinovatul continuă să se ascundă”. În aceeași zi, lucrătorii Direcției judiciare, din cadrul Inspectoratului general al miliției, sub conducerea lt. col. Nicolae Ghircioias, au reluat cercetările, în vederea descoperirii celui care, prin lovire, provocase moartea tinărului Dănuț Lazăr. Maiorul Gheorghe Ion și lt. maj. Emil Bote au primit însărcinarea de a verifica toate spitalele cu secții de psihiatrie, din județe, mergîndu-se pe ideea că, probabil, Voicu Marian Marcel va uza de același procedeu, care-i mai reușise o dată, pentru a nu fi descoperit, „adăpostindu-se” sub autoritatea medicală. Maiorul Gheorghe Ion a dedus că, din moment ce prima internare se făcuse la spitalul din Vedea, următoarea posibilă poate fi tot la un astfel de așezămint „discret” și primul telefon pe care l-a dat a fost la spitalul din Poroschia, jud. Teleorman, de unde i s-a răspuns că, într-adevăr, se află internat un pacient cu numele de Voicu. Imediat, cei doi ofițeri s-au deplasat, cu mașina, la Poroschia, luînd legătura cu dr. Florin Popescu, directorul spitalului. Cei doi ofițeri au vrut să se convingă totuși că nu este vorba despre o confuzie de nume și au angajat o discuție cu Voicu, din care a reieșit că acesta este una și aceeași persoană cu cea care-l lovise, în luna

iulie, pe Lazăr Dănuț. Restul a fost foarte simplu: ofițerii și-au declinat identitatea și l-au arestat pe Voicu, transportîndu-l la București, în decursul aceleiași zile.

Discuții cu maiorul Gheorghe Ion și lt. maj. Emil Bote am aflat că Voicu știa de urmarea nefastă a actului său bestial, ceea ce conduce la concluzia că, internîndu-se în spitale de psihiatrie, și încă dintre cele mai izolate, Voicu urmărea, de fapt, să se sustragă rigorilor legale. În tot timpul discuției cu cei doi ofițeri, el s-a comportat normal, iar pe drum spre București a tras și un pui de somn!

Dr. Florin Popescu, care l-a avut sub observație de la 1 octombrie 1977 și pînă la 22 decembrie, data arestării, ne-a declarat că l-a suspectat pentru o posibilă infracțiune dar că Voicu nu a lăsat să se întrevadă nimic, spunînd că „nu are încercături penale”. În tot acest timp nu a scris decît o singură dată familiei sale, la îndemnul doctorului, care simțea că Voicu este frămîntat totuși de ceva anume, ceea ce-l și dădea o stare de depresie psihică, întrucît conștiința sa era încărcată și el simțea nevoia de a se destăinui. Totuși n-a făcut-o decît în prezența celor doi ofițeri amintiți. În timpul șederii sale în spital, Voicu a avut un conflict cu trei săteni pe care, cu o violență extremă, i-a culcat la pămînt în cîteva secunde, dovedindu-se un tip agresiv și primejdios. Cînd, în ziua arestării lui, în revista „Flacăra” despre cazul respectiv, doctorul a simțit o ușurare extremă, deoarece prevederile sale se confirmau iar pînă să aibă timpul material necesar pentru anunțarea organelor de miliție, acestea erau deja la fața locului.

Sîntem bucuroși că apelul nostru a avut ecou, în primul rînd la miliție, care a acționat cu o promptitudine exemplară și cu un succes deplin, dar și pentru faptul că dorința mamei lui Lazăr Dănuț, de a i se face dreptate, se va implini foarte curînd.

GHEORGHE DECEMBRIU ■

O poveste cu o autodubiță, cu vin și cu mult Bitter!

Șantierul de construcții montaj și reparații linii din cadrul Direcției regionale C.F.R. București dispune la lotul nr. 2 din Constanța de două autoturisme de teren și o autodubiță. Șefii acestei subunități nu se prea ocupă de instruirea și controlul șoferilor

care conduc cele trei autovehicule. Drept consecință conducerea lotului are și necazuri.

Nu demult, unul din șoferii acestui lot, I. C., a efectuat o cursă la București. Deși drumul era acoperit cu mîzgă, iar pe alocuri „suluri” de ceață făceau deplasarea mașinii aproape imposibilă, I. C. n-a putut rezista tentației de a bea un păhărel. Unul și încă unul pînă a nimerit într-un filtru care l-a „ușurat” de permisul de conducere.

Ajuns la Constanța, șoferul a informat conducerea unității că timp de o lună, lipsit de carnetul roz, va putea

îndeplini orice munci, mai puțin cea de șofer. Disciplinată, conducerea lotului a dispus tragerea mașinii pe dreapta.

Toate bune pînă în ziua de 9 decembrie 1977 cînd s-a ivit necesitatea unei curse urgente pentru autodubiță pe care o avea în primire I. C. Cum respectivul nu avea dreptul să piloteze autovehiculul, conducerea unității a eliberat foaia de parcurs pe numele conducătorului auto D. T., șofer în altă unitate. Titularul I. C. figura în documente ca... „însoțitor”, în realitate rolurile s-au inversat, la volan instalîndu-se I. C.

Mărfurile au fost transportate cu bine și, cum „succesul” se cerea sărbătorit, cei doi s-au oprit la restaurantul gării Constanța, unde au sorbit la rezeală un litru de vin.

Ajuns la unitate, „titularului” lipsit temporar de permis îi vine pofta să mai facă o cursă, de data aceasta nu legală.

Împreună cu același D. T. pleacă la Autoservice „Cișmea”. La volanul mașinii din nou I. C. Aici cei doi întîlnesc un grup de prieteni. Apar sticle (nu goale), pahare, gustări.

După cîteva ore, vesela întîlnire ia sfîrșit. Mașina se pune în mișcare, la volan aflîndu-se tot „titularul”. D. T. continuă să facă figurație.

Pofta vine mîncînd. În drum spre garajul unității, „echipajul vesel” mai face un popas.

De data aceasta se renunță la vin și se trece la... Bitter. Nu se bea mult... doar două sticle a câte 750 grame. Mașina ajunge din nou la Autoservice unde este debarcat un pasager.

De aici cursa continuă spre garajul lotului. I. C., în stare avansată de ebrietate, apasă din ce în ce mai puternic pe accelerație. Acul indică 70, 80, 90 km/h. Șoferul vede totul ca prin ceață. Nu observă decît tîrziu că pe culoarul II pe care circulă este oprită

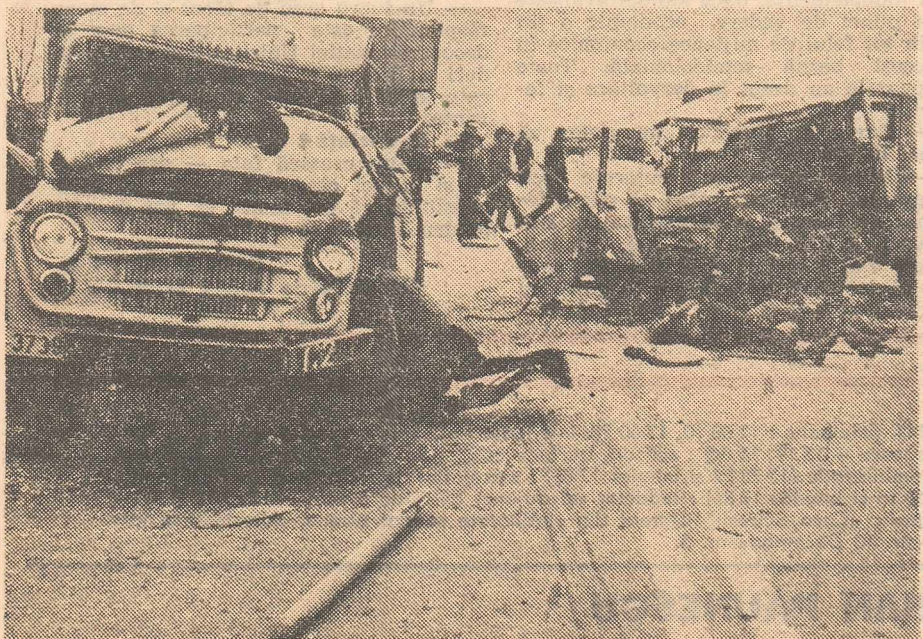
o autobasculantă. Face un viraj bruscat la dreapta, trece „pe două roți” pe banda I, apoi din nou revine pe culoarul II. Pe banda respectivă se deplasează însă un tractor. Și acesta este văzut cu întîrziere. Pentru a evita o telescopare catastrofală, șoferul încearcă o manevră disperată. El virează bruscat la stînga trecînd pe sensul opus peste marcajul continuu median. Ghinion! Pe culoarul II al acestui sens de mers se deplasează autocamionul basculant nr. 31-CT-3939, cu care autodubița se ciocnește frontal. În accident își pierde viața I. C. și pasagerul S. M. „Figurantul” se alege cu leziuni grave. Eroul negativ al întîmplării s-a autopedeștit.

Pentru că a admis plecarea în cursă a șoferului fără a poseda permis de conducere, va răspunde în fața instanței de judecată A. I., șeful lotului respectiv. La aceasta se va mai adăuga și o altă încălcare a legii: defecțiunile tehnice grave ale autodubiței (sistemul de frînare ineficace) cu care a circulat mașina respectivă în cursele la care ne-am referit, situație de asemenea tolerată de conducerea unității susamintite.

Accidentul descris în rîndurile de față este oarecum caracteristic unităților cu un număr redus de mașini. Aci, autovehiculul devine o „sculă” obișnuită. Modul cum șoferii își îndeplinesc îndatoririle de serviciu, controlul lor sînt probleme considerate gresit minore, de regulă lăsate pe seama unor funcționari care nu au „nici în chîn, nici în minecă” cu transportul auto.

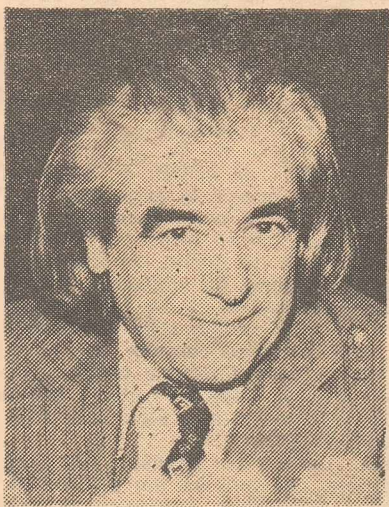
Și totuși, după cum se vede, în cazul de față ignorarea acestor probleme care doar în aparență „merg ca pe roate”, se plătește.

Colonel VICTOR BEDA ■

Față de artă și față de ansamblul vieții, artistul trebuie să fie inzebrat cu o sinceritate absolută

Constantin Piliuță s-a născut la 4 februarie 1929 la Botoșani. A absolvit Institutul de arte plastice „N. Grigorescu” în 1956 — clasa profesorului Alexandru Ciucurencu. A participat la numeroase expoziții de grup în țară și în străinătate. A avut șase expoziții personale în țară și două peste hotare.

— Vă atrag atenția că vom discuta mai puțin despre pictură și mai mult despre modul în care destinul dumneavoastră de artist se împletește cu destinele tuturor celorlalți contemporani ai dumneavoastră, indiferent de profesia lor. Mai precis, despre modul în care această epocă se reflectă în conștiința lui Constantin Piliuță.

— A vorbi despre mine înseamnă a vorbi implicit despre generația din care fac parte. Virgil Almășan, Marius Călievici, Ion Pacea, Alin Gheorghiu, Lazăr Iacob, Aurel Nedel, Georgeta Năpăruș, Traian Brădeanu, Ștefan Călția, Sorin Ilfoveanu și mulți alții sint oameni care și-au propus să rămână studenți pînă la sfîrșitul vieții lor.

— Ce ați învățat esențial?
— Cred că și față de artă și față de ansamblul vieții artistul trebuie să fie inzebrat cu o sinceritate absolută. Clocotul epocii contemporane este așa de expresiv și de înnoitor încît artistul nu are voie să rămînă în urma lui. Sintem chemați să contribuim cu puterea noastră de muncă la victoria asupra ultimului jug pe care l-am avut așezat pe grumaz — inerția. Așa că versurile poetului se înfăptuiesc acum și adevărată independență și cea mai consolidată o trăim azi, în socialism.

— Cum vedeți drumul nostru de azi?
— Cred că nu-i un lucru deosebit, ieșit din comun faptul că îți iubești țara și nu trebuie să primești decorații pentru asta. Fiecare om cinstit care muncește pe aceste meleaguri știe că am avut o istorie tristă și jignită de acei care ne-au călcat sute de ani în copitele cailor lor.

— Firește, dar știm de asemenea că n-am stat smeriți.

— Și asta e adevărat. Am apărut de pe peticul acesta de pămînt liniștea Europei. În timp ce alții înălțau monumente și scriau capodopere, noi ne dădeam viața pentru a ne apăra ființa națională. Sintem o țară care n-am luat de la nimeni niciodată ceva cu forța și știm că puterea noastră stă în noi înșine și nu în alții. Iată, azi, pentru prima oară țara mea se gospodărește și se înalță prin sine însăși. Bineînțeles, nu sint idilic și nu neg că sint greutăți. Partidul nostru, cu o profundă sinceritate, ne indică toate greutățile care ne mai stau în cale, ne arată cu ce mentalități trebuie să ne războim și cit de mult trebuie să cerem de la noi înșine înainte de a cere de la semenii noștri. Știu cit costă și material și spiritual acest drum spre civilizație pe care l-am ales. Că nu se poate face cit ai bate din palme și că poate rezultatele pentru care ne străduim nu le vor cunoaște decît copiii noștri. Dar asta nu trebuie să ne împiedice de a visa, de a munci și de a vrea de la noi chiar imposibilul. Iar președintele Nicolae Ceaușescu este omul care cunoaște cel mai bine lecția poporului român și nu se abate nici o clipă de la ea. Și cu o vigoare rar înfîlțită construiește acest mare edificiu al vieții noastre pe direcția și dimensiunile pe care visăm de sute de ani. Am în lucru un tablou al momentului alegerii primului președinte al Republicii Socialiste România. Îl fac cu dorința unui omagiu al înalțelor calități pe care le are conducătorul nostru.

— Ce înțelegeți prin iubire de patrie?

— Iubirea de patrie înseamnă faptă și faptă, atît în cele mai importante domenii cit și în cele aparent neînsemnate. Orice om trebuie să contribuie la acest întreg care se numește patrie. Și artistul și muncitorul și țăranul trebuie să aibă conștiința acestui întreg. Au fost secole în care sentimentele noastre pentru patrie au curs ca un riu subteran, cu foarte puține ochiuri de apă sub soare. Acum, cînd ne putem cînta cîntecele și spune poeziile, cînd avem o condiție de stat care nu ascultă de nimeni în exterior ci numai de înțelepciunea și visele acestui popor,

orice om este dator să intre în această coloană a muncii. Să înfăptuim împreună lucruri care n-au mai fost înfăptuite niciodată. E vorba de a încununa odată pentru totdeauna această cale a istoriei noastre cu tot ce avem mai sfînt, mai colorat și mai bun în sufletele noastre. Cit mă privește, eu sint mîndru că trăiesc aici și acum, cînd se face istorie, și activitatea mea, oricît de modestă ar fi, se adaugă la strădania generală a poporului de a pași demn și liber printre alte popoare.

— Vorbiți-mi despre virtuțile creației ale poporului român.

— Am făcut parte din juriul primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României” și pot spune că această unică și grandioasă manifestare a reușit să are și să semene pe întreg teritoriul țării. Pretutindeni există valori, totul este să le descoperi și să le ajuți să se afirme. Acest festival tocmai un astfel de rost are. Dar abia peste vreo zece ediții se va vedea modul extraordinar în care el pune în evidență marile însușiri creatoare ale poporului nostru.

— Cum învîrtește arta? Artă socialistă?

— Așa cum s-a subliniat la Congresul educației politice și al culturii socialiste, arta socialistă trebuie să ajute la formarea omului nou, a celui om capabil să făurească în mod conștient civilizația comunistă. Artă pe care o promovăm noi, artiștii comuniști din România, trebuie să fie responsabilă, să aibă permanent în vedere că influențează conștiința, că determină destine. Că este o artă militantă, în sensul promovării ideilor Partidului Comunist Român. Avem toate condițiile de a realiza o artă cu adevărat mare, în care viața să fie oglindită în toată complexitatea ei, cu lumini și umbre, cum se spune în documentele de partid, astfel încît realitatea noastră să nu fie prezentată mai poleită decît este dar nici întunecată. Trăim vremuri revoluționare, trăim un proces istoric pe care nu l-au cunoscut înaintașii și nu-l vor ști nici cei care ne urmează. De aceea sintem datori să depunem mărturie despre epoca aceasta de mare deschidere față de problemele omului, pentru ca viitorul să nu ne învinovătească. Să nu ne acuze că am fost martorii unui timp de o înălțătoare noblețe căruia însă, poate din confort, poate din nepricepere, n-am știut să-i deslușim măreția.

— Cum definiți curajul unui artist?

— Un artist nu trebuie să aibă curajul unui cascadeur care se aruncă în prăpastie. El trebuie ca, din munca asiduă să facă saltul înțelegerii picturii și să se consolideze pe el pentru a se pregăti pentru o etapă nouă. Acesta este curajul unui artist. Și nu folosirea mijloacelor de exprimare originale cu orice preț determină saltul ci înțelegerea și asimilarea bine făcută.

— Dumneavoastră ați fost tot timpul curajos?

— Da. Dar niciodată n-am sărit peste cal. M-am urmărit pe mine și cit știam în clipa respectivă. E una să cunoști teoretic o anumită treabă și alta e s-o faci cu pensula în mînă. Niciodată nu se poate filozofa despre pictură decît în fața plinzi, cu unelte în mînă. Liberi să filozofeze fără unelte sint numai criticii. Care de multe ori au gafat, dar fiecare face cit poate.

— Nu vă împărtășesc scepticismul față de critică. Dumneavoastră n-ați gafat niciodată?

— Am crezut în ceea ce am făcut.

— Asta nu e de ajuns.

— Și, atunci cînd am greșit, am găsit puterea să și recunosc asta.

— Ce rol joacă în formarea dumneavoastră tradiția?

— Un rol covîrșitor. De pildă, minunile acelea din nordul Moldovei. Uluitor este că au fost făcute de niște țărani fără școli înalte, dar care au știut să dea aerului și sufletului ce tremura în toate o însuflețire plastică de zbor de pasăre, care uimește și va uimi mereu. Mi-l aduc aminte pe Petru Comarnescu atunci cînd nu văzusem aceste cuiburi de frumos vorbind cu atîta dragoste și pricepere de bijuteriile de-acolo, încît m-a convins că Andreescu și Luchian au avut de unde porni. Noblețea gîndirii plastice și culorii din frescele din nordul Moldovei au reușit să fie un adevărat pedestal neprețuit al activității noastre artistice. Este de laudat că statul nostru a găsit fonduri și specialități care au reparat și repară în continuare aceste bunuri incomen-surabile.

— Ele sint și o lecție de patriotism. De curaj al unor artiști care n-au ezitat să-și picteze dușmanii exilați în infern. Sint totodată o pildă morală, o pildă de modestie, numele meșterilor care le-au făcut necunoscîndu-se.

— Nu pentru gloria lor, ci pentru gloria neamului și-au folosit ei talentul.

— Ce poziție trebuie să adopte artistul astăzi în lume?

— Prin opera lui, artistul contemporan trebuie să se opună cu toată vigoarea înarmării omenirii. Apoi, să militeze pentru instaurarea pe planetă a unei echități depline între popoare. Nu e de ajuns ca o țară să dobîndească azi independența, dacă statele avansate din punct de vedere economic o țin prin tot felul de mijloace economice în aceeași beznă semicolonială. Toate popoarele au drept la dezvoltare și fericire.

— Dar e de ajuns ca un pictor să stea la șevalet?

— Nimic nu e mai puternic decît opera lui. Acel porumbel al păcii desenat de Picasso sau Guernica lui sint dovezi concludente. Și noi, românii, avem o artă socială puternică. Pot spune că întreaga breaslă s-a logodit cu

această dorință de a face artă socială.

— Dar și prin luările sale de atitudine în viața socială un artist este puternic.

— Fără discuție. Inșă forța cuvintului său este dată de prestigiul operei sale.

— Ce este arta socială?

— Artă socială militează împotriva răului uman, a inechității și exploatării. Țara noastră, care a trăit o cotitură de istorie, a avut și are nevoie de o artă puternic consolidată în social, în scrutarea atentă și lucidă a fenomenelor din societatea românească de azi, a fenomenelor de pe întreaga planetă.

— Cum poate arta să dănuie porînd totuși de la eveniment?

— Prin descoperirea esenței aceluia eveniment. Guernica lui Picasso nu este numai ilustrarea bombardării unui oraș de către fasciști, ci este ilustrarea însăși a amenințării care plutește asupra omului. Siqueiros, Diego Rivera — ca și alți mari artiști ai lumii — au luat atitudine directă împotriva răului potrivit crezului lor artistic, încît opera lor e o adevărată tribună de educație. Același lucru bun îl pot spune și despre arta română în ansamblul ei. Noi am avut expoziții cu tema Independența, 1907, Grivița '33, unde artistul a disecat cu pricepere și cu putere aceste evenimente din istoria noastră. Eu zic că aceste expoziții au fost veritabile victorii ale noastre.

— Inșă unele din expozițiile noastre sint prea „cuminți”, prea tributare unor școli de pictură depășite.

— Cred că artistul român a ajuns la maturitatea de gîndire în care să se desfășoare și pe probleme universal majore. Cred că școala noastră de pictură contemporană a adus noutăți exemplare în plastica universală.

— Fiți atent, că așa scriu.

— Scrie. Și mai scrie că ar fi necesar să se acorde mai multă grijă publicității expozițiilor noastre în alte țări. Uneori ea lipsește. Ca urmare, expozițiile noastre nu sint vizitate și țelurile propuse nu sint realizate. Aș mai dori ca să se aducă la noi mai multe expoziții străine.

— Cel mai mare pictor al secolului?

— Diavolul de Picasso. Și prin muncă și prin chibzuința cu care a descoperit lucruri noi.

— De la noi cine v-a impresionat?

— Ciucurencu. Nu pot spune că era la curent cu toată mișcarea plastică universală, dar ce știa, știa temeinic încît cuvîntul lui era tăietură de bisturiu și tocmai aceasta i-a dat posibilitatea să fie un excepțional profesor.

— Despre libertatea creației?

— Libertatea nu stă în mine altora ci în tine însuși. De asta am crezut de cuvînt că trebuie să mă apropiu de om, în special de cel al muncii și creației, și să-l înfățișez cu tot ce am învățat și cu tot ceea ce vreau de la mine.

— Ce vreți de la dumneavoastră?

— Prin esență sint un pictor al realului și cred că arta figurativă e departe de a-și fi terminat puterea. Cred că omul are în continuare nevoie de ea. Bineînțeles, o artă figurativă care sa aparțină acestui timp. Pictorul contemporan este tentat de multe metode și mode să treacă mereu la altceva. Eu n-am făcut acest lucru. Am călătorit mult și am văzut destul de multe. Asta ar însemna că de fiecare dată să fiu altul cînd am revenit. N-a fost așa.

— Ce vă preocupă acum?

— Un lucru greu de făcut și de mare răspundere este participarea mea la decorarea stației Unirii a metroului. Aș dori ca aceste suprafețe să fie îmbrăcate în cămașa unei explozive exuberanțe.

— O dorință?

— Să-mi crească fata — are un an — și atunci cînd o fi mare să aibă conștiința că eu, tatăl ei, am muncit pentru binele acestei lumi.

GEORGE ARION
Fotografie de VASILE BLEDEA

FLACARA. Redacția : București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nătescu - 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cinaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM - Departamentul Export-import presă, P O Box 136-137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU